

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego 2014–2020

Europejska współpraca terytorialna

**URBACT III
PROGRAM OPERACYJNY
CCI 2014TC16RFIR003**

**Złożono za pośrednictwem portalu SFC
1 grudnia 2014 r.**

Unia Europejska

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Tłumaczenie Dokumentu URBACT III
Wiążącą wersją jest oryginał Dokumentu w wersji angielskiej

SPIS TREŚCI

1.1 Strategia dotycząca udziału programu URBACT w realizacji celów strategii „Europa 2020” oraz osiągnięciu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej	5
1.1.1 Kontekst programu.....	5
1.1.2 Kontekst miejski i potrzeby miast	9
1.1.3 Strategia.....	21
1.2 Uzasadnienie alokacji finansowej	23
2.A. Opis osi priorytetowych.....	33
2.A.1. Oś priorytetowa 1	33
2.A.2 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu oraz oczekiwane rezultaty –	33
2.A.3. Działania, które będą finansowane w ramach priorytetu inwestycyjnego	40
2.A.3.1. Działania, które będą finansowane oraz ich oczekiwany wkład w osiągnięcie odpowiednich celów szczegółowych, w tym, jeśli dotyczy –	40
2.A.4 Ramy wykonania -	51
2.A.5 Kategorie interwencji	54
2.B. Opis osi priorytetowych dotyczących pomocy technicznej.....	55
2.B.3. Cele szczegółowe i oczekiwane rezultaty	55
2.B.2. Wskaźniki rezultatu.....	56
2.B.5. Przedsięwzięcia, które mają zostać objęte wsparciem, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych -	56
2.B.4 Kategorie interwencji	59
3.1 Tabela określająca na każdy rok, zgodnie z przepisami art. 53, 110 i 111 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, kwotę całkowitych środków finansowych przewidzianych w ramach wsparcia z EFRR.....	61
3.2. Plan finansowania programu współpracy określający, w odniesieniu do całego okresu programowania, w rozbiciu na osie priorytetowe, kwotę środków finansowych w ramach wsparcia z EFRR oraz wkładu krajowego.....	63
3.2 B Podział planu finansowego programu współpracy według osi priorytetowej i celu tematycznego rozporządzenia EWT.....	65
4.1 Podejście URBACT do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność ...	68
().....	68
4.2. Podejście URBACT do zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.....	70
4.3. Podejście URBACT do wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).....	71
4.4. Wkład URBACT w realizację strategii makroregionalnych i strategii morskich.	71
5.1. Identyfikacja właściwych władz i organów	74
5.2. Procedura tworzenia wspólnego sekretariatu.....	76

5.3. Podsumowanie ustaleń dotyczących systemu zarządzania i kontroli.....	76
5.4. Podział odpowiedzialności pomiędzy uczestniczące państwa członkowskie w przypadku korekt finansowych wprowadzonych przez instytucję zarządzającą lub Komisję.....	92
5.5. Stosowanie waluty euro	95
5.6. Zaangażowanie partnerów	95
Rola właściwych partnerów w przygotowaniu i realizacji programu współpracy.	95
6.1. Koordynacja z programami głównymi (EFRR, EFS, EFFROW, EFMR)	101
6.2. Koordynacja z innymi programami współpracy międzyregionalnej w ramach celu EWT.....	102
7.1.1. Ocena obciążeń administracyjnych dla beneficjentów	105
7.1.2. Główne działania, które mają zmniejszyć obciążenia administracyjne ..	105
7.1.3. E-spójność.....	107
8.1. Zrównoważony rozwój.....	110
8.2. Równość szans i niedyskryminacja.....	110
8.3. Równouprawnienie płci.....	110
9.1. Wykaz dużych projektów planowanych do wdrożenia w okresie programowania.....	113
Nie dotyczy URBACT.....	113
9.2. Ramy wykonania programu współpracy.....	113
9.3. Wykaz właściwych partnerów zaangażowanych w przygotowanie programu współpracy.....	114
9.4. Obowiązujące warunki wdrażania programu dotyczące udziału krajów trzecich w programie finansowanym ze środków ENI oraz IPA.....	115
ZAŁĄCZNIK 1 Sprawozdanie z oceny ex ante.....	117
ZAŁĄCZNIK 2 Umowa z państwem członkowskim i państwem partnerskim.....	118
Załącznik 3 Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	121
Załącznik 4 Wkład państw członkowskich i partnerskich.....	134
Załącznik 5 Mapa obszaru objętego programem.....	135

ROZDZIAŁ 1

Strategia dotycząca udziału programu URBACT III w realizacji celów strategii „Europa 2020” oraz osiągnięciu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej

1.1 Strategia

1.1.1. Kontekst programu

1.1.1. Kontekst miejski i potrzeby miast

1.1.3. Strategia

1.2. Alokacja finansowa

CZĘŚĆ 1 – STRATEGIA DOTYCZĄCA UDZIAŁU PROGRAMU URBACT III W REALIZACJI CELÓW STRATEGII „EUROPA 2020” ORAZ OSIĄGNIĘCIU SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ

1.1 Strategia dotycząca udziału programu URBACT w realizacji celów strategii „Europa 2020” oraz osiągnięciu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej

1.1.1 Kontekst programu

Wstęp

Program URBACT służy wymianie wiedzy i dobrych praktyk pomiędzy miastami i różnymi szczeblami administracji publicznej. Jego celem jest promowanie zintegrowanego, zrównoważonego rozwoju oraz poprawa efektywności realizacji polityki regionalnej i polityki spójności.

Obszar realizacji programu URBACT III obejmuje:

- 28 państw członkowskich UE,
- Norwegię i Szwajcarię – partnerzy z Norwegii i Szwajcarii nie mogą korzystać z alokacji EFRR, mogą natomiast uczestniczyć w realizacji programu na własny koszt,
- państwa objęte Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) – partnerzy z państw IPA mogą uczestniczyć w operacjach, w ramach których wykorzystywane jest finansowanie z IPA, nie otrzymują natomiast współfinansowania ze środków EFRR,
- inne kraje – partnerzy z innych krajów, położonych w dowolnym miejscu na świecie, mogą uczestniczyć w realizacji programu z finansowaniem własnym.

Program jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), a jego budżet na perspektywę 2014–2020 wynosi 74,302 mln EUR.

Program URBACT III 2014–2020 stanowi rozwinięcie programu URBACT I (2002–2006) i URBACT II (2007–2013). Program URBACT II charakteryzował się szerszym zakresem tematycznym – promował wymianę i zdobywanie wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju miejskiego przez miasta w ramach programów głównych. Nie zakładał on wyłącznie wymiany i zdobywania wiedzy, a obejmował działania nakierowane na budowanie potencjału oraz projekty pilotażowe dotyczące realizacji i transferu.

EUROPA 2020 – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020¹ jest strategią, której zadaniem jest przekształcenie UE w inteligentną, zrównoważoną gospodarkę sprzyjającą włączeniu społecznemu, innowacyjności, zapewniającą wysoki poziom zatrudnienia dzięki produktywności i wzrostowi oraz spójności społecznej. Strategia „Europa 2020” obejmuje trzy wzajemnie się uzupełniające priorytety:

Inteligentny wzrost – rozwój gospodarki w oparciu o wiedzę i innowacje. Inicjatywy flagowe to [Europejska agenda cyfrowa](#), [Unia innowacji](#) realizująca europejskie partnerstwa innowacyjne oraz [Mobilna młodzież](#).

Zrównoważony wzrost – promowanie bardziej zasobooszczędnej, ekologicznej i konkurencyjnej gospodarki. Inicjatywy flagowe to [Europa efektywnie korzystająca z zasobów](#) oraz [Polityka przemysłowa w erze globalizacji](#).

Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu – promowanie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Inicjatywy flagowe to [Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia](#) oraz [Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem](#).

Europa 2020, wraz z Agendą Terytorialną 2020², łączy w sobie cele inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu ze spójnością terytorialną. Dokumenty te tworzą ogólne ramy strategiczne dla polityki spójności UE na lata 2014–2020.

Należy podkreślić znaczenie miast w osiąganiu celów strategii „Europa 2020”, gdyż to właśnie one generują znaczną część PKB państw członkowskich i tam oferowanych jest

1

Pięć głównych celów to:

- a) zatrudnienie – zatrudnionych powinno być 75% osób pomiędzy 20 a 64 rokiem życia;
- b) innowacyjność – 3% PKB Unii (sektora prywatnego i prywatnego połączonego) powinno być przeznaczane na B+R/innowacje;
- c) cel 20/20/20 związany ze zmianami klimatycznymi/energią – obniżenie emisji gazów cieplarnianych o 20% (a nawet 30% w odpowiednich warunkach) w porównaniu z 1990 r., 20% energii pochodzi ze źródeł odnawialnych, wzrost efektywności energetycznej o 20%;
- d) edukacja – ograniczenie liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10%; co najmniej 40% osób w wieku 30–34 lata powinno mieć wykształcenie wyższe;
- e) walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym – zmniejszenie liczby osób żyjących w ubóstwie lub wykluczeniu społecznym lub nimi zagrożonych o co najmniej 20 mln.

2

Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020 (<http://www.eu-territorial-agenda.eu/Reference%20Documents/Final%20TA2020.pdf>) określa sześć priorytetów terytorialnych: wspieranie policentrycznego i zrównoważonego rozwoju terytorialnego; wspieranie zintegrowanego rozwoju w miastach oraz regionach wiejskich i na obszarach o szczególnych uwarunkowaniach; integracja terytorialna w transgranicznych i ponadnarodowych regionach funkcjonalnych; zapewnienie globalnej konkurencyjności regionów w oparciu o silne gospodarki lokalne; usprawnienie powiązań terytorialnych na rzecz obywateli, społeczności i przedsiębiorstw; zarządzanie i budowanie powiązań między ekologicznymi, krajobrazowymi i kulturowymi walorami regionów.

wiele miejsc pracy. Z drugiej zaś strony miasta są w znacznym stopniu odpowiedzialne za emisję gazów cieplarnianych i stanowią centra ubóstwa Europy.

Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej URBACT III przyczyni się do realizacji celów strategii „Europa 2020” poprzez stworzenie mechanizmu umożliwiającego zainteresowanym stronom tworzenie i wdrażanie lepszych polityk oraz działań zmierzających do zapewnienia inteligentnego i zrównoważonego wzrostu w miastach sprzyjającego włączeniu społecznemu.

70% środków finansowych programu, które zostanie przeznaczonych na wymianę i zdobywanie wiedzy w pięciu celach tematycznych (ust. 1.2) przyczyni się do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020” dotyczących Rozwoju inteligentnego (CT 1/ wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji), Rozwoju zrównoważonego (CT 4/wsparcie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach oraz CT 6/zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami) oraz Rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (CT 8/promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników i CT 9/promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją).

Nowa wiedza i umiejętności zdobyte podczas realizacji programu URBACT III przyczynią się do lepszego zarządzania w miastach europejskich i wzmocnienia ich pozycji. Stymulowanie wymiany nowych i innowacyjnych pomysłów pomiędzy miastami Europy, dzięki wspólnemu uczeniu się poprzez międzynarodową wymianę wiedzy i budowanie potencjałów w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju miejskiego, umożliwi rozwiązanie narastających wyzwań dla miast powiązanych z rozwojem inteligentnym, zrównoważonym i sprzyjającym włączeniu społecznemu.

Program URBACT III uwzględnia inne inicjatywy/programy europejskie, które mogą być interesujące dla miast, takie jak Platforma Interesariuszy Inteligentnych Miast, Europejskie Partnerstwo Innowacji na Rzecz Inteligentnych Miast i Społeczności, karta zielonego ICT, „Horyzont 2020”, a zwłaszcza wzywa do uczestnictwa w Inteligentnych Miastach i Społecznościach, 7PR/CIP, Związku Burmistrzów, inicjatywie CIVITAS oraz inicjatywie w zakresie wspólnego programowania Urban Europe.

URBACT III w pakiecie legislacyjnym na okres programowania 2014–2020

Na ramy legislacyjne programu URBACT III składają się przepisy dotyczące polityki spójności³. Aktem prawnym⁴ regulującym funkcjonowanie programu URBACT III jest rozporządzenie (UE) nr 1299/2013, które w art. 2 ust. 3 lit. b) stanowi, że „EFRR wspiera współpracę międzyregionalną w celu wzmocnienia skuteczności polityki

3

Wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFMR oraz przepisy szczegółowe dla EFRR, EFS i europejskiej współpracy terytorialnej. Zob. http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm.

4

Zob. http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm – przepisy szczegółowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”.

spójności poprzez wspieranie wymiany doświadczeń dotyczących identyfikacji, przenoszenia i rozpowszechniania dobrych praktyk w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w tym powiązań między miastem i wsią”.

Potencjalny zakres tematyczny URBACT III nakreślony jest poprzez 11 celów tematycznych, o których mowa w art. 9 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów – rozporządzenie (UE) nr 1303/2013. Dla programu URBACT stworzono specjalny priorytet inwestycyjny w ramach celu tematycznego 11 „wzmacnianie zdolności instytucjonalnych oraz sprawności administracji publicznej”, zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. c) pkt (i) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013:

„rozpowszechnianie dobrych praktyk i wiedzy eksperckiej oraz wykorzystanie wyników wymiany doświadczeń w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w tym powiązań między miastem i wsią”.

Wzmocniony wymiar miejski w polityce spójności w latach 2014–2020

Wśród przepisów EFRR na okres programowania 2014–2020 znajdują się narzędzia i koncepcje oferujące nowe możliwości dla wymiaru miejskiego⁵.

1. Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (poprzez Zintegrowane Inwestycje Terytorialne lub poprzez programy operacyjne i osie priorytetowe nakierowane na rozwój obszarów miejskich);
2. podejście partycypacyjne poprzez rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) w oparciu o model LEADER;
3. partnerstwa między obszarami miejskimi i wiejskimi.

Program URBACT będzie otwarty dla wszystkich miast w Europie; miasta będą miały możliwość wykorzystania potencjału nowych narzędzi miejskich proponowanych w przepisach dotyczących polityki spójności.

Na mocy art. 7 rozporządzenia w sprawie EFRR co najmniej 5% zasobów tego Funduszu na państwo członkowskie należy przeznaczyć na „zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich”, przy czym część odpowiedzialności delegowana jest na szczebel władz miasta (minimalnym wymogiem jest wybór operacji). Środki na ten cel mogą być wydatkowane w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, konkretnego programu operacyjnego lub wskazanych osi priorytetowych.

Art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR dotyczy nowej inicjatywy pn. Innowacyjne działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, utworzonej w celu poddania analizie nowych rozwiązań w zakresie wyzwań stojących przed miastami i zaprezentowania ich wyników. Innowacyjne działania mogą przyjmować formę projektów pilotażowych, projektów demonstracyjnych lub nowych eksperymentów

miejskich, istotnych z europejskiego punktu widzenia. Na inicjatywę tę przyznano środki w kwocie 330 mln EUR do wykorzystania w latach 2014–2020.

Zgodnie z art. 9 rozporządzenia w sprawie EFRR ustanowiono Sieć na rzecz rozwoju obszarów miejskich, której celem jest umożliwienie bezpośredniego dialogu i wymiany wiedzy z **władzami** miast wspieranych ze środków EFRR w ramach minimum 5% alokacji na zintegrowany zrównoważony rozwój obszarów miejskich (art. 7) albo w ramach innowacyjnych działań (art. 8). W rozporządzeniu wskazano również, że działania programu URBACT III są komplementarne w stosunku do działań Sieci na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

W okresie programowania 2014–2020 program URBACT III będzie wspierał europejskie miasta w wymianie doświadczeń w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich i dzieleniu się wiedzą na ten temat. Program URBACT III stanowi uzupełnienie prac w ramach Sieci na rzecz rozwoju obszarów miejskich i służy wspieraniu miast realizujących postanowienia art. 7 na rzecz stworzenia zintegrowanego podejścia do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

1.1.2 Kontekst miejski i potrzeby miast

Miasta są najważniejszymi stymulatorami wyników gospodarczych kraju, lecz jednocześnie zmagają się z poważnymi wyzwaniami społecznymi i środowiskowymi. Z tego względu znajdują się wysoko na liście priorytetów krajowych i unijnych. Program URBACT III kontynuuje założenia programów URBACT I i II, gdyż jego głównymi beneficjentami są właśnie miasta. Jego docelowymi uczestnikami są głównie praktycy, władze miast, wybierani przedstawiciele i interesariusze innych organów publicznych, sektora prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego.

Znaczenie miast w Europie rośnie. Szacuje się, że w obszarze objętym programem, na który składa się 28 państw członkowskich i 2 państwa partnerskie, blisko 70% populacji (ok. 350 mln osób) mieszka na obszarach miejskich powyżej 5 000 mieszkańców, a udział mieszkańców miast w łącznej populacji UE nieprzerwanie rośnie⁶.

6

Polityka Regionalna Unii Europejskiej, październik 2011 r., „Miasta jutra: wyzwania, wizje, rozwiązania” (http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/citiesoftomorrow/citiesoftomorrow_final.pdf).

Europa – kontynent o policentrycznej strukturze miejskiej

Struktura miejska Europy jest bardzo istotna z punktu widzenia realizacji programu URBACT. Kontynent ten charakteryzuje się bardziej policentryczną i mniej skoncentrowaną strukturą miast niż USA czy Chiny⁷.

W tabeli 1 ukazano nowy rozkład populacji obliczony zgodnie z jej zagęszczeniem. W porównaniu do ww. państw, w Europie jest mniej miast o populacji 1 mln – jedynie 12% mieszkańców UE mieszka w 23 miastach o populacji 1 mln, a 22% w miastach, których liczba mieszkańców przekracza 250 000. Zgodnie z tą definicją, 13% populacji Europy mieszka w 611 średniej wielkości miastach, podczas gdy 32% na przedmieściach i w małych miastach o populacji przekraczającej 5 000.

Program URBACT zakłada poszanowanie dla różnorodności europejskiego systemu osadniczego – obejmuje wszystkie rodzaje europejskich miast i miasteczek, również te mniejsze i średniej wielkości, których potencjał jest niższy i które dysponują mniejszą liczbą wykwalifikowanych pracowników.

Tabela 1: Miasta UE-28 zdefiniowane w zależności od gęstości zaludnienia⁸

Gęstość zaludnienia (w tys.)	Kategoria	Liczba miast	Liczba mieszkańców w danej klasie wielkości (w mln)	Odsetek całkowitej liczby mieszkańców
>1 mln	Duże	23	59,2 mln	12,2
500–1 000	Duże	37	27,83 mln	5,7
250–500	Duże	62	21,21 mln	4,4
100–250	Średnie	227	36,13 mln	7,4
50–100	Średnie	392	27 mln	5,6
Małe miasta i przedmieścia	Małe miasta i obszary podmiejskie	-	157,91 mln	32,6
Mieszkańcy obszarów wiejskich	Obszary wiejskie (w tym bardzo małe miasteczka)	-	155,42 mln	32,1
Ogółem		-	484 mln	100%

7

„Miasta jutra: wyzwania, wizje, rozwiązania”, patrz wyżej.

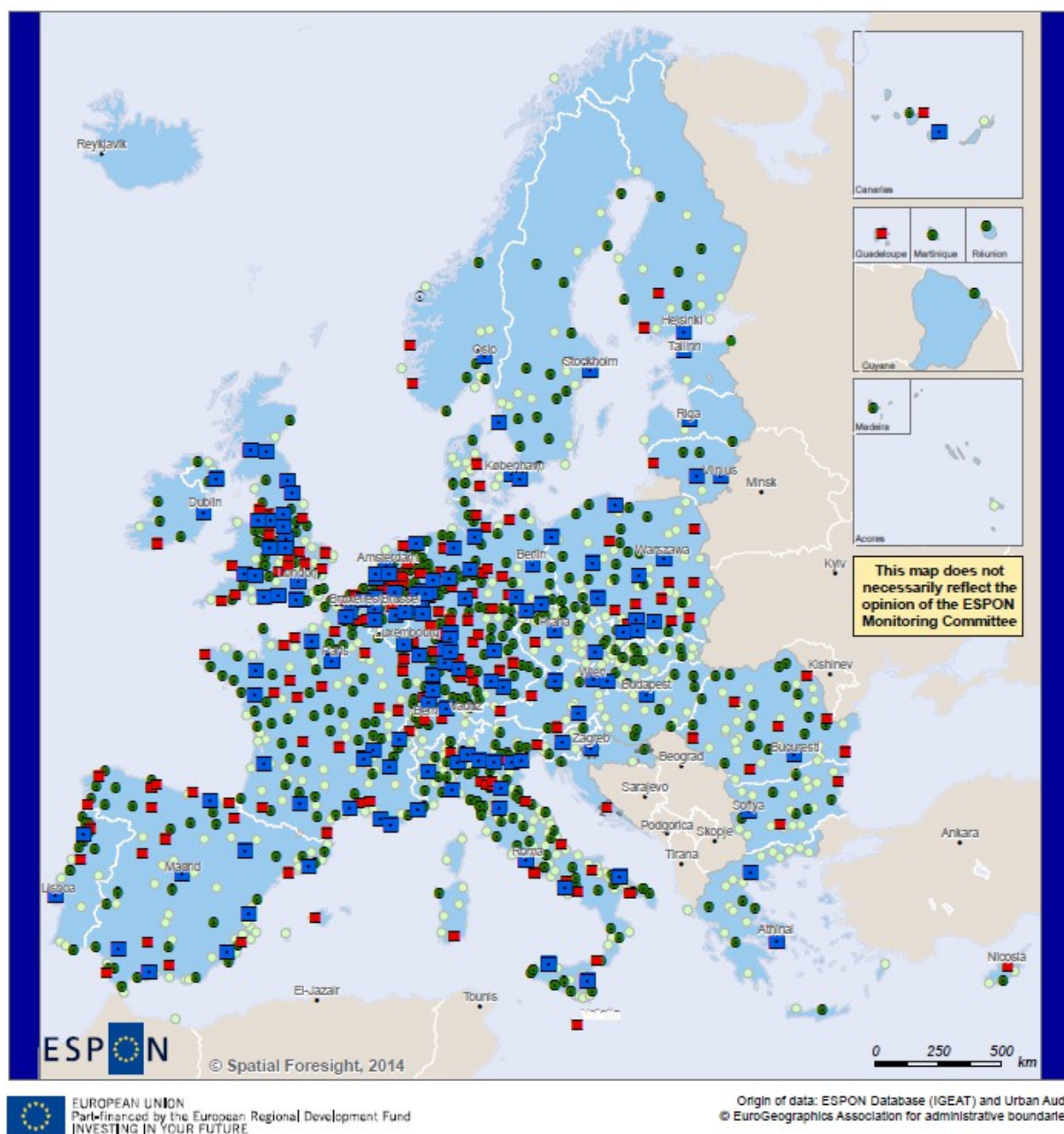
8

Polityka Regionalna Unii Europejskiej, październik 2011 r., „Miasta jutra: wyzwania, wizje, rozwiązania”, s. 3 (http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/citiesoftomorrow/citiesoftomorrow_final.pdf).

Miasta o populacji przekraczającej 50 000 definiowane są jako klastry komórek siatki z co najmniej 1 500 mieszkańcami na 1 km². Obszary poza aglomeracjami miejskimi definiowane są jako przedmieścia lub małe miasta, jeżeli leżą w ramach miejskich klastrów komórek o zagęszczeniu powyżej 300 mieszkańców na 1 km² oraz łącznej populacji klastrów wynoszącej co najmniej 5 000 osób. Pozostałe obszary to obszary wiejskie. Dane z państw UE-27 zostały szacunkowo rozszerzone na miasta i obszary wiejskie Chorwacji na podstawie danych z powszechnego spisu ludności z 2011 r., korzystając z definicji miast określanych jako „Grad”.

Ryc. 1 poniżej ukazuje policentryczny charakter systemu miejskiego kontynentu europejskiego w formie mapy.

Ryc. 1: Typologia miejskich obszarów funkcjonalnych w Europie⁹

Obszary funkcjonalne a obszary administracyjne

Miasto funkcjonalne obejmuje jego rzeczywiste terytorium lub zakres społeczno-gospodarczy, który rzadko pokrywa się z granicami administracyjnymi. Większość regionów miejskich Europy jest rozczłonkowana i składa się z wielu miast o skomplikowanych wzajemnych powiązaniach. Z tego faktu wynika wiele problemów, na przykład związanych ze wzmocnieniem powiązań pomiędzy miastem a wsią na obszarze miejskim.

Na ryc. 2 przedstawiono ten problem w przypadku 18 dużych miast Europy, dla których dostępne są porównywalne dane. Morfologiczny Obszar Miejski (MOM) opisuje ciągłość zabudowy o określonym poziomie zagęszczenia. Funkcjonalny Obszar Miejski (FOM) może zostać zdefiniowany z punktu widzenia „zlewiska” rynku pracy oraz wzorca mobilności osób dojeżdżających do pracy. Obejmuje on szerszy system miejski pobliskich małych miast i wsi, które są ekonomicznie i społecznie zależne od danego ośrodka miejskiego. Stosunek liczby mieszkańców funkcjonalnego obszaru miejskiego do populacji obszaru administracyjnego waha się od ponad 1 dla Budapesztu, Berlina i Rzymu do ponad 5 w przypadku Paryża, Katowic, Manchesteru, Liverpoolu i Lizbony, przy nieco niższej wartości dla Lille. Zarządzanie systemami miejskimi na niższych szczeblach jest skomplikowane z punktu widzenia podatków, transportu, gospodarki, włączenia społecznego i środowiska.

Ryc. 2: Proporcje ludności mieszkającej na europejskich obszarach administracyjnych, morfologicznych i funkcjonalnych 18 regionów miejskich¹⁰

CITIES (million)	Admin city	MUA	MUA/city	FUA	FUA/city
London	7,43	8,27	1,1	13,71	1,8
Berlin	3,44	3,78	1,1	4,02	1,2
Madrid	3,26	4,96	1,5	5,26	1,6
Rome	2,55	2,53	1,0	3,19	1,3
Paris	2,18	9,59	4,4	11,18	5,1
Bucharest	1,93	2,06	1,1	2,06	1,1
Budapest	1,70	2,12	1,2	2,52	1,5
Warsaw	1,69	2,00	1,2	2,79	1,7
Vienna	1,60	1,67	1,0	2,58	1,6
Barcelona	1,58	3,66	2,3	4,25	2,7
Milan	1,30	3,70	2,8	4,09	3,1
Prague	1,17	1,18	1,0	1,67	1,4
Lisbon	0,53	2,32	4,4	2,59	4,9
Manchester	0,44	2,21	5,0	2,56	5,8
Liverpool	0,44	1,17	2,7	2,24	5,1
Bratislava	0,43	0,44	1,0	0,71	1,7
Katowice	0,32	2,28	7,1	3,03	9,5
Lille	0,23	0,95	4,1	2,59	11,3
AVERAGE			1.7		2.3

10

Wyciąg z tabeli: Polityka Regionalna Unii Europejskiej, październik 2011 r., „Miasta jutra: wyzwania, wizje, rozwiązania”, s. 94 (http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/citiesoftomorrow/citiesoftomorrow_final.pdf).

Tematyczne wyzwania dla miast

Program URBACT III ma na celu budowanie potencjału władz miejskich, które zmagają się z wyzwaniami, przed jakimi stoją europejskie miasta, poprzez podejmowanie działań nakierowanych na osiągnięcie konkretnych rezultatów. Miasta są najważniejszymi motorami wzrostu w państwach członkowskich, lecz dotyczy ich również najwyższa stopa bezrobocia. W wielu miastach widoczne jest zwiększenie się skali nierówności, a także wykluczenia i segregacji. To również miasta generują emisję dwutlenku węgla pochodzącą z domów mieszkalnych, przemysłu i transportu. W miastach odejmowane są jednak również działania mające na celu ograniczenie tego typu emisji dzięki nowym technologiom i innowacyjnym usługom.

Ogólnoświatowy kryzys gospodarczy i finansowy odcisnął znaczące piętno na miastach Europy. Badanie ankietowe URBACT przeprowadzone w 2010 r. pokazało, że 80% miast doświadczyło jego negatywnych skutków¹¹.

Przed 2007 r. jedynie w 4 stolicach stopa bezrobocia przekraczała 8%, natomiast w 2009 r. było ich już 11. Liczba miast niebędących stolicami o stopie bezrobocia wyższej niż 10% wzrosła w latach 2007–2009 znacząco¹². Wiele miast realizuje obecnie politykę oszczędnościową, aby osiągnąć cele zakładające ograniczenie długu publicznego. Wpływy miast z tytułu podatków maleją, gdyż mieszkańcy wypracowują niższe dochody a wiele firm znajduje się na granicy upadłości.

W latach 1950–2009, liczba mieszkańców europejskich miast wzrosła o 90%¹³. Choć procesy urbanizacyjne w Europie postępują, najnowszy raport URBACT mówi, że populacja 40% europejskich miast maleje, zwłaszcza w Niemczech, Europie Środkowo-Wschodniej i w regionach najbardziej odległych.¹⁴ Na ten paradoks ma wpływ kilka czynników, takich jak niski współczynnik urodzeń, migracja powodowana często pogarszaniem się warunków ekonomicznych, a w niektórych krajach również migracja z miast do sąsiadujących miasteczek i na przedmieścia. W dłuższym horyzoncie czasowym zmiany demograficzne będą miały znaczący wpływ na europejskie miasta wraz ze starzeniem się społeczeństwa. Nastąpi dramatyczny wzrost liczby osób w najstarszym wieku – do 2050 r. osoby w wieku powyżej 80 lat będą stanowiły ponad 10% populacji wielu miast.

11

URBACT, listopad 2010, „URBACT cities facing the crisis: impact and responses” [Miasta URBACT w obliczu kryzysu: skutki i działania naprawcze], URBACT,
http://urbact.eu/fileadmin/general_library/Crise_urbact__16-11_web.pdf.

12

Źródło: DG Regio/Eurostat.

13

Polityka Regionalna Unii Europejskiej, październik 2011 r., „Miasta jutra: wyzwania, wizje, rozwiązania”, s. 15 (http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/citiesoftomorrow/citiesoftomorrow_final.pdf).

14

Hans Schlappa i William Neil, czerwiec 2013 r., [w:] Raport tematyczny „Cities of Tomorrow, Action Today: From crisis to choice re-imagining the future in Shrinking Cities” [Miasta jutra, działania dziś: od kryzysu do wyboru. Ponowne spojrzenie w przyszłość w kurczących się miastach]
http://urbact.eu/fileadmin/general_library/19765_Urbact_WS1_SHRINKING_low_FINAL.pdf.

Wyniki badań¹⁵ pokazują, że liczba osób w wieku produkcyjnym obniży się, a w przypadku braku migracji z innych krajów spadek ten będzie jeszcze większy. Trend ten będzie miał znaczący wpływ na sektor usług, zwłaszcza opiekę zdrowotną i społeczną, mieszkalnictwo i infrastrukturę miejską. Władze miast, organy i organizacje świadczące inne usługi w miastach będą miały do odegrania rolę przywódczą w zakresie integracji migrantów.

W związku z powyższym, miasta muszą znaleźć sposób na promowanie rozwoju gospodarczego, utrzymanie konkurencyjności, tworzenie miejsc pracy odzwierciedlających wzmagającą się polaryzację społeczeństwa, jak również walkę z ubóstwem oraz problemem kończących się zasobów naturalnych.

Rozwój gospodarczy i konkurencyjność: Wiele miast stoi w obliczu wyzwań gospodarczych, ale w zależności od rozmiaru oraz roli w hierarchii miejskiej, struktury lokalnej gospodarki oraz potencjału do tworzenia i wdrażania strategicznej wizji rozwoju ich podejście będzie się różnić. Kryzys finansowy i gospodarczy z 2008 r. zapoczątkował intensyfikację tych wyzwań. W tym kontekście ważne jest, aby miasta:

- tworzyły strategie umożliwiające i zachęcające do tworzenia miejsc pracy oraz zwiększenia udziału lokalnej społeczności w rynku pracy¹⁶;
- angażowały podmioty z różnych sektorów w proces podejmowania przedsięwzięć i innowacyjnych inicjatyw, w tym tworzenie ekosystemów innowacji społecznych (ang. *social innovation ecosystems*, SIE);
- pamiętały o potrzebie tworzenia gospodarki niskoemisyjnej, która będzie mogła stanowić siłę napędową wzrostu w miastach sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Wykluczenie społeczne i polaryzacja przestrzenna: W raporcie „Miasta jutra”¹⁷ zwrócono uwagę na zakres i stopień wykluczenia, które ma miejsce na terenach miejskich i dotyczy ludności miejskiej, a zwłaszcza poszczególnych grup, takich jak młodzież¹⁸,

15

W Unii Europejskiej liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (grupa wiekowa 15–64 lata) wynosiła w 2005 r. 328 mln. Zgodnie z przewidywaniami liczebność tej grupy będzie maleć począwszy od 2015 r., do poziomu 314 mln w 2025 r. i 268 mln w 2050 r. Przy stałej wartości współczynnika aktywności zawodowej, liczba osób aktywnych zawodowo zmniejszy się z 235 mln do 188 mln w 2050 r. W przypadku braku migracji z innych krajów spadek ten będzie jeszcze większy. (Źródło: [Rainer Munz, 2007 „Europe: Population change and its consequences. An overview” \[Europa: zmiany dotyczące populacji i ich konsekwencje. Ogólny zarys\]](http://www.berlin-institut.org/online-handbuchdemografie/bevoelkerungsdynamik/regionale-dynamik/europa.html) [tp://www.berlin-institut.org/online-handbuchdemografie/bevoelkerungsdynamik/regionale-dynamik/europa.html](http://www.berlin-institut.org/online-handbuchdemografie/bevoelkerungsdynamik/regionale-dynamik/europa.html))

16

W wielu różnych miastach Europy Północnej, Południowej i Zachodniej zatrudnienie na obszarach miejskich jest niższe niż średnia krajowa. Powstaje więc paradoks miejski w kontekście spójności społecznej, polegający na tym, że stopa zatrudnienia wśród mieszkańców regionów, w których jest najwięcej miejsc pracy, tj. miast, jest relatywnie niska. (Źródło: RWI et al., 2010 „The Second State of European Cities” [Drugi etap miast europejskich], DG Regio, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/urban/stateofcities_2010.pdf).

17

Eddy Adams i Robert Arnkil, URBACT II, czerwiec 2013 r., [w:] raport tematyczny: „Cities of Tomorrow, Action Today: supporting urban youth through social innovation: stronger together” (Miasta jutra, działania dziś: wspieranie młodzieży miejskiej poprzez innowację społeczną – razem jesteśmy mocniejsi):

http://urbact.eu/fileadmin/general_library/19765_Urbact_WS3_YOUTH_low_Final.pdf.

18

16

migranci oraz mniejszości etniczne. Aby zwalczyć wykluczenie i polaryzację, miasta muszą w dalszym ciągu dbać o potrzeby takich grup, a jednocześnie pamiętać o znaczeniu spójności społecznej oraz zwalczać ubóstwo na terenach miejskich w szerszym znaczeniu i zakresie. Wnioski z Programu URBACT II stanowią potwierdzenie tezy¹⁹, iż działania na poziomie miasta powinny być w miarę możliwości łączone z interwencjami obszarowymi, co pozwoli uniknąć powstawania getta na obszarach o mniej korzystnych uwarunkowaniach. Miasta muszą działać w sposób kompleksowy, koordynować swoje polityki (np. interwencje przestrzenne w zakresie mieszkalnictwa, planowania urbanistycznego czy mobilności z interwencjami kulturowymi, społecznymi lub gospodarczymi), pracować wspólnie ze społecznością i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, z sektorem prywatnym i wszystkimi innymi zainteresowanymi stronami.

Atrakcyjność i zasoby naturalne: Miasta mają wpływ na wszystkie wymiary jakości życia ich mieszkańców: gospodarczy, kulturowy oraz społeczny. Zapewniają lub ułatwiają dostęp do podstawowych usług potrzebnych mieszkańcom: wody, energii elektrycznej, mieszkań, transportu, kultury, ochrony zdrowia, przestrzeni zielonych i miejskich itd. W pewnym stopniu bogactwo gospodarcze miast zależne jest od jakości tych usług, które są miarą atrakcyjności miasta w ocenie ludzi i przedsiębiorstw. W kontekście międzynarodowej konkurencji pomiędzy miastami powyższe czynniki są kluczowe. Aby sprostać tym wszystkim wyzwaniom miasto musi przyjąć podejście holistyczne, łączące w sobie: szanse gospodarcze, multimodalną mobilność, efektywność energetyczną i odnawialną energię, odpowiednią jakość naturalnego i sztucznego otoczenia oraz promocję dziedzictwa kulturowego i rozwój konkurencyjnych usług i dóbr publicznych promujący zrównoważony rozwój oraz włączenie społeczne. Takie podejście wymaga koordynacji polityk miejskich i kontroli nadmiernego rozrostu obszarów miejskich.

Czego potrzebują miasta, aby zapewnić zrównoważony i zintegrowany rozwój obszarów miejskich?

Postrzeganie rozwoju obszarów miejskich w Europie, a zwłaszcza podejścia zintegrowanego, ewoluuje od 25 lat, tj. od rozpoczęcia realizacji pilotażowych projektów miejskich w 1989 r.

Kolejnymi politycznymi kamieniami milowymi mającymi wpływ na sposób myślenia w tym zakresie były inicjatywy społeczne URBAN 1 (1994–1999) oraz URBAN 2 (2000–2006), „URBAN Acquis” z 2004 r., porozumienie bristolskie (2005 r.), program URBACT II z okresu 2007–2013, Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich z 2007 r. dotycząca zintegrowanej polityki miejskiej, agenda terytorialna z

Polityka Regionalna Unii Europejskiej, październik 2011 r., „Miasta jutra: wyzwania, wizje, rozwiązania”, s. 22–26 (http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/citiesoftomorrow/citiesoftomorrow_final.pdf).
19

Laura Colini, Darinka Czischke, Simon Güntner, Iván Tosics i Peter Ramsden, URBACT II, czerwiec 2013 r., [w:] raport tematyczny „Cities of Tomorrow, Action Today: Against divided cities in Europe” (Miasta jutra, działania dziś: sprzeciw wobec podziału miast w Europie):
http://urbact.eu/fileadmin/general_library/19765_Urbact_WS4_DIVIDED_low_FINAL.pdf.

2007 r. dotycząca spójności terytorialnej, deklaracja marsylska z 2008 r., która zapoczątkowała ramy odniesienia dla zrównoważonego rozwoju miast europejskich, aktualnie zintegrowane w URBACT III; raport Fabrizia Barki²⁰ z 2008 r. dotyczący tzw. „podejścia place-based” (ang. *place-based approach*) w rozwoju regionalnym, deklaracja z Toledo z 2010 r., strategia „Europa 2020” oraz raport „Miasta jutra – wyzwania, wizje, rozwiązania” z 2011 r.

Przełożenie tych unijnych zasad zrównoważonego rozwoju miejskiego na codzienne praktyki w zarządzaniu miejskim okazało się swoistym wyzwaniem dla miast. W licznych sprawozdaniach tworzonych w ramach programu URBACT podkreślano, iż miasta objęte programem mają ściśle określone potrzeby.

- W średniookresowej ocenie²¹ zwrócono uwagę na trudności w pozyskaniu finansowania dla planów działania w ramach pierwszej rundy z programów operacyjnych EFRR.
- Badanie w ramach URBACT poświęcone lokalnym planom działania przeprowadzone w dwa lata po jego zakończeniu dowiodło, iż 90% planów działania z pierwszej rundy zostało przynajmniej częściowo wdrożonych. Większość z nich bazowała na finansowaniu lokalnym, nie zaś na źródłach unijnych. W badaniu wykazano korzyści płynące z zaangażowania lokalnych podmiotów oraz uczestnictwa różnych organów władz miejskich w przygotowaniu planu działania.

W 2012 r. w ramach URBACT przeprowadzono analizę potrzeb miast²². Badanie to wykazało, że miasta chciałyby, aby rdzeniem programu pozostały sieci miast służące wymianie doświadczeń. Miasta podkreślały potrzebę budowania potencjału w zakresie tworzenia i wdrażania zintegrowanych polityk miejskich oraz zwiększenia zakresu wsparcia eksperckiego na poziomie lokalnym. Miasta zwróciły również uwagę na potrzebę wprowadzenia mechanizmów zwiększających skuteczność wdrażania Lokalnych Planów Działania, w tym konkretnych powiązań z dostępnymi źródłami finansowania: programami operacyjnymi czy finansowaniem publiczno-prywatnym (fundusze obrotowe, JESSICA).

W oparciu o te wnioski określono cztery podstawowe obszary potrzeb – w obrębie tych obszarów niezbędna będzie kontynuacja działań w ramach URBACT III.

20

Fabrizio Barca, 2009, „An Agenda for a reformed cohesion policy: a place based approach for meeting European Union challenges and expectations” (Agenda zreformowanej polityki spójności: „podejście osadzone” jako odpowiedź na wyzwania i realizacja oczekiwań UE), DG REGIO, http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/policy/future/barca_en.htm.

21

Ecorys, 2011, śródkresowa ocena URBACT II http://urbact.eu/fileadmin/general_library/URBACT_II_Final_Report_3_June.pdf.

22

Wspólna Grupa Robocza Programu ds. przygotowań URBACT III, grudzień 2012. Ankieta państw członkowskich: Komentarze i propozycje miast (dokument nieopublikowany).

1 Miasta muszą zwiększyć swoją zdolność instytucjonalną w zakresie tworzenia i wdrażania zintegrowanych strategii miejskich i działań.

Miasta muszą budować swój potencjał w zakresie prowadzenia i wdrażania strategii terytorialnej przy udziale zróżnicowanych partnerów, często reprezentujących przeciwstawne interesy. Brak zdolności instytucjonalnej jest szczególnie uciążliwy dla władz małych i średnich miast w Europie, zwłaszcza na obszarach południowych, mniej rozwiniętych oraz w miastach innych niż stolicy krajów UE-13. Istnieje również potrzeba wzmocnienia potencjałów w zakresie planowania i wdrażania działań wśród praktyków, władz miejskich i ich przedstawicieli oraz innych zainteresowanych stron zaangażowanych w lokalne grupy wsparcia^{23, 24}.

Ze względu na specyfikę kwestii miejskich, władze miejskie muszą odejść się od myślenia sektorowego i rozwijać rozwiązania zintegrowane, zorientowane terytorialnie, wykraczające poza zakres działalności poszczególnych instytucji rządowych, określone dyscypliny czy granice miejskie. Często będzie się to wiązać z tworzeniem nowych modeli organizacyjnych w miastach (nowe zintegrowane struktury zarządzania, spłaszczone hierarchie, praca zespołowa itp.).

Władze miejskie muszą wypracować metody i procesy umożliwiające zaangażowanie właściwych zainteresowanych stron w kształtowanie polityki oraz w przygotowywanie strategii i lokalnych planów działania. W miastach Europy stosowane są różne techniki ułatwiające taką partycypację, ale tego typu wiedzę należy też gromadzić na poziomie europejskim i ułatwić do niej dostęp.

23

Każde miasto-partner w ramach sieci URBACT zobowiązane jest do utworzenia Lokalnej Grupy Wsparcia URBACT, jako wspólnej platformy wszystkich zainteresowanych stron uczestniczących w kreowaniu polityki miejskiej dotyczącej określonych wyzwań (np. bezrobocie wśród młodzieży, rekultywacja zdegradowanych dzielnic, efektywność energetyczna w domach itp.).

24

Pilotażowe szkolenia zostały zorganizowane po raz pierwszy w czasie trwania realizacji programu URBACT II w językach narodowych dla członków Lokalnych Grup Wsparcia URBACT.

2 Miasta potrzebują zintegrowanych strategii miejskich i działań dla zrównoważonego rozwoju.

Choć Karta Lipska, zwracająca uwagę na znaczenie strategii na rzecz zintegrowanego i partycypacyjnego zrównoważonego rozwoju, została pozytywnie przyjęta przez władze miejskie, wciąż istnieje potrzeba kształtowania takich strategii na poziomie lokalnym. W ramach URBACT II próbowano wypełnić tę lukę poprzez lokalne grupy wsparcia wypracowujące zintegrowane lokalne plany działania. Jakość lokalnych strategii i planów działania oraz powiązania z programami głównymi wymagają jednak dalszej poprawy.

Aby zapewnić odpowiednią jakość lokalnych strategii i planów działania, należy tworzyć je w oparciu o horyzontalną i wertykalną integrację działań i polityk, przy jednoczesnym zwiększeniu kompetencji i partycypacji lokalnych aktorów.

Ze względu na złożoność wyzwań miejskich, zachodzi potrzeba horyzontalnej integracji wymiaru społecznego, gospodarczego, środowiskowego oraz przestrzennego. Wymaga to innego typu współpracy na poziomie organów władz miejskich i poszczególnych ekspertów, jak również interdyscyplinarnego składu zespołów oraz decentralizacji procesu podejmowania decyzji.

Ze względu na zwiększoną współzależność na poziomie miasta, regionu oraz metropolii, jak również zależność pomiędzy obszarem centralnym a otaczającymi go obszarami wiejskimi, niezbędna jest integracja wertykalna. W takim wymiarze wykraczającym poza granice administracyjne konieczne jest wypracowanie nowej metodologii opartej na zidentyfikowanych wspólnych wyzwaniach.

3 Miasta potrzebują wsparcia we wdrażaniu zintegrowanych strategii miejskich i działań.

Miasta potrzebują wsparcia nie tylko przy planowaniu strategii i działań – potrzebują go również by zwiększyć skuteczność ich wdrażania. Dotyczy to wszystkich typów miast w Europie, które wykorzystują publiczne bądź prywatne, lokalne, regionalne lub krajowe środki do wdrażania swoich strategii.

Ponadto, mając do dyspozycji nowe możliwości związane z wymiarem miejskim, zwłaszcza art. 7 rozporządzenia w sprawie EFRR, który nakłada wymóg przeznaczenia 5% krajowej alokacji w ramach EFRR na działania w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju miast, wiele miast będzie potrzebowało wsparcia, aby wdrożyć swoje strategie i działania w sposób szybki, zapewniający właściwą jakość i uczestnictwo wielu stron.

4 Praktycy i decydenci na poziomie miejskim, regionalnym, krajowym i UE muszą mieć dostęp oraz możliwość dzielenia się wiedzą aby wspierać zrównoważony rozwój obszarów miejskich.

Miasta nie są w stanie funkcjonować w izolacji. Powinny tworzyć strategie wspólnie z innymi miastami oraz innymi aktorami, takimi jak instytucje zarządzające, oraz z podmiotami na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim.

Program URBACT II umożliwił wykorzystanie doświadczeń miast poprzez działania kapitalizacyjne, zmierzające do lepszego zrozumienia kwestii związanych z rozwojem obszarów miejskich²⁵.

Kapitalizacja i rozpowszechnianie wiedzy oraz know-how zdobytych w ramach URBACT, zwłaszcza poprzez działania sieciowe, ale również przez większe powiązanie z badaniami miejskimi, powinny przyczynić się do wzrostu ogólnego zrozumienia kwestii zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich na poziomie unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym – wykraczającym poza teren miast bezpośrednio uczestniczących w sieciach URBACT.

1.1.3 Strategia

W odpowiedzi na liczne wyzwania stojące przed władzami miejskimi, powinny one nieustannie doskonalić i rozwijać wiedzę i umiejętności, które pozwolą na tworzenie i wdrażanie zrównoważonej i zintegrowanej polityki.

Wzrost potencjału będzie miał korzystny wpływ na wdrażanie programów operacyjnych w okresie programowania 2014–2020, tj. po wzmocnieniu wymiaru miejskiego w polityce spójności.

URBACT III, dzięki wykorzystaniu dostępnych zasobów i know-how, może przyczynić się do rozbudowy potencjału miast w tworzeniu zintegrowanych strategii miejskich i działań ukierunkowanych na cele tematyczne będące odpowiedzią na wyzwania, które przed nimi stoją.

URBACT nie inwestuje bezpośrednio w rozwój terenów miejskich (np. poprzez budowę dróg lub parków naukowych). Program stwarza natomiast możliwości wymiany wiedzy pomiędzy władzami miejskimi i wszystkimi zainteresowanymi stronami, przekładając się na wzrost jakości planowania i wdrażania zintegrowanych planów oraz programów dla obszarów miejskich poprzez zwiększanie wiedzy o polityce zrównoważonego

25

Na przykład – zob. URBACT, 2010, „Reakcja miast na kryzys, rezultaty URBACT 2011”, URBACT 2013 – „Miasta jutra, działania dziś”.

rozwoju obszarów miejskich, tworzenie Lokalnych Grup Wsparcia oraz Lokalnych Planów Działania. Zamierzeniem URBACT jest wywarcie pośredniego wpływu na wdrażanie głównych programów operacyjnych.

Dlatego też najlepszym podejściem jest umieszczenie wszystkich działań programu w ramach szczegółowego priorytetu inwestycyjnego dedykowanego URBACT III w ramach celu tematycznego 11 „wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej”.

Cztery cele szczegółowe (rozdział 2) priorytetu inwestycyjnego URBACT dotyczą czterech potrzeb (ust. 1.1.2), w odniesieniu do których URBACT może zapewnić platformę służącą wymianie i zdobywaniu wiedzy, a następnie jej kapitalizacji i rozpowszechnianiu:

- Miasta muszą zwiększyć swój potencjał w zakresie tworzenia i wdrażania zintegrowanych strategii miejskich i działań.
- Miasta potrzebują zintegrowanych strategii miejskich i działań dla zrównoważonego rozwoju.
- Miasta potrzebują wsparcia we wdrażaniu zintegrowanych strategii miejskich i działań.
- Praktycy i decydenci na poziomie miejskim, regionalnym, krajowym i UE muszą mieć dostęp oraz możliwość dzielenia się wiedzą aby wspierać zrównoważony rozwój obszarów miejskich.

Skupiając się na tych czterech celach szczegółowych, URBACT będzie mógł odpowiedzieć na potrzeby wszystkich zainteresowanych stron na każdym etapie realizacji polityki miejskiej i działań w mieście. To z kolei wymagać będzie ukierunkowanego budowania potencjału o odpowiedniej jakości, wymiany dobrych praktyk oraz kultury ustawicznego uczenia się na poziomie miejskim, regionalnym i unijnym.

Promowanie dobrych pomysłów i praktyk dla miast na skalę europejską ma znaczenie kluczowe dla zapewnienia innowacji w miastach. Miasta stanowią bowiem część bardzo podzielonego sektora publicznego charakteryzującym się wysokim stopniem histerezy i tzw. zależności od ścieżki. Miasta, zwłaszcza te małe i średnie, borykają się z brakiem środków na identyfikację i wymianę dobrych praktyk, zwłaszcza w okresie zaciskania pasa. URBACT oferuje relatywnie ekonomiczny dostęp do najnowszych pomysłów i praktyk z miast w całej Europie oraz łączy know-how z metodologią zorientowaną na działanie.

Miasta korzystające z EFRR znajdą wiele możliwości wykorzystania URBACT w procesie projektowania i wdrażania zintegrowanej strategii miejskiej i planów działania. Co więcej, będą mogły uczestniczyć w pracach sieci oraz działaniach zmierzających do budowania potencjału i kapitalizacji wiedzy. W ten sposób tworzone będą mosty łączące

innowacyjne działania w ramach URBACT, podejmowane głównie na małą skalę, z głównymi strukturalnymi inwestycjami w miastach.

Tabela 1: Syntetyczne uzasadnienie wybranych celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych:

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
Cel tematyczny 11: Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej	Rozpowszechnianie dobrych praktyk i wiedzy eksperckiej oraz wykorzystanie wyników wymiany doświadczeń w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w tym powiązań między miastem i wsią	URBACT jest programem służącym przede wszystkim budowaniu potencjału poprzez wymianę doświadczeń między miastami, które potrzebują: 1) zwiększenia swojego potencjału w zakresie tworzenia i wdrażania zintegrowanych strategii miejskich i działań; 2) zintegrowanych strategii i działań dla zrównoważonego rozwoju; 3) wsparcia we wdrażaniu zintegrowanych strategii miejskich i działań; 4) zapewnienia dostępu do wiedzy praktykom i decydom na poziomie miejskim, krajowym, regionalnym i UE oraz możliwości dzielenia się wiedzą, aby wspierać zrównoważony rozwój obszarów miejskich. Zaspokajając te potrzeby miasta będą musiały stale rozwijać swoją wiedzę i umiejętności, aby móc przygotować i realizować zintegrowaną politykę zrównoważonego rozwoju. Dlatego też najważniejszym podejściem jest umieszczenie wszystkich działań objętych programem w ramach konkretnego priorytetu inwestycyjnego w celu tematycznym 11 „wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej”.

1.2 Uzasadnienie alokacji finansowej

W nowym okresie programowania 2014–2020 URBACT III funkcjonować będzie w ramach szczegółowego priorytetu inwestycyjnego celu tematycznego 11: „wzmacnianie

zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej”.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia KE dotyczącego wsparcia z EFRR dla celu EWT „dla programów współpracy międzyregionalnej można wybierać wszystkie cele tematyczne”. Zaproponowaną strukturę opierającą się na jednym celu tematycznym uzasadnić można następującymi argumentami:

- URBACT jest programem służącym przede wszystkim budowaniu potencjału poprzez wymianę doświadczeń,
- należy znaleźć odpowiedź na zróżnicowane wyzwania miast Europy (ust. 1.1.2.),
- należy zrealizować podstawowe założenia programu URBACT, tj. wypracować zintegrowane i zrównoważone rozwiązania problemów obszarów miejskich,
- należy zaspokoić wymagania Komisji Europejskiej w zakresie ograniczania obciążenia administracyjnego beneficjentów.

Elastyczne podejście do priorytetów tematycznych

Różne miasta zmagają się z różnymi problemami. Na przykład dla miast w państwach UE-13 istotne znaczenie mają działania dotyczące poprawy stanu fizycznego, infrastruktury transportowej, przestrzeni miejskiej, ponownego zagospodarowania terenów zdegradowanych i ulepszenia zasobów mieszkaniowych, choć w miastach UE-15 nie są one tak istotne.

Należy jednak pamiętać o zachowaniu równowagi pomiędzy odpowiedzią na potrzeby miast obejmującą szerokie spektrum celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych, a z drugiej strony koniecznością koncentracji środków programu na najistotniejszych celach tematycznych i realizacji celów strategii „Europa 2020”.

Dlatego też URBACT III będzie zaprogramowany wokół CT11, tj. „wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej”. z uwzględnieniem poniższych pięciu celów tematycznych, na realizację których, poprzez wymianę i zdobywanie wiedzy, przeznaczona zostanie największa część (70%) środków programu:

- wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji (CT1);
- wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach (CT4);
- zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami (CT6);
- promowanie zatrudnienia oraz mobilności pracowników (CT8);
- promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją (CT9).

Skonsultowano się z państwami członkowskimi, aby dokonać priorytetyzacji celów tematycznych znajdujących się w rozporządzeniach Komisji Europejskiej. Z procesu

konsultacji wynika wniosek, że powyższe pięć celów tematycznych jest najważniejszych, by sprostać wyzwaniom przed którymi stoją miasta.

Koncentracja ta zostanie osiągnięta poprzez ukierunkowanie naborów wniosków na sieci URBACT III. Takie ukierunkowanie zostanie osiągnięte poprzez precyzyjne zdefiniowanie celów tematycznych w ramach naborów związanych z zagadnieniami miejskimi, jak również przez ścisły monitoring i ocenę projektów.

Pozostałe 30% budżetu na wymianę i zdobywanie wiedzy posłuży realizacji założeń pozostałych pięciu celów tematycznych, zgodnie z zapotrzebowaniem poszczególnych miast. Pozostałe cele to:

- zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjnych i komunikacyjnych (CT2);
- wzmacnianie konkurencyjności MŚP (CT 3);
- promowanie dostosowania do zmian klimatycznych, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem (CT 5);
- promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej (CT 7);
- inwestowanie w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie (CT 10).

Taka struktura celów tematycznych Programu umożliwi dalsze wspieranie podejścia oddolnego, tak docenianego w miastach. Będzie miała ona również korzystny wpływ na osiągnięcie celów strategii „Europa 2020” poprzez realizację celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych oraz umożliwienie instytucji zarządzającej URBACT koncentrację na kluczowych priorytetach dla przyszłego okresu, przy jednoczesnym zachowaniu wystarczającej elastyczności potrzebnej by reagować na zmieniające się potrzeby miast europejskich.

Tabela 2: Przegląd strategii inwestycyjnej Programu

Oś priorytetowa	Wsparcie w ramach EFRR – w EUR	Udział (%) łącznego wsparcia unijnego dla programu operacyjnego (w podziale na fundusze)	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny	Wskaźnik i rezultat odpowiadające celowi szczegółowemu
-----------------	--------------------------------	--	----------------	------------------------	--

							rytym inwestycyjnym		
		EFRR	ENI	IPA					
1 Promowanie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich	69 843 795 EUR	94%			Brak 11 Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej	Rozpowszechnianie dobrych praktyk i wiedzy eksperckiej oraz wykorzystanie wyników wymiany doświadczeń	Poprawa możliwości zarządzania zrównoważoną polityką i praktyką miejską	Uczestnicy działań URBACT związanych z rozwojem zdolności w dziedzinie zrównoważonego rozwoju miast, którzy osiągnęli wyższy poziom umiejętności w	

						w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w tym powiązań między miastem i wsią	ą w sposób zintegrowany i partycypacyjny	zakresie: • zintegrowanego podejścia, • partycypacyjnego planowania działań, • współpracy pomiędzy właściwymi organami i współpracy z interesariuszami, • zarządzania projektami.
							Usprawnienie projektowania zrównoważonych strategii i rozwoju obszarów miejski	Odsetek miast, gdzie opracowano zintegrowane strategie i plany działania z wykorzystaniem metody URBACT

							ch i planów działań a w miasta ch	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

							Usprawnienie wdrażania zintegrowanych planów dla zrównoważonego rozwoju miejskiego	Odsetek miast wspieranych przez URBACT III, gdzie osiągnięto dobre wyniki realizacji zintegrowanych strategii/planów działania na rzecz rozwoju miast w trzech najważniejszych wymiarach: integracja, partycypacja i zarządzanie projektami (terminowość itp.)
--	--	--	--	--	--	--	---	---

							Zagwarantowanie, że praktycy i decydenci na wszystkich szczeblach (unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym) mają lepszy dostęp do wiedzy tematycznej URBACT oraz dzielą się wiedzą z każdej dziedziny zrównoważone	Liczba decydentów i praktyków na wszystkich szczeblach (unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym), którzy stosują w pracy zawodowej wiedzę tematyczną URBACT na temat zrównoważonego rozwoju miast
--	--	--	--	--	--	--	---	--

							go rozwoj u miast w celu popraw y jakości polityki miejski ej	
2. Pomoc techniczna	4 458 114 EUR	6%					Zwięk szenie efekty wności i skutecz ności zarządz ania progra mem URBAC T III i jego realizac ji	

ROZDZIAŁ 2

Osie priorytetowe

2.A Osie priorytetowe

- 2.A.1 Oś priorytetowa 1**
- 2.A.2 Cele szczegółowe**
- 2.A.3 Wspierane działania**
- 2.A.4 Ramy wykonania**
- 2.A.5 Kategorie interwencji**

2.B Pomoc techniczna

- 2.B.1 Cele szczegółowe i oczekiwane rezultaty**
- 2.B.2 Wskaźniki rezultatu**
- 2.B.3 Wspierane działania**
- 2.B.4 Kategorie interwencji**

ROZDZIAŁ 2. OSIE PRIORYTETOWE

2.A. Opis osi priorytetowych

Program URBACT funkcjonować będzie w ramach szczegółowego priorytetu inwestycyjnego celu tematycznego 11 („wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej”).

Program URBACT III będzie otwarty dla 28 państw członkowskich Unii Europejskiej oraz dwóch państw partnerskich: Norwegii i Szwajcarii.

2.A.1. Oś priorytetowa 1

Nr identyfikacyjny	
Tytuł	Promowanie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich
FUNDUSZ	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
PRIORYTET INWESTYCYJNY	Cel tematyczny 11
PODSTAWA DO WYLICZENIA WSPARCIA UNIJNEGO	Całkowite koszty kwalifikowalne

2.A.2 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu oraz oczekiwane rezultaty

Cel szczegółowy 1: zwiększenie potencjału miast w zakresie zarządzania zrównoważonymi politykami i działaniami w sposób zintegrowany i partycypacyjny

Oczekiwane rezultaty: poszerzona wiedza praktyków pracujących w miastach na temat zintegrowanego podejścia do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich Do tego celu szczegółowego przypisano jeden wskaźnik rezultatu:

uczestnicy działań URBACT związanych z poszerzaniem wiedzy i zdolności w dziedzinie zrównoważonego rozwoju miast, którzy osiągnęli wyższy poziom umiejętności w zakresie:

- zintegrowanego podejścia,

- partycypacyjnego planowania działań,
- współpracy pomiędzy właściwymi organami i współpracy z interesariuszami,
-
- zarządzania projektami.

Proces zdobywania wiedzy w ramach URBACT wdrażany poprzez ponadnarodowe działania polegające na wymianie wiedzy w trzech typach sieci będzie uzupełniony działaniami polegającymi na budowaniu potencjału. Zainteresowane strony na wszystkich szczeblach: europejskim, krajowym, regionalnym i miejskim (władze wybieralne, praktycy, członkowie grup lokalnych) mogą współpracować w celu poszerzenia swojej wiedzy i zdolności, a w rezultacie rozbudować indywidualny i wspólny potencjał do realizacji zintegrowanych i zrównoważonych polityk rozwoju w miastach.

Proponowane działania przedstawiono szczegółowo w podrozdziale 2.A.2.

Cel szczegółowy 2: usprawnienie projektowania zrównoważonych strategii rozwoju obszarów miejskich i planów działania w miastach

Oczekiwane rezultaty: zaprojektowanie przez miasta zintegrowanych strategii i planów działania zmierzających do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich opartych na dobrych praktykach w UE

Do tego celu szczegółowego przypisano jeden wskaźnik rezultatu:

odsetek miast w ramach sieci planowania działań URBACT, gdzie opracowano zintegrowane strategie i plany działania z wykorzystaniem metody URBACT. Ze względu na złożoność wyzwań stojących przed obszarami miejskimi, miasta powinny tworzyć strategie i plany działania w sposób zintegrowany i zrównoważony. Niezbędna będzie integracja horyzontalna i wertykalna polityk uwzględniająca szerokie grono zainteresowanych stron z różnych organów władz miejskich, różnych szczebli administracji publicznej odgrywających pewną rolę w procesie tworzenia polityki rozwoju obszarów miejskich (projektowanie, finansowanie, realizacja) oraz beneficjentów lub grup docelowych polityk miejskich.

URBACT będzie wspierać wymianę doświadczeń między miastami przygotowującymi zintegrowane i zrównoważone strategie miejskie oraz działania w miastach i zachęcać do tego typu działalności, podkreślając zwłaszcza poprawę jakości tych strategii oraz zaangażowanie instytucji zarządzających. Poprawa jakości strategii rozwoju obszarów miejskich i działań w miastach wymagać będzie sprawniejszej diagnozy (zwłaszcza poprzez wzmocnienie bazy merytorycznej), zacieśnienia integracji polityk różnych obszarów mających wpływ na realizację wyzwań dla miast oraz zapewnienia podejścia partycypacyjnego poprzez zaangażowanie wszystkich istotnych zainteresowanych stron w proces planowania działań.

Nacisk położony zostanie również na wykorzystanie planów działania, tworzonych w ramach projektów URBACT, w realizacji ogólnej strategii dla danego miasta. Lepsze strategie i plany działania umożliwią miastom pozyskanie większej ilości środków finansowych aby sprostać głównym wyzwaniom. Pozwolą one miastom biorącym udział w „Sieciach planowania działań” w ramach programu na skuteczniejsze sprostanie wyzwaniom gospodarczym, społecznym i środowiskowym, z którymi dziś się zmagają (zob. podrozdział 1.1.2).

Cel szczegółowy 3: usprawnienie wdrażania zintegrowanych planów dla zrównoważonego rozwoju miejskiego

Oczekiwane rezultaty: miasta sprawnie wdrażają zintegrowane plany dla zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich

Do tego celu szczegółowego przypisano jeden wskaźnik rezultatu:

odsetek miast w ramach Sieci Wdrażania programu URBACT, gdzie osiągnięto dobre wyniki realizacji zintegrowanych strategii/planów działania na rzecz rozwoju miast w trzech najważniejszych wymiarach:

- integracja,
- partycypacja,
- zarządzanie projektami (terminowość itp.).

Dla wszystkich miast europejskich korzystających ze środków publicznych lub prywatnych, regionalnych lub krajowych, jakość etapu wdrażania zintegrowanej strategii rozwoju obszarów miejskich lub związanych z nią działań, rozumiana jako szybkość i jakość realizacji oraz partycypacyjność procesu, ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia rezultatów określonych na etapie planowania. Mając do dyspozycji nowe możliwości w zakresie programowania wymiaru miejskiego, zwłaszcza te określone w art. 7 rozporządzenia w sprawie EFRR, który nakłada wymóg przeznaczenia 5% krajowej alokacji w ramach EFRR na działania w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju miast, ale również te wynikające z innych rodzajów finansowania publicznego lub prywatnego, wiele miast będzie potrzebowało wsparcia, aby skutecznie usprawnić proces realizacji swoich planów działania.

W tym kontekście program będzie wspierał ponadnarodową wymianę doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy miastami wdrażającymi zintegrowane strategie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Cel szczegółowy 4: zapewnienie praktykom i decydom na wszystkich szczeblach (unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym) dostępu do wiedzy tematycznej gromadzonej w ramach URBACT oraz umożliwienie wymiany know-

how we wszystkich aspektach zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w celu poprawy jakości polityk miejskich.

Oczekiwane rezultaty: ułatwiony dostęp praktyków i decydentów na wszystkich szczeblach (unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym) do wiedzy tematycznej gromadzonej w ramach URBACT oraz korzystanie z niej.

Do tego celu szczegółowego przypisano jeden wskaźnik rezultatu:

Liczba decydentów i praktyków na wszystkich szczeblach (unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym), którzy stosują w pracy zawodowej wiedzę tematyczną URBACT na temat zrównoważonego rozwoju miast

Współpraca między wybranymi władzami, zarządcami miast, praktykami oraz innymi zainteresowanymi stronami na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim ma kluczowe znaczenie dla miast. Miasta nie są w stanie funkcjonować w izolacji. Powinny one tworzyć strategię wspólnie z innymi miastami, aktorami takimi jak instytucje zarządzające oraz innymi organizacjami funkcjonującymi na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim.

Ułatwiony dostęp dla praktyków i decydentów ze wszystkich szczebli do wiedzy i know-how w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich jest elementem kluczowym dla stworzenia wspólnego podejścia oraz skutecznego zarządzania wielopoziomowego. Niezbędne zatem jest zachęcanie do przenoszenia dobrych praktyk i polityk do głównych programów i działań z zakresu rozwoju obszarów miejskich oraz zapewnienie dostępu do nich dla wszystkich praktyków i decydentów, nie tylko bezpośrednich beneficjentów programu. Aby usprawnić przyswajanie rezultatów URBACT i wiedzy wypracowanej w ramach jego realizacji na wszystkich istotnych szczeblach uczestniczących w projektowaniu i wdrażaniu zrównoważonych polityk miejskich, wzmocnione zostaną powiązania pomiędzy szczeblem europejskim/programowym, krajowym, regionalnym i miejskim (również przy użyciu języków narodowych).

Oczekiwany rezultat takich działań to wzmocnienie przyswojenia wiedzy wypracowanej w ramach URBACT w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz zwiększenie szans na wymianę know-how na wszystkich szczeblach, również na poziomie krajowym w językach narodowych. W konsekwencji pomoże to miastom wzmocnić polityki rozwoju obszarów miejskich, a podmiotom i decydentom na wszystkich szczeblach wymieniać wiedzę i dobre praktyki.

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu programu (w podziale na cele szczegółowe)

Oczekiwane rezultaty	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość referencyjna	Rok referencyjny	Wartość docelowa (2022 r.)	Źródło danych	Częstotliwość sprawozdawcza
1. Poszerzona wiedza praktyków działających w miastach w zakresie zintegrowanego podejścia do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich	Uczestnicy działań URBACT mających na celu budowanie potencjału, którzy w kontekście zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich zwiększyli swój potencjał w zakresie: • zintegrowanego podejścia, partycypacyjnego planowania działań, • współpracy pomiędzy właściwymi organami i współpracy z interesariuszami, • zarządzania projektami.	Odsetek uczestników działań URBACT mających na celu budowanie potencjału, którzy poszerzyli swoją wiedzę i potencjał w dziedzinie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich	Zostanie to ustalone poprzez analizę stanu wiedzy i potencjału uczestników przed uczestnictwem w działaniach mających na celu budowanie potencjału	2016 r.	75%	Zewnętrzna ocena stanu wiedzy i potencjału osób zaangażowanych w działania mające na celu budowanie potencjału w trakcie realizacji programu	Co dwa lata
2. Zaprojektowanie przez miasta zintegrowanych strategii i planów działania zmierzających do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich	Odsetek miast w ramach sieci planowania działań URBACT, gdzie opracowano zintegrowane strategie i plany działania z wykorzystaniem metody URBACT ²⁶	Odsetek miast w ramach sieci planowania działań URBACT, gdzie opracowano zintegrowane strategie i plany działania z wykorzystaniem metody	Zostanie to ustalone poprzez analizę wyników badań referencyjnych przeprowadzonych	2016 r.	70%	Analiza danych zawartych w badaniach referencyjnych poszczególnych miast i raportach końcowych	Jeden raz podczas jednego naboru wniosków w dotyczących tworzenia sieci planowania działań

opartych na dobrych praktykach w UE.		URBACT	ych w miasta ch ²⁷				
---	--	--------	-------------------------------------	--	--	--	--

Metoda URBACT polega na wspólnym planowaniu działań przez różne podmioty. Została ona opisana w ramach zestawu narzędzi dla lokalnych grup wsparcia URBACT z 2013 r. – zob. http://urbact.eu/fileadmin/general_library/URBACT_Toolkit_online_4.pdf.

27

Badania referencyjne przeprowadzane są na etapie tworzenia sieci przez eksperta wiodącego we współpracy z partnerami. Obejmują profile poszczególnych partnerów. Profile te zawierają wspólne elementy, co ułatwia nakreślenie sytuacji wyjściowej każdego z miast. W podsumowaniu zawarty jest opis danego tematu oraz sytuacji wyjściowej miast, a także krótki streszczenie rezultatów, jakie miasta planują osiągnąć dzięki realizacji planu działania.

3. Poprawa we wdrażaniu w miastach zintegrowanych planów zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich	Odsetek miast w ramach Sieci Wdrażania programu URBACT, gdzie osiągnięto dobre wyniki realizacji zintegrowanych strategii/planów działania na rzecz rozwoju miast w trzech najważniejszych wymiarach: • integracja, • partycypacja, • zarządzanie projektami (terminowość itp.).	Odsetek miast w ramach Sieci Wdrażania programu URBACT, gdzie osiągnięto dobre wyniki realizacji zintegrowanych strategii/planów działania	Zostanie to ustalone poprzez analizę wyników badań referencyjnych przeprowadzonych w miastach.	2017 r.	60%	Analiza danych zawartych w badaniach referencyjnych poszczególnych miast i raportach końcowych	Jeden raz podczas jednego naboru wniosków dotyczących tworzenia Sieci Realizacji
4. Ułatwiony dostęp praktyków i decydentów na wszystkich szczeblach (unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym) do wiedzy tematycznej gromadzonej w ramach URBACT oraz korzystanie z niej	Liczba decydentów i praktyków na wszystkich szczeblach (unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym), którzy stosują w pracy zawodowej wiedzę tematyczną URBACT na temat zrównoważonego rozwoju miast	Liczba decydentów i praktyków	100²⁸	2014 r.	400 decydentów i praktyków	Ankieta wśród zarejestrowanych użytkowników w sieci, abonentów newslettera, osób korzystających z mediów społecznościowych itp., z naciskiem na osoby, które nie uczestniczyły w sieciach URBACT.	Co dwa lata

2.A.3. Działania, które będą finansowane w ramach priorytetu inwestycyjnego

2.A.3.1. Działania, które będą finansowane oraz ich oczekiwany wkład w osiągnięcie odpowiednich celów szczegółowych, w tym, jeśli dotyczy –

a/ Budowa potencjału na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (cel szczegółowy 1)

Wkład działań w osiągnięcie celu szczegółowego 1

W ramach Programu tworzone będą działania mające na celu zwiększenie potencjału kluczowych aktorów (praktyków w zakresie zarządzania miastem, władz miejskich i ich personelu, wybieranych przedstawicieli oraz innych interesariuszy uczestniczących w realizacji projektów URBACT) w zakresie zintegrowanego i partycypacyjnego podejścia do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Działania

Główne działania, które mogą być wspierane w ramach budowy potencjału (wykaz orientacyjny):

- Krajowe seminaria dot. wzmacniania potencjałów – to narzędzie, testowane w ramach URBACT II, zapewnia narzędzia i metodologię umożliwiającą poprawę potencjału członków lokalnych grup wsparcia z miast partnerskich na poziomie krajowym i w językach narodowych. Państwa członkowskie aktywnie uczestniczą w tych sesjach, co sprzyja dialogowi pomiędzy krajowymi i lokalnymi aktorami w odniesieniu do polityk miejskich oraz pozwala partnerom projektowym na lepsze zrozumienie kontekstu krajowego, w którym działają.
- Uniwersytety URBACT, których realizacja przyniosła duże sukcesy w ramach URBACT II (2011 i 2013), zostaną dopracowane i wznowione w ramach URBACT III. Uniwersytet URBACT to duże, ponadnarodowe wydarzenie budujące potencjał i poświęcone metodologii URBACT, mające na celu dostarczenie partnerom URBACT oraz lokalnym zainteresowanym stronom narzędzi i metod niezbędnych do tworzenia zintegrowanych i partycypacyjnych planów działania. Partnerzy projektu ze wszystkich sieci URBACT spotykają się, aby „uczyć się poprzez działanie”, dzielić się dobrymi praktykami i testować różne narzędzia, które mogliby zastosować w pracach swojej lokalnej grupy wsparcia na poziomie miasta.

- Możliwe jest również zaprojektowanie innych działań budujących potencjał na zasadzie *ad-hoc*, w oparciu o zidentyfikowane potrzeby poszczególnych grup zainteresowanych stron uczestniczących w tworzeniu i wdrażaniu zrównoważonych polityk miejskich (np. dla wybranych przedstawicieli, instytucji zarządzających programami operacyjnymi, władz krajowych itp.).
- Działania budujące potencjał w ramach celu 1 będą głównie koncentrować się na wykorzystaniu narzędzi, instrumentów i metod wspierających zintegrowane i partycypacyjne podejście do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Dotyczyć będą projektowania, finansowania, realizacji oraz monitorowania zintegrowanych strategii i planów działania.

Główne grupy docelowe oraz typy beneficjentów

Głównymi beneficjentami działań realizowanych w ramach celu 1 będą zainteresowane strony z miast w 28 państwach członkowskich UE oraz Norwegii i Szwajcarii – miasta uczestniczące w sieciach URBACT. Działania realizowane w ramach Celu 1 skierowane są do interesariuszy miejskich, takich jak politycy, decydenci, praktycy, przedstawiciele władz miejskich, przedstawiciele lokalnych urzędów, organizacje pozarządowe, mieszkańcy lub użytkownicy końcowi uczestniczący w lokalnych partnerstwach odpowiedzialni za tworzenie i realizację zintegrowanych planów działania lub strategii (sieci planowania działań i realizacji) lub przekazujący dobre praktyki (sieci transferu) w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Poza interesariuszami powiązanymi z partnerami URBACT, również inne kluczowe podmioty w obszarze zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym) mogą kwalifikować się do działań realizowanych w ramach celu 1 (np. miasta wdrażające zintegrowane strategie obszarów miejskich i plany działania na mocy art. 7 i 8 itp.).

b/ Współpraca w ramach sieci w celu usprawnienia projektowania zrównoważonych strategii rozwoju obszarów miejskich i działań (cel szczegółowy 2)

Wkład działań w osiągnięcie celu szczegółowego 2

W ramach programu wspierane będzie tworzenie zintegrowanych strategii i planów działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w miastach europejskich w oparciu o podejście partycypacyjne. Cel ten zostanie osiągnięty głównie poprzez „Sieci planowania działań”, w ramach których władze miejskie wraz z lokalnymi odpowiednikami otrzymają wsparcie ze strony ekspertów i innych władz miejskich, które pomoże im w opracowaniu zintegrowanych strategii/planów działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Działania

Główne działania, które mogą być wspierane w ramach sieci planowania działań (wykaz orientacyjny):_

- Ponadnarodowe seminaria wymiany doświadczeń, w tym wizyty studyjne, wzajemna ocena, itp.;
- Prowadzenie badań referencyjnych mających na celu określenie sytuacji wyjściowej w miastach partnerskich;
- Tworzenie strategii rozwoju/planów działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich;
- Zaangażowanie lokalnych zainteresowanych stron w partycypacyjny proces tworzenia polityki na zasadzie partnerskiej;
- Komunikowanie działań i rezultatów pracy sieci;
- Wykorzystanie narzędzi planowania działań;
- Wiedza ekspercka wspierająca miasta partnerskie w tworzeniu partycypacyjnego i zintegrowanego podejścia do rozwoju obszarów miejskich;
- Zaangażowanie podmiotów z obszarów wiejskich w celu wzmocnienia partnerstwa miasta i wsi.

Główne grupy docelowe oraz typy beneficjentów

Głównymi beneficjentami działań wdrażanych w ramach celu 2 będą miasta państw członkowskich UE28 oraz Norwegii i Szwajcarii chcące stworzyć zintegrowane strategie i plany działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

W ramach URBACT III, termin "miasto"-beneficjent odnosi się do publicznych władz lokalnych reprezentujących:

- miasta, gminy, miejscowości;
- szczeble niższe niż miejski, np. dzielnice lub gminy, w przypadku gdy są one reprezentowane przez instytucje polityczno-administracyjne o kompetencjach w zakresie tworzenia polityki i wdrażania polityki na obszarze objętym siecią URBACT, w której chcą uczestniczyć;
- metropolie lub aglomeracje, w przypadku gdy są one reprezentowane przez instytucje polityczno-administracyjne o delegowanych kompetencjach w zakresie tworzenia polityki i wdrażania polityki na obszarze objętym siecią URBACT.

Ponadto uczestnictwo w działaniach realizowanych w ramach celu 2 dostępne jest dla licznych partnerów nie będących miastami. Lista innych kwalifikowalnych beneficjentów wygląda następująco:

- lokalne agencje stanowiące organizacje publiczne lub prywatno-publiczne,

powołane przez miasto, których właścicielem są - częściowo lub całkowicie – władze miejskie, odpowiedzialne za tworzenie i wdrażanie określonych polityk (rozwoju gospodarczego, dostaw energii, ochrony zdrowia, transportu, itp.);

- wojewódzkie, regionalne lub krajowe władze w zakresie kwestii dotyczących obszarów miejskich;
- uniwersytety i ośrodki badawcze w zakresie kwestii dotyczących obszarów miejskich.

Priorytet w ramach celu 2 będą miały miasta. Liczba partnerów innych niż miasta w sieciach planowania działań będzie ograniczona. Maksymalna liczba partnerów nie będących miastami zostanie określona podczas naboru wniosków dotyczących tworzenia sieci planowania działań.

Wnioski o udział w programie mogą składać tylko władze publiczne i podmioty o charakterze publicznym.²⁹

c/ Sieciowanie na rzecz poprawy wdrażania zrównoważonych polityk miejskich (cel szczegółowy 3)

Wkład działań w osiągnięcie celu szczegółowego 3

W ramach programu wspierane będzie wdrażanie zintegrowanych strategii i planów działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w miastach europejskich. Cel ten zostanie osiągnięty przede wszystkim poprzez „Sieci wdrażania” adresowane do miast wdrażających zintegrowane strategie/plany działań na rzecz rozwoju obszarów miejskich z zabezpieczonym finansowaniem³⁰ oraz poprzez „Sieci transferu”, które wspierają ponowne wykorzystanie dobrych praktyk wdrożonych już w innym

29

W oparciu o prawo zamówień publicznych UE, określenie **podmioty o charakterze publicznym** odnosi się do wszystkich podmiotów prawnych podlegających prawu publicznemu lub prywatnemu:

1. ustanowionych w określonym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego czy komercyjnego (co nie wyklucza podmiotów posiadających charakter częściowo przemysłowy, a częściowo komercyjny);
2. posiadających osobowość prawną; oraz
3. a) finansowanych w przeważającej części przez państwo, władze regionalne czy lokalne lub inne podmioty prawa publicznego;
- b) lub których zarząd podlega nadzorowi ze strony tych władz lub podmiotów;
- c) lub, w których ponad połowa członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, władze regionalne lub lokalne, lub inne podmioty prawa publicznego.”

30

W odniesieniu do części strategii/planu działania danego miasta, decyzja dotycząca finansowania została już podjęta przez podmiot publiczny lub prywatny.

mieście (oraz dalsze rozwinięcie tych praktyk w oparciu o wnioski wyciągnięte z ich ponownego zastosowania).

Sieci wdrażania umożliwią miastom dzielenie się wiedzą na temat wyzwań oraz sposobów radzenia sobie z nimi, zapewniając wzajemne wsparcie w celu zagwarantowania skuteczności procesu wdrażania, wyciągnięcia wniosków z własnych doświadczeń i dzielenia się wynikami. Ponadnarodowa wymiana koncentrować się będzie na kwestiach dotyczących wdrażania zintegrowanych strategii/planów działania (np. sterowanie, finansowanie, monitorowanie, itp.).

Działania

Główne działania, które mogą być wspierane w ramach sieci wdrażania (wykaz orientacyjny):

- Ponadnarodowe seminaria wymiany doświadczeń, w tym wizyty studyjne, wzajemna ocena, itp.;
- Wykorzystanie narzędzi monitorowania;
- Tworzenie i prowadzenie lokalnych partnerstw angażujących zainteresowane strony i mających zapewnić partycypacyjne i zintegrowane podejście do wdrażania;
- Komunikowanie działań i rezultatów pracy sieci;
- Wiedza ekspercka wspierająca miasta partnerskie we wdrażaniu zintegrowanych strategii/działania na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

Główne działania, które mogą być wspierane w ramach sieci transferu (wykaz orientacyjny):

- Określenie wartości referencyjnych z opisem praktyk, które będą przekazywane oraz kontekstu transferu dla wszystkich miast;
- Ponadnarodowe seminaria wymiany doświadczeń, w tym wizyty studyjne, wzajemna ocena, itp.;
- Tworzenie i prowadzenie lokalnych partnerstw angażujących zainteresowane strony i mających zapewnić partycypacyjne i zintegrowane podejście;
- Komunikowanie działań i rezultatów pracy sieci;
- Wiedza ekspercka wspierająca miasta partnerskie w monitorowaniu i ocenie transferu dobrych praktyk w każdym mieście.

Główne grupy docelowe oraz typy beneficjentów

Głównymi beneficjentami działań wdrażanych w ramach celu 3 będą miasta państw członkowskich UE28 oraz Norwegii i Szwajcarii. W przypadku sieci wdrażania beneficjentami będą miasta wdrażające zintegrowane strategie i plany działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich wykorzystujące różne rodzaje finansowania, w tym miasta otrzymujące finansowanie zgodnie z art. 7 i 8 rozporządzenia WE.

W ramach URBACT III, termin "miasto"-beneficjent odnosi się do publicznych władz lokalnych reprezentujących:

- miasta, gminy, miejscowości;
- szczeble niższe niż miejski, np. dzielnice lub gminy, w przypadku gdy są one reprezentowane przez instytucje polityczno-administracyjne o kompetencjach w zakresie tworzenia polityki i wdrażania polityki na obszarze objętym siecią URBACT, w której chcą uczestniczyć;
- metropolie lub aglomeracje, w przypadku gdy są one reprezentowane przez instytucje polityczno-administracyjne o delegowanych kompetencjach w zakresie tworzenia polityki i wdrażania polityki na obszarze objętym siecią URBACT.

Ponadto uczestnictwo w działaniach realizowanych w ramach celu 3 dostępne jest dla licznych partnerów nie będących miastami. Lista innych kwalifikowalnych beneficjentów wygląda następująco:

- lokalne agencje stanowiące organizacje publiczne lub prywatno-publiczne, powołane przez miasto, których właścicielem są - częściowo lub całkowicie – władze miejskie, odpowiedzialne za tworzenie i wdrażanie określonych polityk (rozwoju gospodarczego, dostaw energii, ochrony zdrowia, transportu, itp.);
- wojewódzkie, regionalne lub krajowe władze w zakresie kwestii dotyczących obszarów miejskich;
- uniwersytety i ośrodki badawcze w zakresie kwestii dotyczących obszarów miejskich.

Podczas realizacji celu 3 miasta traktowane będą priorytetowo. W związku z powyższym liczba partnerów innych niż miasta będzie ograniczona. Maksymalna liczba partnerów nie będących miastami zostanie określona podczas naboru wniosków dotyczących tworzenia sieci wdrażania.

Wnioski o udział w programie mogą składać tylko władze publiczne i podmioty o charakterze publicznym.³¹

d/ Kapitalizacja i rozpowszechnianie (cel szczegółowy 4)

Wkład działań w osiągnięcie celu szczegółowego 4

W ramach programu tworzone będą działania mające na celu konsolidację i rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (dobrych praktyk, zaleceń dot. polityki, itp.) umożliwiające jej

31

Zgodnie z europejskim prawem zamówień publicznych, zob. przypis 35.

szerokie wykorzystanie przez istotnych graczy w tym obszarze. Dodatkowym celem działań mających na celu kapitalizację i rozpowszechnianie wiedzy będzie dotarcie również do innych odbiorców niż beneficjenci URBACT: miast nieuczestniczących w sieciach URBACT oraz władz na innych szczeblach, również uczestniczących w rozwoju obszarów miejskich (na szczeblu regionalnym, krajowym, europejskim).

Działania

Działania, które mogą być wspierane w ramach celu dotyczącego kapitalizacji i rozpowszechniania (wykaz orientacyjny):

- Wiedza ekspercka potrzebna do tworzenia i zarządzania wiedzą dotyczącą zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (klastry, badania, itp.);
- Strona internetowa funkcjonująca jako platforma umożliwiająca łatwy dostęp do wiedzy i know-how w zakresie priorytetów tematycznych, działania w mediach społecznościowych;
- Publikacje tematyczne, takie jak newslettery, ulotki dotyczące kierunków polityki, studia przypadku, itp.
- Konferencje, wydarzenia tematyczne, seminaria, warsztaty dla praktyków miejskich;
- Krajowe Punkty URBACT³² odpowiedzialne za informowanie o działaniach i wynikach prac w ramach URBACT na szczeblu krajowym w języku lokalnym, funkcjonujące jako krajowe platformy dialogu oraz wymiany i zdobywania wiedzy w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, angażujące różne szczeble właściwych władz (krajowych, regionalnych, lokalnych). Narzędzie to w ramach URBACT III powinno być udoskonaloną wersją Krajowych Punktów Kontaktowych funkcjonujących w ramach URBACT II i świadczących szeroki wachlarz usług na szczeblu krajowym, w tym tłumaczenie i rozpowszechnianie wyników działalności, organizację seminariów krajowych, wspieranie działań w zakresie budowania potencjału i itp.;
- Współpraca z innymi organizacjami (programami, sieciami, itp.) działającymi na polu zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz w zakresie partnerstwa miasta i wsi.

Główne grupy docelowe oraz typy beneficjentów

32

Każde państwo członkowskie/partnerskie wyznacza, w uzgodnieniu z Instytucją Zarządzającą, podmiot publiczny lub równoważny podmiot lub podmiot niekomercyjny we własnym państwie, który będzie działał jako Krajowy Punkt URBACT. Warunki wyznaczenia takiego podmiotu zostaną określone w konwencji pomiędzy wybranym podmiotem a Instytucją Zarządzającą. Jeżeli państwo członkowskie/partnerskie nie jest w stanie wyznaczyć takiego podmiotu lub nie istnieje żaden odpowiedni podmiot publiczny, Instytucja Zarządzająca ogłosi otwarty przetarg.

Głównymi beneficjentami działań wdrażanych w ramach celu 4 będą miasta państw członkowskich UE28 oraz Norwegii i Szwajcarii. Działania adresowane będą do podmiotów uczestniczących w realizacji polityki miejskiej (praktycy, podmioty kształtujące politykę i decydenci) na wszystkich szczeblach: europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym (np. ministerstw, instytucji zarządzających programami operacyjnymi, europejskich, krajowych lub regionalnych sieci/zrzeszeń władz lokalnych, stosownych programów europejskich promujących zrównoważony rozwój obszarów miejskich, władz miejskich uczestniczących w sieci na rzecz rozwoju obszarów miejskich, itp.).

2. A.3.2. Kierunkowe zasady wyboru operacji

–

W ramach programu URBACT III realizowane będą różnego rodzaju operacje, a zróżnicowanie to musi być odzwierciedlone w procedurach wyboru operacji. Kryteria wyboru dla każdej operacji zostaną szczegółowo omówione w zaproszeniach do składania wniosku lub w dokumentacji przetargowej, jednak kilka zasad przekrojowych będzie miało zastosowanie we wszystkich przypadkach:

- Konsultacje z państwem członkowskim i partnerskim oraz innymi strukturami UE odnośnie do głównych proponowanych tematów;
- Otwarte i przejrzyste procedury stosowane podczas naboru wniosków, w tym ich publikacja na szczeblu UE, jak również wykorzystanie Krajowych Punktów w celu zwiększenia widoczności.

Kierunkowe zasady wyboru projektów sieciowych:

Wybór projektów dotyczących działań sieciowych jest dokonywany w ramach w otwartych i przejrzystych naborów wniosków. Informacje o tych naborach będą rozpowszechniane i ogłaszane na szczeblu europejskim i krajowym, również poprzez Krajowe Punkty.

Nabory mogą odnosić się do pełnego zakresu tematycznego priorytetu inwestycyjnego (11 priorytetów tematycznych), jak również skupiać się na pięciu celach tematycznych wyszczególnionych w priorytecie inwestycyjnym (zob. 1.2).

Warunki uczestnictwa w tak ukierunkowanych naborach wniosków mogą zostać ustalone na podstawie takich kwestii jak przebieg i wstępne wyniki poprzednich naborów, tendencje i zmiany polityczne na obszarze objętym priorytetem inwestycyjnym, inne wytyczne wynikające z działań w ramach programu.

We współpracy z członkami Komitetu Monitorującego zostanie opracowany zestaw kryteriów oceny zapewniających wybór projektów najwyższej jakości. Nacisk zostanie położony na kryteria oceny związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy proponowanymi działaniami sieciowymi a oczekiwanymi wynikami programu. Ocena zostanie przeprowadzona przez niezależnych zewnętrznych ekspertów, którzy będą badać wkład poszczególnych projektów w osiągnięcie wskaźników produktu i rezultatu programu.

Kierunkowe zasady zatwierdzania innych działań w ramach programu:

Zgodnie z obecnymi procedurami dotyczącymi zatwierdzania projektów, Komitet Monitorujący URBACT będzie odpowiedzialny za podejmowanie wszystkich decyzji dotyczących działań na szczeblu programu. Podczas posiedzeń KM przedstawiane będą propozycje uwzględniające wymogi budżetowe oraz oczekiwane wyniki.

2.A.3.3 – Instrumenty finansowe

W ramach URBACT III instrumenty finansowe nie będą stosowane.

2.A.3.4 – Duże projekty

W ramach URBACT III duże projekty nie będą realizowane.

2.A.3.5 Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu, w tym wartość docelowa ujęta ilościowo (tabela 4)

–

Tabela 4: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu

Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa 2022	Źródło danych
5	Liczba ukończonych sieci ogółem	Liczba	70	Monitorowanie programu
6	Liczba opracowanych zintegrowanych planów działania	Liczba	300	Monitorowanie programu
7	Liczba miast otrzymujących dofinansowanie na mocy art. 7 lub art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i uczestniczących w sieciach	Liczba	40	Monitorowanie programu
8	Liczba miast, które ponownie wykorzystały dobrą praktykę	Liczba	50	Monitorowanie programu
9	Liczba lokalnych interesariuszy uczestniczących w działaniach sieci URBACT na szczeblu lokalnym (członkowie Lokalnych Grup Wsparcia URBACT)	Liczba	6000	Monitorowanie programu
10	Liczba uczestników działań polegających na budowaniu potencjału	Liczba	2600	Monitorowanie programu
11	Liczba zorganizowanych wydarzeń na szczeblu programu i wydarzeń tematycznych	Liczba	7	Monitorowanie programu
12	Liczba utworzonych Krajowych Punktów	Liczba	24	Monitorowanie programu

2.A.4 Ramy wykonania -

Tabela 5: Ramy wykonania dla osi priorytetowej

<i>Etap wdrażania</i> <i>wskaźnik finansowy,</i> <i>wskaźnik rezultatu</i>	<i>Jednostka pomiaru</i>	<i>Cel pośredni na 2018 r.</i>	<i>Cel końcowy 2023</i>	<i>Źródło danych</i>	<i>Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach</i>
<i>Wskaźnik finansowy:</i> <i>Wydatki (Zatwierdzone wydatki na program ogółem)</i>	<i>Euro</i>	<i>15 140 808</i>	<i>88 218 882</i>	<i>Monitorowanie programu</i>	Wskaźnik wykonania dla kwoty zatwierdzonej do końca 2018 r. został obliczony z wykorzystaniem docelowej kwoty umorzenia na 2018 r. dla osi priorytetowej 1, która wynosi 11.986.978 EUR środków EFRR plus równoważny wkład lokalny/krajowy w tą kwotę. Ze względu na fakt, że współczynnik interwencji w osi priorytetowej 1 wynosi 79,17% EFRR, 20,83% dodano do wartości docelowej EFRR, otrzymując <u>cel ram wykonania w wysokości 15.140.808 EUR.</u>

Wskaźnik produktu Liczba ukończonych sieci ogółem	<i>Liczba</i>	20	70	<i>Monitorowanie programu</i>	Pierwszy nabór wniosków dotyczących sieci jest planowany na luty 2015 r.; biorąc pod uwagę czas potrzebny na dokonanie wyboru i realizację, sieci zostaną ukończone na koniec 2018 r. Oczekujemy, że w ramach pierwszego naboru wniosków uruchomionych zostanie ogółem 70 sieci w całym okresie programowania; możliwe będzie zatem ukończenie co najmniej 20 sieci na koniec 2018 r.
Wskaźnik produktu Liczba lokalnych interesariuszy uczestniczących w działaniach sieci URBACT na szczeblu lokalnym (członkowie Lokalnych Grup Wsparcia URBACT)	<i>Liczba</i>	1700	6000	<i>Monitorowanie programu</i>	Każde miasto uczestniczące w sieci musi utworzyć lokalną grupę wsparcia URBACT, aby zaangażować lokalnych interesariuszy. Lokalne grupy wsparcia zostaną utworzone jak najszybciej w okresie działania sieci. Na podstawie liczby miast uczestniczących w sieci, która wynosi od 6 do 12, i Lokalnych Grup Wsparcia URBACT, oczekuje się, że liczba lokalnych interesariuszy uczestniczących w działaniach sieci URBACT na szczeblu lokalnym wyniesie 6000 na koniec okresu programowania. Gdy (co najmniej) 20 sieci zgłoszonych w ramach pierwszego naboru zostanie ukończonych pod koniec 2018 r., oczekujemy, że w działalność Lokalnych Grup Wsparcia URBACT będzie

					zaangażowanych 1700 lokalnych interesariuszy.
--	--	--	--	--	---

2.A.5 Kategorie interwencji

**Tabela 12 Wymiar 1
Zakres interwencji**

Oś priorytetowa	Kod	Kwota wsparcia UE (EUR)
OP 1	119	69 843 795 EUR

**Tabela 13 Wymiar 2
Forma finansowania**

Oś priorytetowa	Kod	Kwota wsparcia UE (EUR)
OP 1	01	69 843 795 EUR

**Tabela 14: Wymiar
3 Obszar**

Oś priorytetowa	Kod	Kwota wsparcia UE (EUR)
OP 1	07	69 843 795 EUR

2.B. Opis osi priorytetowych dotyczących pomocy technicznej

Oś priorytetowa 2

Nr identyfikacyjny	
Nazwa	Pomoc techniczna
FUNDUSZ	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
PRIORYTET INWESTYCYJNY	Cel tematyczny 11
PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII	Całkowity koszt kwalifikowalny

2.B.3. Cele szczegółowe i oczekiwane rezultaty

Cel: Maksymalizacja skuteczności i efektywności zarządzania programem URBACT III i jego wdrażania

Oczekiwane rezultaty: Skuteczna i efektywna realizacja programu URBACT w okresie 2014-2020.

Realizacja tego celu wymaga utworzenia struktur wsparcia projektów oraz opracowania narzędzi i działań na poziomie programu, aby zapewnić najwyższy poziom skuteczności i efektywności zarządzania programem i jego wdrażania.

Dotyczy to następujących rodzajów działań:

- skuteczny system monitorowania i kontroli zapewniający możliwość uzyskania informacji na temat postępów w realizacji, jakości i oddziaływania wspieranych interwencji przy jak najmniejszych obciążeniach administracyjnych dla beneficjentów i organów programowych;
- efektywny proces tworzenia i wyboru projektów, w wyniku którego otrzymamy możliwą do obsłużenia liczbę wniosków dotyczących dobrej jakości projektów o istotnym znaczeniu dla programu;

- solidne struktury wsparcia dla partnerów uczestniczących w sieciach URBACT i innych działaniach programu.

2.B.2. Wskaźniki rezultatu

Nie dotyczy URBACT III, ponieważ budżet pomocy technicznej nie przekracza 15 mln EUR.

2.B.5. Przedsięwzięcia, które mają zostać objęte wsparciem, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych -

2.B.3.1 Opis przedsięwzięć, które mają zostać objęte wsparciem, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych -

Kluczową rolę w realizacji programu URBACT III odgrywa Wspólny Sekretariat programu. Sekretariat musi składać się z zespołu ekspertów dysponujących umiejętnościami i kompetencjami niezbędnymi do realizacji zadań w obszarze zarządzania i dostarczania treści, a także zadań finansowych i komunikacyjnych związanych z wdrażaniem przedmiotowego ogólnoeuropejskiego programu współpracy. Koszty związane z personelem i wyposażeniem Wspólnego Sekretariatu stanowią główną pozycję kosztową budżetu pomocy technicznej.

W ramach priorytetu Pomoc techniczna przewidziano wsparcie na rzecz szeregu działań i narzędzi o kluczowym znaczeniu dla realizacji celu szczegółowego tego priorytetu. Dotyczy to następujących rodzajów działań:

Monitorowanie, kontrola i sprawozdawczość

- Funkcjonowanie komputerowego systemu zarządzania programem, jego monitorowania, audytu i kontroli.
- Jasne i czytelne wytyczne oraz wsparcie zapewniające odpowiednią kontrolę interwencji w ramach programu na wszystkich szczeblach (parterów, kontrolerów, organów państw partnerskich odpowiedzialnych za zatwierdzanie kontrolerów pierwszego stopnia), np. za pośrednictwem seminariów, wytycznych i porad.
- Koordynacja i organizacja działań audytowych na poziomie programu, w tym (zewnętrznych) audytów projektów oraz wspieranie Grupy Audytorów. Audyty przyczynią się do zapewnienia jakości w

projektach opartych na systemach i procedurach zgodnych z przepisami UE.

- Regularne przekazywanie Komisji Europejskiej sprawozdań dotyczących postępów w realizacji programu, ze szczególnym uwzględnieniem jego oddziaływania i rezultatów.

Opracowywanie i wybór projektów

- Opracowywanie formularzy zgłoszeniowych, dokumentacji naborów wniosków/SIWZ oraz dokumentów z wytycznymi dla potencjalnych wnioskodawców.
- Zapewnianie wsparcia i udzielanie porad potencjalnym wnioskodawcom w procesie opracowywania wniosków projektowych w celu zapewnienia wysokiej jakości zgłoszeń.
- Koordynacja oceny jakościowej wniosków dotyczących projektów.

Wsparcie dla podmiotów uczestniczących w projektach URBACT

- Zapewnienie narzędzi i wytycznych dla beneficjentów projektów, aby wesprzeć ich w skutecznej realizacji działań.
- Zapewnienie ciągłego wsparcia i usług doradczych dla partnerów wiodących i partnerów w zakresie wdrażania projektów.
- Uczestnictwo personelu Wspólnego Sekretariatu w spotkaniach dotyczących projektów i wydarzeniach poświęconych postępowi w realizacji projektów, ich produktom i rezultatom, jak również przeszkodom w realizacji projektów.

Informacja nt. działań w ramach programu

- Rozpowszechnianie informacji pośród partnerów programu oraz w innych kręgach za pośrednictwem cyfrowych i tradycyjnych środków przekazu.

2.B.3.2 Wskaźniki produktu -

Tabela 12: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu

Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa 2022	Źródło danych
1	<i>Liczba zorganizowanych posiedzeń Komitetu Monitorującego</i>	<i>Liczba</i>	<i>20</i>	<i>Monitorowanie programu</i>
2	<i>Liczba zorganizowanych posiedzeń Grupy Audytorów</i>	<i>Liczba</i>	<i>7</i>	<i>Monitorowanie programu</i>
3	<i>Liczba przygotowanych rocznych sprawozdań z realizacji</i>	<i>Liczba</i>	<i>6</i>	<i>Monitorowanie programu</i>

2.B.4 Kategorie interwencji

**Tabela 12 Wymiar 1
Zakres interwencji**

Oś priorytetowa	Kod	Kwota wsparcia UE (EUR)
OP 2	121	3 958 114 EUR
OP 2	122	500 000 EUR

**Tabela 13 Wymiar 2
Forma finansowania**

Oś priorytetowa	Kod	Kwota wsparcia UE (EUR)
OP 2	01	4 458 114 EUR

**Tabela 14: Wymiar
3 Obszar**

Oś priorytetowa	Kod	Kwota wsparcia UE (EUR)
OP 2	07	4 458 114 EUR

ROZDZIAŁ 3

Plan finansowy programu współpracy

ROZDZIAŁ 3 PLAN FINANSOWY PROGRAMU WSPÓŁPRACY

3.1 Tabela określająca na każdy rok, zgodnie z przepisami art. 53, 110 i 111 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, kwotę całkowitych środków finansowych przewidzianych w ramach wsparcia z EFRR

Tabela 15 3.1 Roczna alokacja EFRR

Fundusz	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	OG ÓŁ EM
EFRR	3 685 435 EUR	5 381 234 EUR	7 684 742 EUR	13 963 118 EUR	14 242 380 EUR	14 527 228 EUR	14 817 772 EUR	74 30 1 90 9 EU R
IPA (w stosownych przypadkach)								
ENI (w stosownych przypadkach)								
Ogółem	3 685 435 EUR	5 381 234 EUR	7 684 742 EUR	13 963 118 EUR	14 242 380 EUR	14 527 228 EUR	14 817 772 EUR	74 30 1 90 9 EU

								R
--	--	--	--	--	--	--	--	---

Plan finansowania programu współpracy określający, w odniesieniu do całego okresu programowania, w rozbiciu na osie priorytetowe, kwotę środków finansowych w ramach wsparcia z EFRR oraz wkładu krajowego

Tabela 16

	Fundusz	Podstawa kalkulacji wsparcia Unii	Wsparcie Unii (a)	Wkład krajowy	Szacunkowy podział wkładu krajowego	Finansowanie ogółem	Dla celów informacyjnych
		(Całkowity koszt kwalifikowalny lub publiczny koszt kwalifikowalny)		(b) = (c) + (d))		(e) = (a) + (b) (2)	

						Krajowe środki publiczne (c)	Krajowe środki prywatne (1) (d)			Wkład EBI/ Wkłady państw trzecich/ EDF
	<i>Oś priorytetowa 1</i>	EFRR (ewentualnie z uwzględnieniem kwot przeniesionych z IPA i ENI)		69 843 795	18 375 088	18 375 088	0	88 218 883	79,17%	
	<i>Oś priorytetowa 2</i>	EFRR (ewentualnie z uwzględnieniem kwot przeniesionych z IPA i ENI)		4 458 114	3 647 553	3 647 553	0	8 105 667	55,00%	
	OGÓŁEM	EFRR (ewentualnie z uwzględnieniem kwot przeniesionych z IPA i ENI)		74 301 909	22 022 641	22 022 641	0	96 324 550	77,14%	

3.2 B Podział planu finansowego programu współpracy według osi priorytetowej i celu tematycznego rozporządzenia EWT

Tabela 17

Oś priorytetowa	Cel tematyczny	Wsparcie Unii	Wkład krajowy	Finansowanie ogółem
Oś priorytetowa 1	Cel tematyczny 11	69 843 795	18 375 088	88 218 883
Oś priorytetowa 2	Cel tematyczny 11	4 458 114	3 647 553	8 105 667
OGÓŁEM		74 301 909	22 022 641	96 324 550

Tabela 18 Zmiana klimatu

Tabela generowana automatycznie przez SFC - nie dotyczy URBACT III.

ROZDZIAŁ 4

Zintegrowanego podejście do rozwoju terytorialnego

- 4.1 Podejście URBACT do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność**
- 4.2 Podejście URBACT do zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju**
- 4.3 Podejście URBACT do wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT)**
- 4.4 Wkład URBACT w realizację strategii makroregionalnych i strategii morskich**

ROZDZIAŁ 4. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU TERYTORIALNEGO

Wymiar miejski jest istotnym elementem szerszej koncepcji rozwoju terytorialnego. Program taki jak URBACT, który promuje zintegrowany rozwój obszarów miejskich poprzez wymianę doświadczeń i transfer dobrych praktyk pomiędzy miastami, może zatem odegrać kluczową rolę w realizacji europejskich celów w tym zakresie oraz wspierać tworzenie i funkcjonowanie nowych europejskich inicjatyw oraz instrumentów terytorialnych, np. strategii zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich zgodnie z art. 7 EFRR, Rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, zintegrowanych inwestycji terytorialnych, itp.

W związku z powyższym celem URBACT będzie zatem osiągnięcie maksymalnej komplementarności działań realizowanych w ramach programu i zastosowanie szerszego podejścia do kwestii rozwoju terytorialnego w Europie finansowanego z głównych programów.

W art. 7³³ określono szczegółowe przepisy dotyczące realizacji celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”. Stanowi on, że: „EFRR wspiera, w ramach programów operacyjnych, zrównoważony rozwój obszarów miejskich poprzez strategie określające zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych, jakich doświadczają obszary miejskie, z uwzględnieniem potrzeby wspierania powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi.”

W kontekście URBACT III, w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” wskazano, że „EFRR wspiera współpracę międzyregionalną w celu wzmocnienia skuteczności polityki spójności poprzez wspieranie wymiany doświadczeń dotyczących identyfikacji, przenoszenia i rozpowszechniania dobrych praktyk w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w tym powiązań między miastem i wsią”.

Zatem promowanie zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich poprzez wymianę doświadczeń i przenoszenie dobrych praktyk pomiędzy miastami ma kluczowe znaczenie w strategii programu. Zgodnie z rozdziałem 1, zintegrowany rozwój obszarów miejskich jest podstawowym warunkiem dla funkcjonowania zrównoważonych miast – miasta potrzebują zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego.

Główny wkład programu polega na wsparciu miast w znajdowaniu sposobów na tworzenie, wraz z lokalnymi podmiotami, zintegrowanych polityk dostosowanych do okoliczności w jakich się znajdują. Celem programu jest zwiększenie potencjału i know-how w miastach w zakresie zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, również w odniesieniu do narzędzi polityki spójności proponowanych w programach głównych dotyczących zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich: rozwój lokalny kierowany przez społeczność i zintegrowane inwestycje terytorialne.

Cel ten związany jest z trzema aspektami realizacji zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich:

- zachęcanie uczestników do pracy horyzontalnej obejmującej różne sektory polityki, zamiast koncentrowania się na perspektywie jednego departamentu lub dyscypliny;
- zachęcanie do integracji pionowej poprzez pracę na różnych szczeblach rządowych (np. gminy, powiaty, regiony i państwa członkowskie);
- zachęcanie do aktywnego udziału szerokiego kręgu zainteresowanych stron i grup obywatelskich w procesie określania problemów i wypracowywania rozwiązań oraz we wdrażaniu planów działania.

4.1 Podejście URBACT do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

(³⁴)

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) jest sposobem na zaangażowanie partnerów na poziomie lokalnym, w tym społeczeństwa obywatelskiego i lokalnych podmiotów gospodarczych, w proces opracowywania i wdrażania zintegrowanych strategii lokalnych. RLKS stanowi uzupełnienie tradycyjnego podejścia oddolnego i przy stosunkowo niewielkich nakładach finansowych może wygenerować nowe pomysły i wspólne zaangażowanie na rzecz ich realizacji w praktyce. Metoda rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność stanowi rozwinięcie podejścia LEADER, którego celem było wsparcie podmiotów z obszarów wiejskich w rozwijaniu długofalowego potencjału ich lokalnych regionów. W przeszłości tego typu partycypacyjny i oddolny sposób realizacji strategii wdrażany był poprzez inicjatywy wspólnotowe URBAN (EFRR) oraz EQUAL (EFS). Obecnie rozwój lokalny stosowany jest również narzędziem realizacji polityki w europejskim sektorze rybołówstwa. Inicjatywa rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na okres 2014-2020 jest wspierana przez wszystkie wyżej wspomniane fundusze UE.

34

Art. 32. 33 i 34, ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące EFR, EFS, FS, EFRROW oraz EFMR oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące EFR, EFS, FS i EFMR oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

<http://new.eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN>

Program URBACT II stanowił rozwinięcie inicjatywy URBAN w kontekście wspierania podejścia partycypacyjnego jako podstawowej zasady tworzenia polityki. Wymogiem programu wobec miast partnerskich URBACT uczestniczących w sieciach planowania działań, transferu i wdrażania było zaangażowanie partnerstw obejmujących wielu interesariuszy, czyli Lokalnych Grup Wsparcia URBACT. Lokalne Grupy Wsparcia dla sieci wdrażania koncentrowały się na usprawnieniu realizacji planów działania, podczas gdy miasta-odbiorcy w ramach sieci transferu działały na rzecz integracji polityki lub praktyki z działaniami we własnych miastach.

Jeśli Umowa Partnerstwa i programy operacyjne na okres 2014-2020 na to pozwolą, możliwe będzie wspieranie w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) lokalnych grup działania (LGD) oraz ich strategii w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność również w obszarach miejskich, jako uzupełnienie aktualnych partnerstw w ramach społeczności URBACT. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność może przybrać różne formy w partnerstwach i strategiach miejskich, w tym formę podejścia sąsiedzkiego (obszary słabo rozwinięte, przemysłowe, tereny poprzemysłowe, podmiejskie, itp.), podejścia małych miast (miasta handlowe i otaczające je obszary wiejskie, itp.), podejścia tematycznego odnoszącego się do określonego wyzwania na obszarach miejskich, podejścia ukierunkowanego na grupy docelowe (młodzież, społeczność romska, kobiety, migranci, itp.). Należy zrozumieć, że rozwój lokalny kierowany przez społeczność wykracza poza typowe procesy partycypacyjne i konsultacyjne, tj. "ani sektor publiczny, ani żadna z grup interesu" nie reprezentuje więcej niż 49% głosów.

Bazując na doświadczeniach z poprzedniego okresu programowania, poprzez działania polegające na wymianie, budowaniu potencjału oraz kapitalizacji, URBACT III może przyczynić się do wprowadzenia podejścia RLKS do miast na stałe.

- Działania polegające na wymianie pomiędzy miastami i/lub partnerstwami obszarów miejskich i wiejskich realizującymi podejście RLKS stanowić będą wsparcie w procesie przyswajania polityki oraz przyspieszą wymianę i wdrażanie dobrych praktyk.
- Działania budujące potencjał w tych samych miastach pomogą zainteresowanym stronom zaangażowanym w lokalne grupy wsparcia – sektora publicznego lub prywatnego, lub też społeczeństwa obywatelskiego – w rozumieniu i zarządzaniu procesami RLKS oraz w zwiększeniu potencjału w zakresie innowacyjności.
- Działania kapitalizacyjne pomogą w rozpowszechnianiu doświadczeń w ramach RLKS małych grup miast aktywnie uczestniczących w sieciach URBACT w ramach szerszej miejskiej społeczności praktyków i powiązanych zainteresowanych stron.

Należy zauważyć, iż jedynie niektóre Lokalne Grupy Wsparcia URBACT mogą realizować podejście rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność -

wszystko zależy od typu obszaru wybranego do sieci URBACT (np. całe miasto może nie być odpowiednim obszarem do realizacji RLKS) w danym mieście, ewentualnego wsparcia w ramach stosownego programu oraz zgodności zakresu tematycznego z podejściem do rozwoju kierowanego przez społeczność.

4.2. Podejście URBACT do zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju

Jako że cały program URBACT poświęcony jest kwestii zintegrowanego zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, zapewniona będzie maksymalna komplementarność z konkretnymi inicjatywami Komisji Europejskiej w tym zakresie.

W okresie programowania 2014-2020 kluczowy aspekt bardziej ambitnego podejścia do wymiaru miejskiego w ramach polityki spójności jest rozwinięty w art. 7 EFRR, zgodnie z którym co najmniej 5% środków EFRR przyznanych państwu członkowskiemu musi zostać przeznaczony na „zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich”, przy czym część działań ma być delegowanych na szczebel władz miejskich. Minimalny poziom delegacji to działania związane z wyborem operacji. Powyższe 5% środków można wydatkować w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, konkretnego programu operacyjnego lub wskazanych osi priorytetowych. Co więcej, zgodnie z art. 8 EFRR, należy przeznaczyć 330 mln EUR na wspieranie *Innowacyjnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich*, w celu poszukiwania i prezentacji nowych rozwiązań długofalowych wyzwań dla obszarów miejskich.

Biorąc pod uwagę zakres doświadczeń URBACT w zakresie zintegrowanego zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, podejść innowacyjnych oraz koncentracji na tworzeniu i wdrażaniu strategii miejskich, możliwości, które oferują art. 7 i 8 EFRR pozwolą programowi URBACT na wzmocnienie powiązań i komplementarności pomiędzy działaniami w ramach programu a głównymi programami EFRR.

Poprzez wymianę, budowanie potencjału i kapitalizację, celem programu URBACT III jako takiego będzie:

- zwiększenie aktywności miast otrzymujących finansowanie zgodnie z art. 7 i 8 EFRR i rozpowszechnianie ich doświadczeń w szerszej grupie miast;
- prowadzenie wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy władzami miast otrzymujących finansowanie zgodnie z art. 7 i 8 EFRR, aby wesprzeć pogłębianie wiedzy na temat polityki i przyspieszyć transfer i wdrażanie dobrych praktyk;
- uczestniczenie w sieci rozwoju obszarów miejskich (dostępnej dla miast otrzymujących finansowanie zgodnie z art. 7 i 8 EFRR) w celu dostarczenia

tym miastom korzyści wynikających z wiedzy tworzonej w wyniku innych działań URBACT.

4.3. Podejście URBACT do wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT)³⁵

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne są jednym z narzędzi wprowadzonych w rozporządzeniach w celu zintegrowanego wdrażania strategii terytorialnych.

ZIT umożliwiają wdrożenie programów operacyjnych w sposób przekrojowy oraz jednoczesne finansowanie w ramach kilku osi priorytetowych jednego lub większej liczby programów operacyjnych, tak aby zapewnić wdrożenie zintegrowanej strategii dla konkretnego terytorium.

ZIT mogą stanowić wsparcie dla zintegrowanych działań na obszarach miejskich, gdyż mogą łączyć finansowanie w ramach różnych celów tematycznych, również w ramach różnych osi priorytetowych i programów operacyjnych finansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, itp.

Podobnie jak w przypadku innych nowych instrumentów i inicjatyw miejskich (np. rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, art. 7, itp.), doświadczenia URBACT w zakresie zintegrowanego zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich umożliwiają programowi odegranie wiodącej roli w zapewnieniu skutecznego wdrożenia nowego instrumentu ZIT, który będzie szeroko stosowany w miastach Europy w okresie 2014-2020. Ponadto stanowi on dla URBACT ważną szansę na zwiększenie powiązań i komplementarności pomiędzy działaniami w ramach programu a innymi głównymi programami EFRR

Poprzez wymianę, budowanie potencjału i kapitalizację, celem programu URBACT III jako takiego będzie:

- zwiększenie aktywności miast otrzymujących finansowanie zgodnie z art. 7 i 8 EFRR i rozpowszechnianie ich doświadczeń, zwłaszcza tych dotyczących tworzenia ZIT; oraz
- prowadzenie wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy władzami miast realizujących ZIT, aby zwiększyć ich potencjał, wesprzeć pogłębianie wiedzy na temat polityki i przyspieszyć transfer i wdrażanie dobrych praktyk.

35

Art. 36, ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS, FS, EFRR oraz EFMR oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące EFRR, EFS, FS i EFMR oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

<http://new.eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN>

4.4. Wkład URBACT w realizację strategii makroregionalnych i strategii morskich.

URBACT, jako międzyregionalny program europejskiej współpracy terytorialnej obejmujący 28 państw członkowskich oraz Norwegię i Szwajcarię, nie koncentruje się na określonych strategiach makroregionalnych ani strategiach morskich.

Niemniej jednak nic nie stoi na przeszkodzie, aby wymieniać doświadczenia między URBACT III a strategiami dotyczącymi takich obszarów geograficznych. Potrzeby miast w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w poszczególnych makroregionach lub basenach morskich mogą stanowić uzasadnienie dla takiego podejścia.

ROZDZIAŁ 5

Przepisy wykonawcze dotyczące programu współpracy

5.1 Identyfikacja właściwych władz i organów

5.2 Procedura tworzenia wspólnego sekretariatu

5.3 Podsumowanie ustaleń dotyczących systemu zarządzania i kontroli

5.4 Podział odpowiedzialności pomiędzy uczestniczącymi państwami członkowskimi w przypadku korekt finansowych wprowadzonych przez instytucję zarządzającą lub Komisję

5.5 Stosowanie euro

5.6 Zaangażowanie partnerów

ROZDZIAŁ 5. PRZEPISY WYKONAWCZE DOTYCZĄCE PROGRAMU WSPÓŁPRACY

W niniejszym rozdziale opisano organy pełniące funkcje instytucji zarządzającej (IZ), instytucji certyfikującej (IC), instytucji audytowej (IA) oraz wspólnego sekretariatu (WS). Określa się w nim zadania każdego z zaangażowanych organów, w tym również komitetu monitorującego (KM). Opisano w nim także relacje pomiędzy poszczególnymi instytucjami w różnych procesach niezbędnych do realizacji programu.

Oficjalnym językiem programu URBACT jest język angielski. Wszelka komunikacja pomiędzy PC/PP, IZ, IC, IA oraz WS, jak również innymi organami wymienionymi w niniejszym dokumencie, oraz wszelka komunikacja niezbędna do celów zarządzania programem i jego realizacji odbywać się będzie w języku angielskim. Język francuski stanowić będzie język roboczy programu z przyczyn prawnych.

5.1. Identyfikacja właściwych władz i organów

Zarządzanie niniejszym programem odbywa się zgodnie ze strukturą zarządzania mającą zastosowanie do programu współfinansowanego z funduszy strukturalnych i obejmuje następujące organy:

- **instytucję zarządzającą;**
- **instytucję certyfikującą;**
- **instytucję audytową;**
- **komitet monitorujący;**
- **wspólny sekretariat.**

Charakterystyka, zadania i zakres odpowiedzialności każdego z powyżej wymienionych organów opisane zostały poniżej.

Tabela 21: Nazwa oraz dane kontaktowe właściwych władz i organów

Władza/ organ	Nazwa władzy/organu	Osoba zarządzająca
Instytucja Zarządzająca	Commissariat Général à l'Egalité des Territoires (CGET)	Raphaël Le Méhauté
Instytucja Certyfikująca	Direction Générale des Finances Publiques (DGFIP)	Kwestia ta wymaga jeszcze ustalenia
Instytucja Audytowa	Commission Interministérielle de Coordination des Contrôles des Opérations cofinancées par les Fonds Européens" (CICC) 5, place des Vins-de-France 75573 Paris Cedex 12 FRANCJA	Jean-Louis ROUQUETTE

Tabela 22: Organ, który będzie otrzymywał płatności z Komisji:

instytucja zarządzająca	
instytucja certyfikująca	

Tabela 23: Nazwa organu lub organów odpowiedzialnych za działania kontrolne i audyty

Władza/ organ	Nazwa władzy/organu	Osoba zarządzająca
Organ lub organy wyznaczone do prowadzenia działań kontrolnych	Każde państwo członkowskie/partnerskie wyznaczy organ odpowiedzialny za prowadzenie działań kontrolnych zgodnie z art. 23 ust. 4 rozporządzenia w sprawie EWT (UE) 1299/2013.	Zgodnie z informacją w załączniku do umowy zawartej przez każde państwo członkowskie/partnerskie.
Organ lub organy wyznaczone do prowadzenia audytów	Instytucja audytowa będzie wspomagana przez Grupę Audytorów. Każde państwo członkowskie UE/partnerskie wyznaczy organ odpowiedzialny za prowadzenie działań audytowych zgodnie z art. 127 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów.	Zgodnie z informacją w załączniku do umowy zawartej przez każde państwo członkowskie/partnerskie.

5.2. Procedura tworzenia wspólnego sekretariatu

W celu realizacji programu, oraz zgodnie z postanowieniami art. 23 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT, instytucja zarządzająca, komitet monitorujący oraz, jeśli dotyczy, instytucja audytująca będą wspomagane przez wspólny sekretariat (dalej zwany WS) przy wykonywaniu powierzonych im funkcji. Wspólny sekretariat dostarczać będzie również instytucji audytowej, na jej wniosek, wszelkie niezbędne materiały.

WS zostanie utworzony po konsultacji z PC/PP przez instytucję zarządzającą i zlokalizowany będzie w regionie Ile de France we Francji. Biorąc pod uwagę fakt, iż WS dla URBACT III będzie organem tożsamym z WST dla UII, zagwarantowana zostanie ciągłość zatrudnienia personelu. Przyniesie to szereg korzyści, jak np. szybkie rozpoczęcie realizacji programu, minimalizację opóźnień oraz wykorzystanie zdobytego przez personel doświadczenia w aktualnym okresie. Wszelkie dodatkowe nabory nowych pracowników odbędą się zgodnie z przepisami UE, tj. w ramach otwartej i przejrzystej procedury oraz przy odpowiednim rozpowszechnieniu informacji o naborze.

Praca wspólnego sekretariatu jest częściowo finansowana z budżetu pomocy technicznej. WS stanowi gwarancję bezstronności oceny zgłaszanych projektów. Będzie on również informował potencjalnych beneficjentów na temat możliwości zdobycia finansowania w ramach programu oraz pomagał beneficjentom w realizacji działań.

WS będzie się składał z doświadczonych ekspertów, których dobór będzie zrównoważony pod względem narodowości oraz płci.

5.3. Podsumowanie ustaleń dotyczących systemu zarządzania i kontroli

Poniżej znajduje się opis ustaleń dotyczących zarządzania i kontroli programu URBACT wypracowanych na podstawie doświadczeń zgromadzonych w trakcie zarządzania programami URBACT I i II.

Wspólna struktura realizacji programu

Program URBACT III będzie realizowany w ramach następującej struktury: instytucja zarządzająca, instytucja certyfikująca, wspólny sekretariat, komitet monitorujący, instytucja audytowa oraz grupa audytorów.

Na mocy decyzji z dnia 28 stycznia 2013 r. państwa członkowskie i państwa partnerskie programu URBACT wyrażają zgodę, by Commissariat Général à l'Égalité des Territoires (CGET) pełnił rolę instytucji zarządzającej programu URBACT III.

Instytucja zarządzająca i instytucja certyfikująca wyznaczane są zgodnie z art. 124 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 21 rozporządzenia w sprawie EWT (UE) 1299/2013.

Rola i zadania instytucji zarządzającej i wspólnego sekretariatu

Instytucja zarządzająca, przy wsparciu wspólnego sekretariatu, odpowiedzialna będzie za zarządzanie programem zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, o której mowa w art. 125 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 23 rozporządzenia (UE) 1299/2013 w sprawie EWT.

Za ustanowienie wspólnego sekretariatu odpowiedzialna jest instytucja zarządzająca. Rolą wspólnego sekretariatu jest wspieranie komitetu monitorującego (pełen opis zadań KM znaleźć można poniżej) oraz instytucji zarządzającej w wykonywanych przez nie właściwych im funkcji, a zwłaszcza:

- α) w przygotowaniu oraz realizacji decyzji komitetu monitorującego i programującego odnośnie do organizacji posiedzeń komitetu monitorującego/grupy zadaniowej (jeśli dotyczy);
- β) w kontaktach z instytucjami wdrażającymi oraz Komisją Europejską w celu zagwarantowania, że udostępniane im są stosowne sprawozdania z realizacji oraz inne istotne dokumenty;
- χ) we współpracy ze stosownymi organizacjami, instytucjami i sieciami w zakresie realizacji celów programu;
- δ) w rozpowszechnianiu informacji oraz wdrażaniu działań informacyjnych dotyczących programu, jego różnych komponentów oraz projektów, w tym prowadzeniu strony internetowej programu i organizacji wydarzeń dotyczących programu;
- ε) w tworzeniu bazy danych programu oraz internetowego systemu monitorowania projektów, aby zapewnić dane w skomputeryzowanej postaci niezbędne do celów monitorowania, oceny, zarządzania finansowego, weryfikacji oraz audytu;
- φ) w tworzeniu podlegającej zatwierdzeniu przez komitet monitorujący przejrzystej procedury wyboru, kryteriów wyboru, warunków naborów wniosków, pakietów aplikacyjnych zawierających zasady finansowania;

- γ) w zarządzaniu procesem przyjmowania wniosków projektowych, w tym w zapewnianiu informacji oraz wsparcia dla wnioskodawców (np. w formie pakietu aplikacyjnego), weryfikacji i ocenie wniosków w oparciu o zatwierdzone kryteria i procedury oraz informowanie wiodących partnerów odnośnie decyzji komitetu monitorującego;
- η) w organizacji działań wspierających tworzenie i rozwijanie projektów;
- ι) w organizacji wydarzeń promujących program wśród potencjalnych partnerów na terytorium całej UE;
- φ) w monitorowaniu zobowiązań i płatności z EFRR na poziomie programu według kategorii interwencji; w zarządzaniu budżetem programu w celu weryfikacji czy dostępne są stosowne środki finansowe, aby nie dopuścić do umorzenia zobowiązań;
- κ) w doradzaniu oraz udzielaniu pomocy podmiotom realizującym projekty w zakresie realizacji działań i administracji finansowej;
- λ) w monitorowaniu postępów w realizacji projektów poprzez gromadzenie i weryfikację raportów z monitoringu, ocenę rezultatów i produktów oraz realizacji finansowej; w zapewnieniu realizacji płatności w wyznaczonych ramach czasowych;
- μ) w zarządzaniu i koordynowaniu działań w ramach programu, w tym w zamawianiu i zlecaniu ekspertyz, sterowaniu działaniami i monitorowaniu ich, prowadzeniu sprawozdawczości i angażowaniu zainteresowanych stron;
- ν) w tworzeniu spójnego systemu kontroli i zarządzania programem zapewniającego zgodność z przepisami prawa, prawidłowość zadeklarowanych wydatków oraz przestrzeganie zasady należytego zarządzania finansowego, jak również w kontaktach z kontrolerami wyznaczonymi przez państwa członkowskie i partnerskie projektu w celu weryfikacji zgodnie z art. 23 ust. 4 rozporządzenia w sprawie EWT;
- ο) we wspólnym tworzeniu deklaracji oraz rocznych podsumowań z audytów oraz przeprowadzonych działań kontrolnych wraz z instytucją zarządzającą;
- π) w zarządzaniu budżetem pomocy technicznej (księgowość, zamówienia, płatności, sprawozdawczość);
- θ) w realizacji codziennych zadań sekretariatu programu, tj. organizowaniu posiedzeń, sporządzaniu protokołów itp.;
- ρ) w kontaktach z organem pełniącym funkcję instytucji certyfikującej oraz udostępnianiu temu organowi wszystkich stosownych informacji;

- σ) we współpracy z instytucją audytową oraz grupą audytorów: w organizowaniu posiedzeń i prowadzeniu działań następczych, prowadzeniu listy członków, przestrzeganiu trybu zamówień na zewnętrzne usługi audytowe, zapewnieniu dobrego przepływu informacji pomiędzy instytucją audytową, członkami grupy audytorów, projektami audytowymi a zewnętrzną firmą audytową, udostępnianiu stosownych informacji właściwym organom aby zapewnić płynną realizację ich zadań.

Zadania te będą realizowane poprzez szereg wewnętrznych procedur roboczych, które zostaną szczegółowo udokumentowane w ramach opisu systemów zarządzania i kontroli (OSZiK).

Specyfika programu URBACT przejawia się również w tym, że IZ, w imieniu wszystkich państw członkowskich, oprócz zadań wymienionych powyżej ponosi również odpowiedzialność za zarządzanie blisko połową budżetu programu (w tym pomocą techniczną) w zakresie projektów dotyczących budowania potencjału, komunikacji, rozpowszechniania informacji, działań kapitalizacyjnych i pomocy technicznej.

W odniesieniu do zarządzania projektami, instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat mają prawo do podejmowania decyzji w następującym zakresie:

Instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat mogą podejmować decyzje o wprowadzeniu zmian, pod warunkiem, że podstawowe cechy projektu nie zostają zmienione. Mogą również podejmować decyzje o wprowadzaniu zmian do projektów, które nie mają wpływu na ich kwalifikowalność lub rezultaty. Przykłady tego typu zmian to zmiana dat realizacji działań, zmiana kategorii budżetowych bez zwiększenia ogólnego budżetu projektu itp.

Zmiany w działaniach na poziomie programu wymagają akceptacji komitetu monitorującego na podstawie regularnych sprawozdań składanych podczas posiedzeń komitetu.

Instytucja zarządzająca ma obowiązek spełniać wymogi dotyczące środowiska kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, zarządzania i działań kontrolnych oraz monitorowania zgodnie z art. 124 oraz załącznikiem XIII do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów. Szczegółowy opis procedur, jakich powinna przestrzegać, znaleźć można w OSZiK.

Rola i zadania instytucji certyfikującej

Instytucja certyfikująca będzie realizować swoje funkcje zgodnie z postanowieniami art. 126 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów. Instytucją certyfikującą będzie Direction Générale des

Finances Publiques, zgodnie z postanowieniami art. 21 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT. Szczegółowy opis procedur, jakich powinna przestrzegać, znaleźć można w OSZiK.

Rola i zadania instytucji audytowej i grupy audytorów

Instytucja audytowa zapewni realizację audytów dotyczących właściwego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli na stosownej próbie operacji, zgodnie z postanowieniami art. 127 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów.

Zgodnie z art. 21 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT instytucja zarządzająca oraz instytucja audytowa zlokalizowane będą w tym samym państwie członkowskim. Zgodnie z przepisami administracyjnymi obowiązującymi we Francji w zakresie audytu działań współfinansowanych z Europejskich Funduszy Strukturalnych, „Commission Interministérielle de Coordination des Contrôles des Opérations co-financées par les Fonds Européens” (CICC) będzie pełnić funkcję instytucji audytowej oraz funkcje, o których mowa w art. 127 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT państwa członkowskie, Norwegia i Szwajcaria nie wyrażają zgody na uprawnienie instytucji audytowej do bezpośredniego prowadzenia funkcji audytowych na całym terytorium objętym programem. W konsekwencji instytucja audytowa będzie wspomagana przez grupę audytorów składającą się z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich/partnerskich uczestniczących w programie i pełniących funkcje, o których mowa w art. 127 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów. Każde państwo członkowskie/partnerskie będzie odpowiedzialne za prowadzenie audytów na swoim terytorium. W związku z powyższym ich przedstawiciele muszą mieć prawo do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji w ramach grupy audytorów w imieniu państw członkowskich/partnerskich oraz stanowić jednostkę niezależną od członków komitetu monitorującego, kontrolerów wyznaczonych na mocy art. 23 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT oraz wszelkich działań w ramach projektów i finansowania. Dane kontaktowe właściwych niezależnych organów/jednostek reprezentujących państwa członkowskie/partnerskie w grupie audytorów zostaną zawarte w umowie podpisanej przez każde państwo członkowskie/partnerskie składanej wraz z programem operacyjnym. Wykazy będą aktualizowane w rocznych sprawozdaniach z kontroli.

Grupa audytorów zostanie ustanowiona najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od przyjęcia programu operacyjnego. Zgodnie z art. 25 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT grupa audytorów tworzy własny regulamin, a przewodniczyć jej będzie instytucja audytowa programu współpracy.

IA, w porozumieniu z GA (oraz KM w kwestiach budżetowych) może podjąć decyzję o zatrudnieniu zewnętrznej firmy audytowej i powierzyć jej prowadzenie audytów i tworzenie dokumentów, o których mowa w art. 127 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Jakość i kompletność prowadzonych prac audytowych lub tworzonych dokumentów (o których mowa powyżej) zostanie zagwarantowana przez instytucję audytową i grupę audytorów przy wsparciu wspólnego sekretariatu. Wspólny sekretariat będzie informował komitet monitorujący o wynikach prac audytowych i niezbędnych działaniach następczych.

Rola i zadania komitetu monitorującego

Zgodnie z art. 47 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów w terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego/partnerskiego o przyjęciu programu państwo to powołuje komitet, którego celem będzie monitorowanie realizacji programu w porozumieniu z instytucją zarządzającą. Komitet monitorujący sporządza i przyjmuje swój regulamin. Regulamin i jego szczegółowe przepisy zostaną sporządzone przed podpisaniem umowy przez państwo członkowskie/partnerskie oraz zatwierdzone podczas pierwszego posiedzenia komitetu monitorującego.

Komitet monitorujący składa się z:

- nie więcej niż dwóch przedstawicieli każdego kraju (UE-28, Norwegii, Szwajcarii);
- przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz innych właściwych instytucji unijnych, które zostaną wskazane w regulaminie komitetu jako strona doradzająca podczas jego prac;
- instytucji zarządzającej, wspólnego sekretariatu oraz, w stosownych przypadkach, instytucji certyfikującej oraz instytucji audytowej, które będą pełniły funkcję doradczą.

Zgodnie z art. 49 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów komitet monitorujący zobowiązany jest do prowadzenia oceny realizacji programu oraz postępów w osiąganiu jego celów, oraz do pełnienia bardziej szczegółowych funkcji opisanych w art. 110 ww. rozporządzenia. Komitet monitorujący przyjmie również metodologię, kryteria wyboru operacji oraz zasady kwalifikowalności przed rozpoczęciem każdego naboru wniosków.

Przedstawiciele komitetu monitorującego zapewniają udział wszystkich istotnych partnerów szczebla krajowego w przygotowaniu, realizacji, monitorowaniu oraz ocenie programu współpracy, zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów.

W odniesieniu do zadań realizowanych przez komitet monitorujący należy zagwarantować, aby jego decyzje nie były tendencyjne oraz aby na ich podjęcie nie wpływały osobiste ani organizacyjne interesy któregokolwiek z jego członków. Członkowie, w przypadku których występuje konflikt interesów co do kwestii aktualnie rozpatrywanych przez komitet monitorujący, powinni zgłosić zaistnienie tego typu konfliktu i zostać wykluczeni z podejmowania decyzji w tym zakresie. Komitet monitorujący określi szczegółowe kroki tej procedury w trakcie opracowywania swojego regulaminu.

Organizacja oceny, wybór operacji oraz rozpatrywanie skarg

Wnioski projektowe będą składane po ogłoszeniu naboru wniosków, którego regulamin będzie ogłaszany na stronie internetowej programu. Szczegółowe informacje na temat procedury wyboru zostaną również udostępnione wszystkim wnioskodawcom w podręczniku programu. Zgłoszone wnioski zostaną udostępnione członkom komitetu monitorującego. Wspólny sekretariat, w imieniu instytucji zarządzającej, organizuje bezstronną ocenę tych wniosków w oparciu o kryteria kwalifikowalności oraz kryteria jakościowe przyjęte przez komitet monitorujący oraz zgłasza propozycje decyzji do komitetu.

W razie konieczności każde państwo członkowskie/partnerskie odpowiedzialne jest za wspieranie WS w procesie weryfikacji kwalifikowalności partnerów projektowych z siedzibą na terytorium ich kraju. Weryfikacja powinna odbyć się przed podjęciem decyzji przez komitet monitorujący. Na podstawie stosownego uzasadnienia każde państwo członkowskie/partnerskie może odrzucić udział partnera projektowego z jego terytorium bez odrzucania całego projektu.

Wiodący wnioskodawcy projektowi otrzymują pisemną decyzję uzasadniającą odrzucenie lub niedopuszczenie ich projektu do realizacji. Wszelkie pytania dotyczące oceny poddane będą pod rozagę instytucji zarządzającej, która następnie udzieli na nie odpowiedzi. Jeśli zajdzie taka konieczność, zgłoszone skargi mogą zostać poddane wspólnej ocenie przewodniczącego komitetu monitorującego i instytucji zarządzającej/wspólnego sekretariatu, które to organy udzielą na nie wspólnej odpowiedzi. Przewodniczący może podjąć decyzję o przekazaniu skargi z powrotem do komitetu monitorującego, jeśli uzna takie rozwiązanie za stosowne. Przegląd skarg rozpatrywanych przez przewodniczącego komitetu monitorującego oraz instytucję zarządzającą zostanie przedstawiony na kolejnym posiedzeniu komitetu monitorującego. Taka sama procedura rozpatrywania skarg zostanie zastosowana również na innych etapach realizacji projektu nadzorowanych przez organy programowe, np. na etapie monitorowania postępów.

Wszelkie inne skargi rozpatrywane będą zgodnie z przepisami prawa krajowego, gdyż nie ustanowiono żadnych specjalnych przepisów w tym zakresie.

Procedura podpisywania dokumentu wyznaczającego warunki wsparcia – „umowa dotacji”

Na podstawie decyzji KM, IZ (za pośrednictwem WS) przygotowuje projekt umowy dotacji. IZ wykorzysta standardowy wzór umowy dotacji zatwierdzony przez KM i określi bardziej szczegółowe zapisy dotyczące obowiązków i zobowiązań beneficjentów. Po podpisaniu przez IZ, umowa dotacji zostaje przekazana do wiodącego partnera projektowego. IZ dopilnuje, aby umowy dotacji zwracały uwagę partnerów wiodących na to, iż wyrażają zgodę na:

- działania kontrolne i udostępnienie swoich siedzib wszystkim uprawnionym organom (WS w imieniu IZ, IC, IA, służbom Komisji oraz przedstawicielom Europejskiego Trybunału Obrachunkowego) w celu przeprowadzenia kontroli lub audytu zgodnie z art. 132 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów,
- przekazywanie i udostępnianie wszystkich informacji i dokumentów niezbędnych do zapewnienia właściwej ścieżki audytu zgodnie z art. 72 lit. g) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów,
- przestrzeganie reguł dotyczących zamówień publicznych, informacji i publikacji, ochrony środowiska i równości szans,
- przechowywanie informacji i dokumentów dotyczących operacji zgodnie z art. 140 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013. IZ dopilnuje, aby partnerzy wiodący mieli świadomość konieczności wywiązania się z tych zobowiązań przez partnerów projektowych.

Umowy dotacji odnoszą się do systemów kontroli stworzonych przez państwa członkowskie UE, Norwegię oraz Szwajcarię zgodnie z art. 23 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT.

Komitet monitorujący może zwrócić się do instytucji zarządzającej o skorzystanie z prawa do wypowiedzenia umowy dotacji w przypadku, gdy w ramach projektu oczekiwane rezultaty nie są osiągnięte w stosownych ramach czasowych. Instytucja zarządzająca zachowuje prawo do wypowiedzenia umowy dotacji bez zgody komitetu monitorującego, jeżeli partner wiodący naruszy jej postanowienia. W takim przypadku odbędą się konsultacje z państwami członkowskimi i państwami partnerskimi zaangażowanymi w realizację projektu, a komitet monitorujący zostanie bezzwłocznie powiadomiony o tym fakcie.

IZ zachowuje prawo do wykluczenia partnera wiodącego lub partnera projektowego z krajów, w odniesieniu do których IA wystawiła opinię negatywną podczas oceny systemu zarządzania i kontroli, o którym mowa w art. 62 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów.

Kontrola finansowa beneficjentów

Zgodnie z art. 23 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie ETC oraz mając na uwadze fakt, iż instytucja zarządzająca nie może prowadzić weryfikacji, o których mowa w art. 125 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów na całym obszarze objętym programem, każde państwo członkowskie (PCz) UE oraz państwo partnerskie (PP) wyznacza organy odpowiedzialne za prowadzenie weryfikacji beneficjentów mających siedzibę na ich terytorium („kontrolerów”). Organ odpowiedzialny za system kontroli ustanowiony w każdym PCz UE oraz PP wskazywany jest w umowie przekazywanej jako załącznik 2 do programu współpracy.

Każde PCz UE oraz PP przedkłada również do instytucji zarządzającej – korzystając formularza zapewnionego przez instytucję zarządzającą/wspólny sekretariat – szczegółowy opis stworzonego systemu kontroli. Pełny opis zostanie uwzględniony w opisie systemu zarządzania i kontroli zgodnie z art. 72 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów. Podczas oceny tego dokumentu instytucja audytowa jest uprawniona do wnioskowania o informacje uzupełniające od państwa członkowskiego/partnerskiego. PCz UE oraz PP bezzwłocznie poinformują instytucję zarządzającą o wszelkich zmianach dotyczących organu odpowiedzialnego za system kontroli bądź organizacji tego systemu.

Zgodnie z art. 23 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT państwa członkowskie/partnerskie dopilnują, aby wydatki beneficjenta zostały zweryfikowane w przeciągu trzech miesięcy od momentu przedłożenia przez niego stosownych dokumentów. Każde PCz UE oraz PP dołoży wszelkich starań, aby wydatki były weryfikowane i potwierdzane przez kontrolerów w przeciągu dwóch miesięcy od zakończenia każdego okresu sprawozdawczego, aby partner wiodący mógł przedłożyć instytucji zarządzającej/wspólnemu sekretariatowi sprawozdanie z postępów w terminie wyznaczonym w umowie dotacji, oraz aby instytucja zarządzająca/certyfikująca mogła regularnie przekazywać deklaracje dotyczące wydatków do KE.

Koszt tych weryfikacji ponoszą albo PCz UE/PP, albo partnerzy projektowi. W tym drugim przypadku koszty takie co do zasady stanowią koszty kwalifikowalne podlegające refundacji z EFRR, a więc powinny być zgłoszone w ramach projektu. Jeśli koszty kontroli ponosi beneficjent i mają być one zgłoszone jako kwalifikowalne koszty projektu, należy je obliczyć zgodnie ze standardową metodologią stosowaną w przypadku usług zleconych. Koszty takie są kwalifikowalne pod warunkiem, że zostały poniesione w okresie kwalifikowalności projektu.

W celu zapewnienia spójności pracy kontrolerów we wszystkich państwach uczestniczących w programie, podczas posiedzenia komitetu monitorującego przyjęte zostaną standardowe dokumenty, które następnie będą stosowane we wszystkich PCz UE oraz PP.

W odniesieniu do płatności z pomocy technicznej, instytucja zarządzająca zapewni certyfikację kosztów zgodnie z systemem przyjętym we Francji.

Wyniki każdej weryfikacji właściwego funkcjonowania pierwszego poziomu systemu kontroli przeprowadzonej przez PCz UE lub PP należy przekazać do instytucji zarządzającej/wspólnego sekretariatu w celu koordynacji (oraz podejmowania ewentualnych działań następnych). Instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat poinformują PCz UE oraz PP o rezultatach wszelkich kontroli prowadzonych przez inne organy programu, KE lub Europejski Trybunał Obrachunkowy oraz o podjętych działaniach następnych.

Monitorowanie projektów

Instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat monitorują działania podejmowane w ramach projektów oraz ich finansowanie. W tym celu brane pod uwagę są trzy główne typy informacji:

- wykorzystanie dotacji EFRR na cele, o których mowa w umowie dotacji oraz zatwierdzonym wniosku;
- postęp w realizacji projektu zgodny z umową dotacji oraz zatwierdzonym wnioskiem;
- potwierdzenie wydatków przez kontrolera partnera wiodącego zgodnie z systemem funkcjonującym w każdym państwie, zgodnie z art. 23 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT. Kontroler partnera wiodącego nie odpowiada za walidację tych kosztów, ale powinien podpisać wniosek o płatność zapewniając zgodność z budżetem.

Instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat oceniają sprawozdania oraz monitorują właściwe wdrażanie zatwierdzonych projektów, o których mowa w umowie dotacji, zgodnie z procedurami określonymi w opisie systemu zarządzania i kontroli (OSZiK).

Monitorowanie programu

Monitorowanie programu ma na celu dostarczenie informacji na temat jego wdrażania w dowolnym momencie realizacji. Dotyczyć będzie ono kwestii finansowych oraz osiągniętych rezultatów w kontekście celów ustalonych dla poszczególnych kamieni milowych w ramach oceny wykonania.

Monitorowanie będzie motywować do wysokiej jakości i skutecznego wdrażania poprzez kontrolę postępów w realizacji projektów w porównaniu do celów i zamierzonych rezultatów programu. Monitorowanie opierać się będzie głównie na

regularnych sprawozdaniach z projektów oraz – w bardziej ogólnym ujęciu – na działaniach prowadzonych na poziomie programu.

W programie ustalono szereg wskaźników do celów monitorowania i oceny postępów. Wskaźniki rezultatu i produktu specyficzne dla programu przedstawiono w rozdziale 2 niniejszego dokumentu. Odnoszą się one bezpośrednio do poszczególnych celów szczegółowych programu. Zwłaszcza wskaźniki rezultatu będą pełnić istotną rolę w analizie funkcjonowania programu. Odnoszą się one do części zamierzonych rezultatów, które można wychwycić. Wskaźniki specyficzne dla programu zostały wypracowane zgodnie z rygorystycznymi wymogami (mającymi zastosowanie do wszystkich programów polityki spójności). Oprócz tego zestawu wskaźników rezultatu i produktu, dopuszcza się ustalenie w ramach URBACT III zestawu wskaźników uzupełniających, które umożliwią organom programu skuteczne monitorowanie postępów oraz jakości programu i realizacji projektów.

Podmioty wdrażające projekty zobowiązane są do regularnego zdawania sprawozdań z wyników i materialnych rezultatów osiągniętych w trakcie wspólnych działań realizowanych przez partnerstwa. W sprawozdaniach należy przedstawić twarde dowody na zmiany powstające w wyniku realizacji działań. Monitorowanie produktów i wskaźników ma znaczenie kluczowe w ocenie wpływu, jaki działania w zakresie wymiany wywierają na polityki zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, oraz ocenie korzyści płynących z ponadnarodowej wymiany pomiędzy miastami. Zapewnione zostaną stosowne narzędzia służące monitorowaniu, by umożliwić śledzenie i raportowanie faktycznej wartości dodanej na poziomie programu.

Wspólny sekretariat będzie gromadził i kompilował dane pochodzące z tego typu sprawozdań w celu umożliwienia wyciągnięcia wniosków na poziomie programu. Instytucja zarządzająca wykorzysta tę dokumentację – wraz z innymi dodatkowymi informacjami w zakresie wdrażania finansowego – do sporządzania sprawozdań rocznych i końcowych przedstawianych komitetowi monitorującemu.

Roczne i końcowe sprawozdania z wdrażania oraz zamknięcie programu

Instytucja zarządzająca, zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT, przedkłada Komisji sprawozdania z wdrażania zgodnie z art. 50 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów. Sprawozdania te są zatwierdzane przez komitet monitorujący przez wysłaniem ich do Komisji.

Zamknięcie Programu zostanie przeprowadzone zgodnie z art. 141 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów przez właściwe władze programu w perspektywie 2014–2020.

Ewaluacja

Program został poddany ocenie ex ante przeprowadzonej przez niezależnych ewaluatorów w celu poprawy jego ogólnej jakości oraz optymalizacji alokacji finansowej i kwantyfikacji wartości docelowych w ramach wykonania. Zalecenia z tej oceny zostały uwzględnione podczas tworzenia niniejszego programu zgodnie z załącznikiem 1 do sprawozdania z oceny ex ante.

Zgodnie z art. 56 i art. 114 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów instytucja zarządzająca stworzy plan ewaluacji programu. Zostanie on przedłożony komitetowi monitorującemu nie później niż rok po przyjęciu PO.

Na podstawie planu ewaluacji przeprowadzona zostanie ewaluacja (lub kilka ewaluacji) mających na celu weryfikację skuteczności, efektywności oraz wpływu programu. Wyniki wszystkich ewaluacji zostaną poddane weryfikacji przez komitet monitorujący oraz przesłane do Komisji. Ewaluacje umożliwiają ocenę wpływu działań programu na poziomie UE.

Do dnia 31 grudnia 2022 r. instytucja zarządzająca przedłoży Komisji sprawozdanie podsumowujące wnioski z ewaluacji przeprowadzonych w trakcie okresu programowania, w tym ocenę głównych produktów i rezultatów programu.

Skomputeryzowana wymiana danych

Do dnia 31 grudnia 2014 r. instytucja zarządzająca uruchomi systemy komputerowe służące do zarządzania programem i danymi projektowymi oraz ich monitorowania. Zgodnie z art. 122 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów zostanie również uruchomiony system sprawozdawczości elektronicznej. Systemy te pozwolą na wymianę informacji pomiędzy beneficjentami, instytucją zarządzającą/instytucją certyfikującą oraz instytucją audytową za pośrednictwem elektronicznych systemów wymiany danych. System taki zapewni interoperacyjność, a beneficjenci z niego korzystający będą musieli przedłożyć wszystkie niezbędne informacje, o których mowa w art. 122 ust. 3, tylko raz.

Podczas tworzenia skomputeryzowanego systemu dla programu wzięte pod uwagę zostaną: baza danych oraz internetowa funkcjonalność stworzona podczas poprzedniego programu.

Mobilizacja oraz cyrkulacja przepływów finansowych: wkład poszczególnych partnerów w finansowanie programu

Program jest finansowany z EFRR oraz wkładów krajowych pochodzących z 28 państw członkowskich UE oraz dwóch państw partnerskich – Szwajcarii i Norwegii. Stopień współfinansowania z państw członkowskich UE wynosi 5,7% (stopa współfinansowania z EFRR na poziomie programu wynosi 77%). Udział każdego państwa członkowskiego zależy od liczby mieszkańców w danym państwie w stosunku do ogólnej populacji państw UE-28 w 2012 r. Pozostała część budżetu finansowana jest z wkładów lokalnych przekazywanych przez miasta uczestniczące w programie. Miasta te otrzymują współfinansowanie z EFRR zgodnie z poniższymi warunkami:

- regiony słabiej rozwinięte, wskazane w art. 120 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1303/2012, otrzymują współfinansowanie z EFRR na poziomie 85%;
- regiony słabiej rozwinięte, wskazane w art. 120 ust. 3 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, otrzymują współfinansowanie z EFRR na poziomie 85%;
- regiony przejściowe, określone w art. 120 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, otrzymują współfinansowanie z EFRR na poziomie 85%;
- regiony lepiej rozwinięte, wskazane w art. 120 ust. 3 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, otrzymują współfinansowanie z EFRR na poziomie 70%.

Zarządzanie finansowaniem z EFRR i funduszy szwajcarskich/norweskich oraz krajowymi wkładami ex ante do budżetu programu jest zadaniem instytucji zarządzającej/instytucji certyfikującej. W przeciągu 3 miesięcy od zatwierdzenia programu ustanowione zostaną następujące odrębne rachunki: jeden dla wkładów ex ante, a drugi dla finansowania z EFRR i funduszu szwajcarskiego/norweskiego.

PCz/PP przekazują wkłady krajowe do programu za dany rok na podstawie zatwierdzonego planu finansowania. PCz/PP mogą również przekazać całkowity krajowy wkład ex ante w ramach pierwszej wpłaty. Na początku każdego roku instytucja zarządzająca, we współpracy z instytucją certyfikującą, prześle do PCz/PP wniosek o płatność dotyczący przekazania wkładu ex ante przewidzianego na dany rok.

Instytucja zarządzająca/instytucja certyfikująca przekaże komitetowi monitorującemu sprawozdanie dotyczące płatności oraz narosłych na rachunku odsetek. Zgodnie z art. 38 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów, wykorzystanie narosłych w ramach programu odsetek podlega ustaleniom z państwami członkowskimi/partnerskimi oraz zasadzie należytego zarządzania finansami. Informacje w tym zakresie zostaną przedstawione KE podczas ostatecznego zamknięcia programu.

W przypadku gdy do końca okresu realizacji programu państwa członkowskie/partnerskie przekażą więcej środków niż faktycznie wykorzystano, instytucja zarządzająca/instytucja certyfikująca dokona zwrotu nadpłaty.

Główne etapy finansowania wspólnotowego za pośrednictwem instytucji zarządzającej/instytucji certyfikującej dla partnerów wiodących

Wszystkie projekty podlegają wstępnemu finansowaniu przez partnerów projektu. Partner wiodący gromadzi poświadczane deklaracje wydatków wszystkich partnerów projektowych, na podstawie których występuje do instytucji zarządzającej/instytucji certyfikującej z wnioskiem o refundację w ramach sprawozdania z postępów. Refundacja zostaje zrealizowana przez instytucję zarządzającą/instytucję certyfikującą na rzecz partnera wiodącego, który rozdziela otrzymane środki pomiędzy partnerów projektowych. Wszystkie kwoty wymienione w umowie dotacji wyrażone są w walucie euro (EUR). Środki przekazywane będą w euro (EUR) na rachunek bankowy wskazany przez partnera wiodącego we wniosku projektowym. Ryzyko kursowe ponosi partner wiodący/partner projektowy.

Zgodnie z art. 132 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów, instytucja zarządzająca/instytucja certyfikująca jest odpowiedzialna za wypłacenie środków z EFRR partnerowi wiodącemu. Instytucja zarządzająca/instytucja certyfikująca dopilnuje, aby partnerzy wiodący otrzymali płatność w pełnej kwocie, jak najszybciej po zatwierdzeniu sprawozdań przez instytucję zarządzającą/wspólny sekretariat, pod warunkiem, że środki zostały udostępnione przez Komisję Europejską. Instytucja ta nie potrąca ani nie wstrzymuje żadnych kwot, ani też nie nakłada żadnych opłat szczególnych, które spowodowałyby zmniejszenie kwot wypłaconych beneficjentom. Zgodnie z art. 13 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT partnerzy wiodący są odpowiedzialni za przekazanie środków pozostałym partnerom projektowym. Fundusze norweski i szwajcarski zarządzane są na poziomie krajowym.

W przypadku podejrzenia wystąpienia nieprawidłowości, instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat lub instytucja certyfikująca poinformuje właściwe organy w państwie członkowskim/partnerskim, wskazane na wykazie przekazanym jako załącznik do umowy zgodnie z opisem systemu zarządzania i jakości, oraz zawiesi refundację z EFRR dotyczącą partnera projektowego lub wydatku będącego przedmiotem analizy.

Informacja i komunikacja

Instytucja zarządzająca, przy wsparciu wspólnego sekretariatu, stworzy strategię komunikacji, która zostanie przedyskutowana i zatwierdzona przez komitet monitorujący nie później niż 6 miesięcy po przyjęciu danego programu operacyjnego, zgodnie z art. 116 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów.

Strategia komunikacji uwzględniać będzie następujące elementy określone w załączniku XII do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów:

- wykaz operacji otrzymujących finansowanie z EFRR;
- działania informacyjne i komunikacyjne dla ogółu społeczeństwa, w tym wykorzystanie mediów, promocja naborów wniosków, wykorzystanie logotypów, strona internetowa;
- działania informacyjne skierowane do beneficjentów, w tym informacje nt. oferowanego wsparcia, kwalifikowalności wydatków, opisu procedur i kryteriów wyboru projektów;
- opis narzędzi, w tym stron internetowych, wsparcia dla beneficjentów, orientacyjnego budżetu, widoczności i świadomości, wyników komunikacji oraz celów rocznych.

Wszelkie zmiany w strategii komunikacji podlegają zatwierdzeniu przez komitet monitorujący.

Raz w roku instytucja zarządzająca informuje komitet monitorujący o postępach we wdrażaniu strategii komunikacji oraz o przeprowadzonej ocenie rezultatów strategii, jak również o planowanych działaniach informacyjnych i komunikacyjnych, które będą realizowane w kolejnym roku.

Zgodnie z art. 115 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów, każde państwo członkowskie uruchomi jedną stronę internetową dla wszystkich programów operacyjnych realizowanych w tym PCz.

Instytucja zarządzająca/WS wyznaczy jedną osobę odpowiedzialną za informacje i komunikację na poziomie programu oraz przekaże dane tej osoby do Komisji. Osoba ta uczestniczyć będzie we wszystkich sieciach tworzonych przez Komisję, mających na celu wymianę informacji nt. rezultatów realizacji strategii komunikacyjnej, zgodnie z postanowieniami art. 117 ust. 4 rozporządzenia (UE) 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów. Zasady interakcji pomiędzy osobą odpowiedzialną za informacje i komunikację na poziomie programu oraz przedstawicielami każdego państwa członkowskiego zostaną określone w strategii komunikacji.

Strategię komunikacji będzie realizował zespół ds. komunikacji we wspólnym sekretariacie, pod nadzorem dyrektora programowego i instytucji zarządzającej. Zespół ten będzie współpracował z państwami członkowskimi/partnerskimi oraz innymi organami określonymi w części 3 załącznika XII do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów. Państwa członkowskie/partnerskie przekazywać będą zwłaszcza szczegółowe informacje dotyczące danego państwa, wspierać instytucję zarządzającą w tworzeniu punktów kontaktowych dla potencjalnych wnioskodawców, gwarantować rozpowszechnianie informacji na temat programu na szeroką skalę oraz organizować seminaria krajowe/regionalne.

Budżet na realizację strategii komunikacji na okres 2014–2020 zostanie udostępniony jako część budżetu całego programu.

Celem strategii komunikacji jest zwłaszcza informowanie potencjalnych beneficjentów o możliwości dofinansowania w ramach programu operacyjnego oraz rozpowszechnianie informacji nt. roli i osiągnięć polityki spójności wśród ogółu społeczeństwa, poprzez działania informacyjne i komunikacyjne dotyczące rezultatów oraz wpływu programów i operacji. Będzie ona również uwzględniała elementy, o których mowa w załączniku XII do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów.

Aby zapewnić przejrzystość wsparcia finansowego, na stronie internetowej programu opublikowany zostanie wykaz operacji w zakresie nie mniejszym niż ten, o którym mowa w części 1 załącznika VII do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów, podlegający aktualizacji co sześć miesięcy, którego format umożliwi eksportowanie danych, sortowanie, wyszukiwanie, wyodrębnianie, porównanie oraz łatwą publikację w Internecie.

5.4. Podział odpowiedzialności pomiędzy uczestniczące państwa członkowskie w przypadku korekt finansowych wprowadzonych przez instytucję zarządzającą lub Komisję

Pomniejszenie płatności i odzyskiwanie nieprawidłowych płatności od beneficjentów

Instytucja zarządzająca dopilnuje, by w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości każda wypłacona kwota została odzyskana z projektu przez partnera wiodącego. Partnerzy projektowi zwrócą partnerowi wiodącemu wszelkie niezasadnie wypłacone kwoty. W przypadku wypowiedzenia umowy dotacji instytucja zarządzająca odzyska wypłacone kwoty od partnera wiodącego (a partner wiodący od partnerów projektowych) w całości lub w części, w zależności od warunków zawartych w umowie.

Zgodnie z art. 27 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT, jeśli beneficjent wiodący nie zdoła zapewnić zwrotu kwot od innych beneficjentów lub w przypadku, gdy instytucja zarządzająca nie zdoła zapewnić zwrotu kwot od beneficjenta wiodącego lub jedyne go beneficjenta, państwo członkowskie lub państwo trzecie, na którego terytorium dany beneficjent ma siedzibę lub – w przypadku EUWT – jest zarejestrowany, zwraca instytucji zarządzającej wszelkie kwoty nienależnie wypłacone temu beneficjentowi. Instytucja zarządzająca odpowiada za zwrot stosownych kwot do budżetu ogólnego Unii, zgodnie z podziałem odpowiedzialności między uczestniczące państwa członkowskie, Norwegię i Szwajcarię, określonym w programie współpracy oraz w art. 27 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości, na przykład przez Europejski Trybunał Obrachunkowy lub KE, które skutkują uznaniem pewnych wydatków za

niekwalifikowalne, a w następstwie nałożeniem korekty finansowej przez KE zgodnie z art. 143–147 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów, finansowe konsekwencje dla PCz UE zostały określone w podrozdziale „Odpowiedzialność i nieprawidłowości”. Wszelka korespondencja pomiędzy KE a PCz UE zostanie udostępniona instytucji zarządzającej/wspólnemu sekretariatowi. WS poinformuje w stosownych przypadkach instytucję zarządzającą/instytucję certyfikującą oraz instytucję audytową/grupę audytorów.

Odpowiedzialność i nieprawidłowości

Zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT, PCz ponoszą odpowiedzialność w związku z wykorzystaniem finansowania EFRR w ramach programu w następującym zakresie:

- a) każde PCz i PP ponosi ewentualne konsekwencje finansowe nieprawidłowości, których dopuścili się partnerzy mający siedzibę na terytorium tego PCz/PP, zgodnie z art. 27 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT;
- b) w przypadku nieprawidłowości systemowej PCz ponoszą konsekwencje finansowe wspólnie, przy czym każde z nich ponosi konsekwencje w sposób proporcjonalny do finansowania z EFRR przyznanego dla danego krajowego punktu
- c) w odniesieniu do pomocy technicznej oraz wydatków poniesionych przez IZ przy realizacji działań w ramach priorytetu inwestycyjnego, odpowiedzialność za wszelkie nieprawidłowości ponosi IZ lub IC.

Jeśli instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat, instytucja certyfikująca, którekolwiek PCz lub PP wykryje nieprawidłowość, zobowiązane jest do bezzwłocznego zawiadomienia o tym fakcie właściwego PCz/PP lub instytucji zarządzającej/wspólnego sekretariatu. WS dopilnuje, aby stosowne informacje zostały w razie konieczności przekazane instytucji certyfikującej oraz IA/grupie audytorów.

Szczegółowy opis procedur, jakich należy przestrzegać w zakresie odpowiedzialności, zostanie włączony do opisu systemów zarządzania i kontroli (OSZiK), który zostanie przedstawiony komitetowi monitorującemu program do zatwierdzenia przed rozpoczęciem realizacji procedury desygnacji. Niektóre z najważniejszych zasad to:

- PCz zagwarantują, że w umowie o dofinansowanie zawarte zostaną zapisy dotyczące zatwierdzonych projektów mówiące, że w przypadku wykrycia nieprawidłowości umowa zostaje rozwiązana, a dofinansowanie podlega zwrotowi;
- jeżeli IZ wykryje nieprawidłowości w ramach bieżącej realizacji programu, poinformuje o obowiązującej procedurze IC oraz odpowiednie PCz. Kwota do zwrotu zostanie odliczona od kolejnej płatności należnej partnerowi, płatności mogą również zostać całkowicie wstrzymane, jeżeli będzie tego wymagała sytuacja;
- kwoty zwrotu dofinansowania będą uznawane na rachunku programu. Kolejne wnioski o płatność kierowane do Komisji będą odpowiednio korygowane;

- jeżeli IZ nie będzie w stanie odzyskać niekwalifikowalnych kwot, PCz – które ponosi ogólna odpowiedzialność w tym zakresie – zostanie o tym fakcie bezzwłocznie poinformowane i rozpocznie krajową procedurę mającą na celu odzyskanie tych kwot;
- IZ będzie wnioskować o zwrot kwot, których nie da się odzyskać, z PCz zrefunduje je w określonym terminie, uzgodnionym w ramach OSZiK.

Zgodnie z postanowieniami art. 122 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów każde PCz UE jest odpowiedzialne za raportowanie nieprawidłowości popełnionych przez beneficjentów z siedzibą na terytorium danego PCz do KE i jednocześnie do instytucji zarządzającej/wspólnego sekretariatu. Każde PCz UE zobowiązane jest do informowania KE oraz instytucji zarządzającej/wspólnego sekretariatu na temat przebiegu postępowania administracyjnego lub prawnego w tym zakresie. Instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat dopilnuje, aby informacja na ten temat została przekazana instytucji certyfikującej oraz instytucji audytowej.

Jeśli państwo członkowskie nie wypełnia zobowiązań wynikających z tych postanowień, komitet monitorujący po wcześniejszej rekomendacji instytucji zarządzającej jest uprawniony do zawieszenia płatności wobec wszystkich partnerów projektowych z siedzibą na terytorium danego państwa członkowskiego.

5.5. Stosowanie waluty euro

Zgodnie z art. 28 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 w sprawie EWT oraz w drodze odstępstwa od art. 133 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów, wydatki poniesione w walucie innej niż euro są przeliczane przez beneficjentów na euro z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez Komisję Europejską w miesiącu, w którym poniesiono wydatki. Opcją wybraną dla programu URBACT jest więc opcja zgodna z art. 68 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013. Przeliczenie jest weryfikowane przez instytucję zarządzającą lub przez kontrolera w państwie członkowskim/partnerskim, w którym beneficjent ma siedzibę.

5.6. Zaangażowanie partnerów

Rola właściwych partnerów w przygotowaniu i realizacji programu współpracy

W art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w sprawie wspólnych przepisów przewiduje się ustanowienie kodeksu postępowania w sprawie partnerstwa, w którym określone zostają ramy, na podstawie których państwa członkowskie realizują zasadę partnerstwa.

Kodeks postępowania stanowi również, iż państwo członkowskie winno stosować zasadę partnerstwa w sposób przejrzysty, zwłaszcza podczas określania właściwych partnerów oraz przyznawania im dostępu do informacji.

Określenie właściwych partnerów

Program URBACT posiada obszerny zasięg geograficzny, obejmujący wszystkie państwa członkowskie UE oraz dwa państwa partnerskie. Taki zasięg wymaga skoordynowanego podejścia do zasady partnerstwa, uwzględniającego partnerów na różnych szczeblach:

na poziomie programu – właściwe władze krajowe/inne właściwe unijne organy, w tym sieci i stowarzyszenia/organy UE odpowiedzialne za przestrzeganie zasad horyzontalnych;

na poziomie krajowym – właściwe władze krajowe kompetentne w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich/przedstawiciele krajowi uczelni wyższych i ośrodków badawczych/organizacje partnerów społecznych uznane na poziomie krajowym/związki przedsiębiorców uznane na poziomie krajowym/organy krajowe odpowiedzialne za stosowanie zasad horyzontalnych;

na poziomie niższym niż krajowy – władze regionalne/władze lokalne/sieci i stowarzyszenia miast/organy prowadzące działalność na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Przygotowanie programu operacyjnego

ECCP zobowiązuje państwa członkowskie do konsultacji z partnerami w zakresie sposobu i terminu realizacji programu oraz do informowania ich w pełnym zakresie o wszelkich postanowieniach dotyczących przygotowywania programu operacyjnego (PO).

Wspólna Grupa Robocza Programu

Powyższy wymóg został w ramach URBACT spełniony za pośrednictwem Wspólnej Grupy Roboczej Programu (WGRP). WGRP składa się z przedstawicieli zainteresowanych państw członkowskich i partnerskich, którzy na posiedzeniach WGRP otrzymują regularnie stosowne informacje.

Członkowie WGRP to przede wszystkim władze krajowe, jednak do grupy zaproszono również miasta oraz inne sieci i stowarzyszenia, jeśli ich udział wydawał się uzasadniony. Organizowano regularne posiedzenia grupy, podczas których wspólnie omawiano przygotowywane w międzyczasie dokumenty. Członkowie WGRP byli proszeni o aktywny udział w pracach i wkład w postaci

wyników konsultacji i ankiet na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w ich krajach.

Wszystkie dokumenty były systematycznie rozsyłane do państw członkowskich i partnerskich uczestniczących aktualnie w programie URBACT.

Dedykowana strona internetowa

Instytucja zarządzająca stworzyła również specjalną stronę internetową poświęconą URBACT, na której zamieszczane są informacje dotyczące procesu programowania, które wszyscy partnerzy mogą komentować. System ten umożliwia terminowe informowanie wszystkich zainteresowanych stron, jak również daje im szansę na przekazanie własnego wkładu i otrzymanie informacji zwrotnych. Strona internetowa służyła jako główna platforma konsultacji na skalę UE finalnej wersji projektu PO przez okres 6 tygodni – od 7 kwietnia do 13 maja 2014 roku.

Szczegółowe zadania związane z przygotowaniem programu operacyjnego w partnerstwie

i) Analiza i określenie potrzeb

Instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat techniczny (IZ/WST) programu URBACT zorganizowały proces konsultacji przy wsparciu państw członkowskich/partnerskich, aby zapewnić odpowiedni poziom uczestnictwa. Opracowano serię ankiet pod koniec 2012 r. i na początku 2013 r., których celem było poznanie poglądów władz krajowych i lokalnych zainteresowanych stron (miast już uczestniczących w URBACT oraz innych miast), co z kolei miało pomóc w określeniu potrzeb i oczekiwań w stosunku do programu URBACT.

IZ/WST przeprowadziły serię badań i ocen w konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami URBACT poprzez newsletter URBACT oraz zbierając opinie członków Lokalnych Grup Wsparcia URBACT.

ii) Określenie priorytetów i celów

Członkowie WGRP byli odpowiedzialni za ustalenie tych kwestii po konsultacjach z właściwymi zainteresowanymi stronami w każdym kraju. Członkowie WGRP byli proszeni o przedstawienie wyników ankiet przeprowadzonych na poziomie PCz/PP oraz miast, aby zagwarantować odzwierciedlenie poglądów wszystkich zainteresowanych stron w zdefiniowanych priorytetach i celach.

iii) Alokacja finansowania

Po uzgodnieniu budżetu programu, WGRP podjęła decyzję w sprawie jego struktury budżetowej, a następnie nakreśliła kwoty finansowania przeznaczone na poszczególne typy działań.

iv) Zdefiniowanie wskaźników specyficznych dla programu

Członkowie WGRP byli odpowiedzialni za ustalenie tych kwestii po konsultacjach z właściwymi zainteresowanymi stronami w każdym kraju.

v) Konsultacje na poziomie europejskim

Dokonano precyzyjnej identyfikacji organizacji działających w całej UE oraz programów europejskiej współpracy terytorialnej wchodzących w zakres zainteresowania programu URBACT³⁶. W dniu 19 lutego 2014 r. zorganizowano w Brukseli imprezę celem przeprowadzenia konsultacji i zagwarantowanie przestrzegania przez program tych zasad w możliwie największym zakresie.

Zebrano istotne wnioski dotyczące przyszłości programu, takie jak: potrzeba zapewnienia jasnych wytycznych i upowszechniania nowych modeli sieciowych, wzięcie pod uwagę obszarów funkcjonalnych miast, ograniczenia wynikające z granic administracyjnych miasta, zrównoważenie zakresu tematycznego przy jednoczesnym zachowaniu zintegrowanego podejścia, wzięcie pod uwagę roli jednostek spoza miasta, rozważenie możliwości udziału europejskich sieci miast oraz sieci polityk sektorowych działających na poziomie UE.

Gdy było to konieczne, państwa członkowskie i partnerskie przeprowadziły specjalne konsultacje na poziomie krajowym w dniach 7 kwietnia – 20 maja 2014 r.

Realizacja programu operacyjnego

Program będzie realizowany przy bieżącym zaangażowaniu zainteresowanych stron. Na przykład:

36

Zaproszono przedstawicieli następujących partnerów: Komitet Regionów (CoR), Rada Europejskich Miast i Regionów (CEMR), Eurocities, Energy Cities, Eurotowns, CECODAHS, ICLEI, Stowarzyszenie Architektów i Planistów Miast, EUKN, Healthy Cities, Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT), Cities for Mobility, POLIS, ESPON, JPI Urban Europe, Europejska Agencja Ochrony Środowiska, Europejska Sieć Przeciwko Ubóstwu (EAPN), INTERACT, INTERREG IV C, Sieć Współpracy Europejskich Miast Małej i Średniej Wielkości, EURA, AESOP Planning EU, Międzynarodowa Sieć Żywności w Miastach (IUFN).

Nabory wniosków

Komitet monitorujący zatwierdza zakres tematyczny każdego naboru wniosków. Podczas przygotowywania naborów wniosków odbędą się konsultacje z właściwymi stowarzyszeniami szczebla unijnego, aby poznać ich opinie co do zakresu tematycznego każdego z naborów.

Komitet monitorujący

Komitet monitorujący (KM) zostanie powołany, aby zapewnić jasność i przejrzystość ustaleń dotyczących zarządzania programem. IZ dołoży starań, aby promować równość kobiet i mężczyzn w ramach komitetu. Lista członków KM zostanie podana do publicznej wiadomości, a każdy z nich zostanie poproszony o podpisanie oświadczenia o zachowaniu poufności i unikaniu konfliktu interesów. W miarę możliwości do uczestnictwa w KM mogą być zapraszani przedstawiciele odpowiednich organów UE.

Niektóre zagadnienia mogą wymagać powołania podkomisji komitetu monitorującego, aby prace mogły być prowadzone przy udziale określonych organizacji działających na poziomie europejskim i zajmujących się zagadnieniami miejskimi.

KM sporządzi regulamin, w ramach którego ustalone zostaną jasne i przejrzyste zasady jego funkcjonowania.

Ewaluacja

Program URBACT podlegał będzie regularnej ewaluacji we współpracy oraz w konsultacji z zainteresowanymi stronami. Wskaźniki rezultatu programu wymagają regularnej oceny oraz konsultacji z jego beneficjentami.

ROZDZIAŁ 6

Koordinacja pomiędzy funduszami

6.1 Koordinacja z programami głównymi (EFRR, EFS, EFFROW, EFMR)

6.2 Koordinacja z innymi programami współpracy międzyregionalnej w ramach celu EWT

ROZDZIAŁ 6. KOORDYNACJA POMIĘDZY FUNDUSZAMI

Niniejszy rozdział poświęcony jest kwestii koordynacji URBACT III z innymi programami finansowanymi przez UE. Zapewnienie dobrej koordynacji z innymi politykami i programami jest niezbędne w celu promowania synergii i komplementarności pomiędzy nimi.

6.1. Koordynacja z programami głównymi (EFRR, EFS, EFFROW, EFMR)

URBACT jest przede wszystkim programem skierowanym do miast, aby umożliwić im rozwój potencjału w zakresie tworzenia i wdrażania zintegrowanych polityk miejskich oraz pozwolić im (oraz innym zainteresowanym stronom) na wymianę wiedzy niezbędnej do wspierania zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich. Zakres URBACT przekłada się na duży potencjał programu do wywierania korzystnego wpływu na programy główne – ponieważ:

- znaczna część europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych już teraz kierowana jest do obszarów miejskich poprzez inwestycje sektorowe, dotyczące takich kwestii jak gospodarka ściekowa, efektywność energetyczna, mobilność, innowacyjność, dostosowanie do zmian klimatycznych itp.;
- integracja wymiaru społecznego, gospodarczego, środowiskowego oraz przestrzennego wymaga połączenia różnych źródeł finansowania, na przykład działania infrastrukturalne i społeczne finansowane z EFRR lub EFS dla zdegradowanych dzielnic, lub EFRR i EFFROW dla działań dotyczących powiązań między miastem i wsią na obszarze miejskim.

URBACT może zatem przyczynić się do lepszego ujednolicenia inwestycji sektorowych, pozwalającego na uniknięcie interwencji nieskoordynowanych, jak również pomóc osiągnąć bardziej skuteczny i wydajny poziom wydatkowania na obszarach miejskich. Niezbędne jest zatem bliższe i bardziej ustrukturyzowane powiązanie URBACT i głównych inwestycji strukturalnych.

W związku z powyższym, celem URBACT III będzie wywarcie korzystnego wpływu na realizację głównych programów operacyjnych w następujący sposób:

- URBACT będzie aktywnie współpracować z miastami otrzymującymi finansowanie z programów EFRR zgodnie z art. 7 (poprzez ZIT, konkretny program operacyjny lub oś priorytetową). URBACT będzie próbował zwiększyć skalę takich działań oraz rozpowszechnić tego typu doświadczenia pośród społeczności URBACT. URBACT będzie również próbował zapewnić miastom podlegającym postanowieniom art. 7 korzyści płynące z posiadania wiedzy zgromadzonej w trakcie realizacji działań

URBACT – a zatem usprawnić realizację programów operacyjnych realizowanych częściowo poprzez art. 7;

- celem URBACT III będzie wprowadzenie podejścia RLKS do miast na stałe poprzez działania zakładające wymianę pomiędzy miastami realizującymi takie podejście (finansowane w ramach funduszy strukturalnych i inwestycyjnych) oraz poprzez działania polegające na budowaniu potencjału tych miast, aby zwiększyć ich wiedzę w zakresie takiego podejścia i umiejętność zarządzania nim;
- Krajowe Punkty URBACT odpowiedzialne za informowanie o działaniach i wynikach URBACT zacieśnią współpracę pomiędzy lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi szczeblami oraz pozwolą na lepsze wykorzystanie wyników URBACT w politykach i praktykach w ramach programów głównych.

URBACT, w bardziej ogólnym sensie, poprzez umożliwianie wymiany i generowanie wiedzy pomiędzy wybranymi władzami, ich przedstawicielami oraz innymi zainteresowanymi stronami w miastach, przyczyni się do lepszego zrozumienia problemów miejskich oraz podejścia zintegrowanego. W sposób pośredni przełoży się to na lepsze wdrożenie programów operacyjnych.

6.2. Koordynacja z innymi programami współpracy międzyregionalnej w ramach celu EWT

Od 2000 r. kwestie związane z poprawą jakości i wydajności miejskiej i regionalnej polityki UE rozwijane są w ramach czterech programów współpracy międzyregionalnej w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (EWT), tj. ESPON, INTERACT, INTERREG IVC oraz URBACT. Ich wspólny paneuropejski zasięg geograficzny i coraz bardziej zaawansowane operacje były stopniowo analizowane. Rosnącej liczbie działań i wydarzeń, takich jak dni otwarte, towarzyszy wzrost komplementarności. Ponadto zaangażowany personel tych programów, wraz ze swoim know-how, włączany jest do licznych wspólnych działań, na przykład podczas tworzenia ram wspólnych działań kapitalizacyjnych i działań w zakresie rozpowszechniania.

Wszystkie te programy operacyjne w okresie 2007-2013 opierały się na jednym zasadniczym postanowieniu: *Współdziałanie pomiędzy czterema programami sieciowymi INTERACT, INTERREG IVC, ESPON i URBACT będzie zapewnione dzięki silnej koordynacji w zakresie opracowywania rocznych planów działania i poprzez regularne przekazywanie Komitetowi Monitorującemu informacji na temat wykonanych działań i wyników osiągniętych w innych programach. Ponadto, planowana jest ścisła współpraca w zakresie wszelkich kwestii technicznych dotyczących wdrażania programu.* Aktualne programy operacyjne rozwijają tę myśl, w oparciu o intensyfikację współpracy i działania na rzecz komplementarności.

Ustalenia w zakresie koordynacji programów współpracy międzyregionalnej realizowanych w ramach celu EWT obejmują w szczególności realizację działań, w ramach których programy mogłyby korzystać z know-how i zmotywowanego personelu i udostępniać je innym programom podczas:

- wydarzeń poświęconych współpracy dwustronnej (dni otwarte, wydarzenia tematyczne itp.);
- wspólnych działań w zakresie kapitalizacji i rozpowszechniania (opracowywanie i promocja europejskich wskaźników, narzędzi, danych i metod, sprawdzonych dobrych praktyk);
- wspólnych wystaw, warsztatów i działań informacyjnych/zwiększających poziom świadomości w zakresie rozwoju terytorialnego.

ROZDZIAŁ 7

Zmniejszanie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów

7.1.1 Ocena obciążeń administracyjnych dla beneficjentów

7.1.2 Główne działania, które mają zmniejszyć obciążenia administracyjne URBACT III

7.1.3 E-spójność

ROZDZIAŁ 7. ZMNIEJSZANIE OBCIĄŻEŃ ADMINISTRACYJNYCH DLA BENEFICJENTÓW

7.1.1. Ocena obciążeń administracyjnych dla beneficjentów

W trakcie śródkresowej oceny programu URBACT II zidentyfikowano źródła nadmiernej komplikacji zasad i procedur programu, ustanawiając tym samym pole do wprowadzenia pewnych ułatwień w następujących obszarach:

- ogólne ramy wdrażania programu (np. osie priorytetowe w odniesieniu do działań, różne stopnie interwencji);
- zarządzanie i sprawozdawczość w kwestiach administracyjnych i finansowych na poziomie projektów, które można uznać za nieproporcjonalne w stosunku do poziomu finansowania.

Ponadto beneficjenci wskazali w kwestionariuszach i badaniach na konieczność wprowadzenia uproszczeń w zakresie:

- podziału projektów na etapy, sprawozdawczości i płatności;
- uproszczeń w budżetowaniu projektów (mniej kategorii budżetowych, jaśniejsze definicje kosztów kwalifikowalnych/niekwalifikowalnych);
- dokumentacji projektowej (umowy, ścieżki audytu, kontrola pierwszego stopnia);
- podpisywania umów i sprawozdawczości w zakresie ekspertyz.

7.1.2. Główne działania, które mają zmniejszyć obciążenia administracyjne

W okresie 2007–2013 podjęto pewne kroki w celu zmniejszenia lub usunięcia zawiłości dotyczących zarządzania administracyjno-finansowego i sprawozdawczości, zarówno na poziomie projektu jak i programu. W trakcie realizacji URBACT III doświadczenia te zostaną wykorzystane podczas podejmowania kolejnych kroków mających na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów.

Zarządzanie programem

Nowa struktura programu budowana wokół jednego celu tematycznego znacznie uprości zarządzanie programem. Jako że znaczna część budżetu programu jest przeznaczona na działania związane z budowaniem potencjału, kapitalizacją oraz komunikacją, możliwe będzie znaczne usprawnienie zarządzania tymi działaniami. Na przykład:

- wyeliminowanie potrzeby dzielenia projektów przekrojowych pomiędzy osie priorytetowe;
- ograniczenie liczby projektów prowadzonych przez IZ;
- członkowie KM przełożą więcej kompetencji do IZ/WST w zakresie małych zmian w programowaniu, które nie mają wpływu na kwalifikowalność ani na podstawowe cechy i rezultaty projektów;
- na cały okres programowania stworzony będzie jeden projekt pomocy technicznej, co ograniczy zmiany w programowaniu oraz zapewni objęcie pomocą techniczną całego okresu programowania.

Takie uproszczenia mają zastosowanie na poziomie programu, ale mają też bezpośredni wpływ na beneficjentów końcowych programu.

Zarządzanie projektami

Niektóre aspekty zarządzania projektami zostały przedyskutowane wspólnie z beneficjentami w celu wypracowania propozycji uproszczeń:

a) Stawki ryczałtowe

Zastosowanie stawek ryczałtowych do kosztów personelu zgodnie z art. 68 ust. 1 lit. a) rozporządzenia 1303/2013 nie jest uzasadnione w przypadku programu URBACT III. Z doświadczenia wynika, że w przypadku projektów polegających na wymianie, średnio 40% kosztów stanowi czas pracy personelu. Stosowanie stawek ryczałtowych do kosztów personelu nie ma zatem uzasadnienia w Programie URBACT.

Zgodnie z art. 68 rozporządzenia 1303/2013 dopuszczalne jest stosowanie stawki ryczałtowej w odniesieniu do innych kosztów pośrednich. Kwestia stosowania przez beneficjentów w ramach programu URBACT stawki ryczałtowej w wysokości do 15 % bezpośrednich kwalifikowalnych kosztów personelu, przy czym państwo członkowskie nie jest zobowiązane do dokonania żadnych obliczeń w celu ustalenia stawki mającej zastosowanie, pozostaje otwarta.

b) Kategorie kosztów i uproszczone warianty kosztów

Planowane są kolejne kroki w kierunku uproszczenia; w odniesieniu do aspektu finansowego zaproponowane zostanie zastosowanie uproszczonych wariantów kosztów w przypadku raportowania kosztów w ramach innych linii budżetowych, co ma na celu wykorzystanie możliwości oferowanych przez przepisy dotyczące okresu 2014-2020. Będzie tu miało zastosowanie rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 481/2014, w którym przedstawiono kategorie kosztów i kwalifikowalności.

Dodatkowe wytyczne w zakresie dzielenia projektów na etapy oraz zarządzania projektami zostaną przedstawione w pakiecie roboczym, w którym zadania zostaną wyjaśnione i uproszczona zostanie procedura zarządzania projektami dla beneficjentów. WS zapewni beneficjentom projektu ciągłe wsparcie i wytyczne, aby pomóc im unikać nadmiernych obciążeń administracyjnych przy stosowaniu procedur ustanowionych na poziomie programu.

Harmonizacja

Harmonizacja zostanie przeprowadzona wspólnie przez różne programy EWT w ramach przygotowań do okresu programowania 2014-2020. Inicjatywa ta ma na celu usprawnienie wdrażania programu oraz procedur dzięki zastosowaniu szeregu wspólnych wzorów i formularzy. URBACT III będzie kontynuował działania w tym zakresie przez tworzenie narzędzi wdrażania na okres 2014-2020.

Przeprowadzone prace koncentrowały się na kategoryzacji kosztów, wspólnych wzorach dokumentów na potrzeby sprawozdawczości i zarządzania projektami oraz harmonizacji dokumentów na potrzeby kontroli pierwszego stopnia. W celu uproszczenia procedur dla potencjalnych beneficjentów proponuje się stosowanie wspólnych wzorów takich dokumentów.

SYNERGIE CTE

Zarządzanie Programem URBACT II i projektami odbywało się za pomocą systemu Presage CTE. System ten będzie również wykorzystany w okresie 2014-2020 pod nazwą SYNERGIE CTE i będzie zawierał kilka nowych lub zmodyfikowanych funkcjonalności oferujących pewne uproszczenia dla beneficjentów programu. Modyfikacje te obejmują:

- poprawioną ergonomię, w wyniku której system jest bardziej przejrzysty, łatwiejszy w obsłudze i bardziej przystosowany do prezentacji i śledzenia informacji na temat projektu;
- lepszy wbudowany system kontroli pozwalający uniknąć niespójności w złożonych projektach, a zatem ograniczyć liczbę projektów niekwalifikowalnych.

7.1.3. E-spójność

Rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów (art. 122 ust. 3) ustanawia obowiązek zapewnienia do końca 2015 r. możliwości prowadzenia elektronicznej wymiany wszystkich danych pomiędzy beneficjentami i władzami programów. Inicjatywa e-spójność (ang. *e-Cohesion*) wyznacza dla funduszy strukturalnych bardziej szczegółowe wymogi dotyczące elektronicznej wymiany danych w okresie 2014-2020:

- beneficjenci muszą wprowadzić wszystkie dane do systemu tylko raz;

- gwarancja interoperacyjności, tj. dane wprowadzone przez beneficjentów muszą być dostępne dla różnych organów w ramach tego samego programu operacyjnego;
- elektroniczna ścieżka audytu jest zgodna z właściwymi przepisami rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (art. 122 i 140) oraz wszystkimi wymogami krajowymi dotyczącymi dostępności dokumentacji;
- system elektronicznej wymiany danych gwarantuje integralność i poufność danych, uwierzytelnienie nadawcy oraz przechowywanie zgodne z przepisami dotyczącymi przechowywania danych (art. 140 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów).

Program URBACT III realizować będzie postanowienia aktu wykonawczego, aktualnie przygotowywanego przez KE, aby zapewnić zgodność programu z minimalnymi wymogami polityki e-spójności. Przepisy dotyczące podpisu elektronicznego, interoperacyjności systemów wymiany danych, audytu elektronicznego, automatycznie uzupełnianych formularzy, automatycznej kontroli i wyliczeń to przykłady sposobów na zmniejszanie obciążenia administracyjnego beneficjentów.

System Presage CTE, który będzie wykorzystany w ramach URBACT III, jest w trakcie opracowywania, aby zachować zgodność z tymi standardami. Program URBACT III będzie w pełni zgodny z tymi zasadami od początku okresu programowania, co zapewni jego operacyjność do końca 2014 r.

ROZDZIAŁ 8

Zasady horyzontalne

8.1 Zrównoważony rozwój

8.2 Równość szans i niedyskryminacja

8.3 Równouprawnienie płci

ROZDZIAŁ 8 ZASADY HORYZONTALNE

8.1. Zrównoważony rozwój

Rozdział ten nie ma zastosowania do URBACT zgodnie ze wzorem KE dla programów operacyjnych EWT, chociaż ma on znaczenie na poziomie programu i jest zagadnieniem rozpatrywanym przez beneficjentów URBACT przy opracowywaniu i wdrażaniu projektów.

8.2. Równość szans i niedyskryminacja

Rozdział ten nie ma zastosowania do URBACT zgodnie ze wzorem KE dla programów operacyjnych EWT, chociaż ma on znaczenie na poziomie programu i jest zagadnieniem rozpatrywanym przez beneficjentów URBACT przy opracowywaniu i wdrażaniu projektów.

8.3. Równouprawnienie płci

Promowanie równości kobiet i mężczyzn jest nadrzędną wartością UE, zapisaną w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz art. 8 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), które zobowiązują UE do promowania równości płci we wszystkich działaniach. Polityka UE odnośnie równości płci jest aktualnie nakreślona w Strategii Komisji na rzecz równości kobiet i mężczyzn na lata 2010-2015 oraz w przyjętym przez Radę Europejskim pakcie na rzecz równości płci (2011-2020), które są ściśle powiązane ze strategią Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

URBACT III będzie promować zasady równości płci w programie poprzez uwzględnienie perspektywy równości płci i świadomości w tym zakresie na etapie planowania, wdrażania oraz ewaluacji.

Nie planuje się odrębnego finansowania określonych działań poświęconych równości płci, w ramach programu podjęte jednak zostaną różne inicjatywy mające zagwarantować, że zarówno mężczyźni, jak i kobiety odniosą korzyści z działań w ramach programu URBACT III, w tym:

- zapewnienie odpowiednich proporcji płci wśród bezpośrednich beneficjentów oraz prelegentów uczestniczących w ponadnarodowych wydarzeniach na poziomie programu, np. ponadnarodowych seminariach szkoleniowych dotyczących budowania potencjału, konferencjach, wydarzeniach tematycznych i innych seminariach, maksymalnie na poziomie 60/40;

- zapewnienie zrównoważonej proporcji wykwalifikowanych kobiet i mężczyzn na kierowniczych stanowiskach oraz w roli ekspertów we wspólnym sekretariacie technicznym programu URBACT;
- zachęcanie wnioskodawców zgłaszających chęć udziału w sieciach planowania działań, wdrażania oraz transferu do wyjaśniania w formularzach zgłoszeniowych i sprawozdaniach z realizacji, w jaki sposób działania ich sieci są zgodne z zasadą równości płci i w jaki sposób ją wzmocnią;
- monitorowanie proporcji płci w ponadnarodowych projektach wymiany oraz, w przypadku wykrycia zaburzenia równowagi (np. po przeprowadzeniu analizy śródkresowej programu), opracowanie i wdrażanie działań naprawczych (np. poprzez wprowadzenie specjalnego wymogu dotyczącego formularzy zgłoszeniowych obowiązujących w naborach do sieci ponadnarodowych, zobowiązującego do określenia sposobu zachęcania, monitorowania i utrzymania uczestnictwa płci pozostającej w mniejszości);
- prowadzenie ewaluacji jako integralnego elementu oceny śródkresowej programu, dotyczącej tego jak działania w ramach programu URBACT III przyczyniają się pośrednio lub bezpośrednio do promocji równości płci.

Ponadto oczekuje się, że w przypadku głównych działań w ramach programu URBACT III, takich jak działania opierające się na budowaniu potencjału, wymianie ponadnarodowej oraz kapitalizacji, polegające na tworzeniu i wdrażaniu zrównoważonych polityk miejskich, wystąpi efekt rozlania, a więc wpłyną one pozytywnie na równość kobiet i mężczyzn na poziomie europejskim (np. zrównoważone proporcje płci wśród beneficjentów bezpośrednich uczestniczących w działaniach w zakresie budowania potencjału mogą przełożyć się na inne pozytywne zjawiska, takie jak zapewnienie równego dostępu wybranych przedstawicieli i praktyków zarządzania miastami obojga płci do potencjału i możliwości nabycia odpowiednich umiejętności niezbędnych dla przyszłych liderów miejskich i kluczowych graczy).

ROZDZIAŁ 9

Kwestie pozostałe

- 9.1 Wykaz dużych projektów planowanych do wdrożenia w okresie programowania**
- 9.2 Ramy wykonania**
- 9.3 Wykaz właściwych partnerów zaangażowanych w przygotowanie programu współpracy**
- 9.4 Obowiązujące warunki wdrażania programu dotyczące udziału krajów trzecich w programie finansowanym ze środków ENI oraz IPA**

ROZDZIAŁ 9. KWESTIE POZOSTAŁE

9.1. Wykaz dużych projektów planowanych do wdrożenia w okresie programowania

Nie dotyczy URBACT.

9.2. Ramy wykonania programu współpracy

<i>Etap wdrażania</i> <i>wskaźnik finansowy,</i> <i>wskaźnik rezultatu</i>	<i>Jednostka pomiaru</i>	<i>Cel pośredni na 2018 r.</i>	<i>Cel końcowy 2023 r.</i>	<i>Źródło danych</i>	<i>Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach</i>
<i>Wskaźnik finansowy:</i> <i>Wydatki (zatwierdzone wydatki na program ogółem)</i>	<i>euro</i>	<i>16 561 174</i>	<i>94 324 550</i>	<i>Monitorowanie programu</i>	<i>Wskaźnik opiera się na całkowitym budżecie programu przy zastosowaniu celu automatycznego umorzenia na 2018 r.</i>

Wskaźnik produktu Liczba zakończonych sieci ogółem s	<i>Liczba</i>	20	70	<i>Monitorowanie programu</i>	<i>Wskaźnik służy ocenie działań opierających się na wymianie (sieci), które uruchamiają ponad połowę z całkowitego budżetu programu</i>
Wskaźnik produktu Liczba lokalnych interesariuszy uczestniczących w działaniach sieci URBACT na szczeblu lokalnym (członkowie Lokalnych Grup Wsparcia URBACT)	<i>Liczba</i>	1 700	6 000	<i>Monitorowanie programu</i>	<i>Wskaźnik służy ocenie kluczowych elementów (Lokalnych Grup Wsparcia URBACT) działań opierających się na wymianie, które uruchamiają ponad połowę z całkowitego budżetu programu</i>

9.3. Wykaz właściwych partnerów zaangażowanych w przygotowanie programu współpracy

Główni partnerzy zaangażowani w przygotowanie programu to państwa członkowskie, miasta oraz organizacje na szczeblu UE działające na polu rozwoju terytorialnego i obszarów miejskich, jak również trzy inne programy międzyregionalnej współpracy terytorialnej.

Jeśli chodzi o organizacje na szczeblu UE oraz programy międzyregionalnej współpracy terytorialnej, w przygotowaniu programu uczestniczyli w szczególności następujący partnerzy: Komitet Regionów (KR), Rada Gmin i Regionów Europy (CEMR), Eurocities, Miasta Energii, Eurotowns, CECODHAS, ICLEI, Stowarzyszenie Architektów i Urbanistów, Europejska Sieć Wiedzy o Miastach (EUKN), Zdrowe Miasta, Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT), Miasta dla Mobilności, POLIS, ESPON, inicjatywa w zakresie wspólnego

programowania "Europa zurbanizowana", Europejska Agencja Środowiskowa, Europejska Sieć Przeciwdziałania Ubóstwu (EAPN), INTERACT, INTERREG IVC, Sieć Współpracy Europejskich Miast i Miejscowości, EURA, AESOP, Międzynarodowa Sieć Żywności w Miastach (IUFN).

9.4. Obowiązujące warunki wdrażania programu dotyczące udziału krajów trzecich w programie finansowanym ze środków ENI oraz IPA

Nie dotyczy URBACT.

Załączniki

Załącznik 1 Sprawozdanie z oceny ex ante

**Załącznik 2 Umowa z państwem członkowskim i
państwem partnerskim**

**Załącznik 3 Strategiczna ocena oddziaływania na
środowisko**

Załącznik 4 Wkład państw członkowskich i partnerskich

Załącznik 5 Mapa obszaru objętego programem

ZAŁĄCZNIK 1 Sprawozdanie z oceny ex- ante

**URBACT III program europejskiej współpracy terytorialnej
Umowa z państwem członkowskim**

Mając na uwadze rozporządzenia UE ustanawiające przepisy dotyczące funduszy strukturalnych, w szczególności rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 (rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 (rozporządzenie w sprawie EFRR) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (rozporządzenie w sprawie EWT), jak również program współpracy URBACT III, nr CCI 2014TC16RFIR003, uprawnomocniony przez państwa członkowskie i państwa partnerskie w ramach pisemnej procedury dnia 30 czerwca 2014 r. a w szczególności art. 8 ust. 9 rozporządzenia w sprawie EWT, państwo członkowskie wyraża zgodę na:

Artykuł 1

Państwo członkowskie³⁷ wyraża zgodę na treść programu operacyjnego w ramach programu URBACT III.

Artykuł 2

Państwo członkowskie zobowiązuje się do zapewnienia współfinansowania określonego w programie operacyjnym, niezbędnego do wdrożenia Programu URBACT III (załącznik 5 programu operacyjnego).

Zapewnienie niezbędnego współfinansowania działań leży po stronie beneficjentów. W zależności od przepisów obowiązujących w poszczególnych państwach, współfinansowanie może zostać zapewnione z poziomu krajowego/federalnego jak również ze środków regionalnych bądź lokalnych.

Państwo członkowskie:

Nazwa instytucji:

Miejscowość i data:

Nazwisko i stanowisko sygnatariusza:

Podpis/pieczęć:

37

W przypadku Belgii obowiązki organów państwa członkowskiego w odniesieniu do URBACT pełnić będą stosowne wyznaczone władze publiczne. Stosuje się to do wszystkich zawartych w niniejszym dokumencie odniesień do władz państw członkowskich lub władz krajowych.

Załącznik 1: Dane kontaktowe

1. Nazwa i dane kontaktowe przedstawiciela państwa członkowskiego:

Instytucja

Adres

Osoba kontaktowa

Numer telefonu

Adres e-mail

2. Nazwa i dane kontaktowe organu odpowiedzialnego za stworzenie systemu kontroli finansowej w państwie członkowskim zgodnie z art. 23 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 [rozporządzenia w sprawie EWT]:

Instytucja

Adres

Osoba kontaktowa

Numer telefonu

Adres e-mail

Proszę określić wybrany system kontroli poprzez zaznaczenie jednego z poniższych pól:

☐ system scentralizowany, tj. centralny organ/centralne organy koordynowane przez jeden organ główny, wyznaczony(-e) do wypełniania zadań związanych z kontrolą zgodnie z art. 23 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 [rozporządzenia w sprawie EWT];

☐ system zdecentralizowany, tj. organ zatwierdzający wyznacza niezależnego, wykwalifikowanego kontrolera do wypełniania zadań związanych z kontrolą zgodnie z art. 23 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 [rozporządzenia w sprawie EWT]. Kontroler wyznaczany jest na podstawie propozycji zgłoszonej przez partnera projektowego lub z tzw. krótkiej listy określonej przez organ zatwierdzający.

3. Nazwa i dane kontaktowe organu reprezentującego państwo członkowskie w grupie audytorów zgodnie z art. 25 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 [rozporządzenia w sprawie EWT]:

Instytucja

Adres

Osoba kontaktowa

Numer telefonu

Adres e-mail

Załącznik 2: Wkład krajowy

Łączna kwota wkładu krajowego to euro. Wkład ten należy przekazać zgodnie z poniższym harmonogramem:

Rok	Kwota w euro
2014	
2015	
2016	
2017	
2018	
2019	
2020	

Załącznik 3 Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

1. Wstęp

Niniejsza weryfikacja prowadzona jest zgodnie z kryteriami określonymi w art. 3 ust. 5 dyrektywy 2001/42/WE w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i w załączniku II do przedmiotowej dyrektywy. Ma ona na celu określenie czy projekt programu operacyjnego URBACT III wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

2. Punkty odniesienia

2.1 Podstawa prawna, główna misja i cel

Na ramy legislacyjne programu URBACT III składają się przepisy dotyczące polityki spójności³⁸. Aktem prawnym³⁹ regulującym program URBACT III jest rozporządzenie (UE) nr 1299/2013, które w art. 2 ust. 3 lit. b) stanowi, że „EFRR wspiera współpracę międzyregionalną w celu wzmocnienia skuteczności polityki spójności poprzez wspieranie wymiany doświadczeń dotyczących identyfikacji, przenoszenia i rozpowszechniania dobrych praktyk w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w tym powiązań między miastem i wsią”.

Grupy docelowe URBACT III to decydenci i praktycy w miastach, regionalne i krajowe organy odpowiedzialne za kwestie związane z obszarami miejskimi.

Dla programu URBACT stworzono specjalny priorytet inwestycyjny w ramach celu tematycznego 11 „wzmacnianie zdolności instytucjonalnych oraz sprawności administracji publicznej”, zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. c) pkt (i) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013:

„rozpowszechnianie dobrych praktyk i wiedzy eksperckiej oraz wykorzystanie wyników wymiany doświadczeń w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w tym powiązań między miastem i wsią”.

2.2 Aspekty weryfikacji na mocy dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

38

Wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFMR oraz przepisy szczegółowe dla EFRR, EFS i europejskiej współpracy terytorialnej. Zob. http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm.

39

Zob. http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm – przepisy szczegółowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”.

Zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE niektóre programy i plany, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko, powinny zostać poddane ocenie oddziaływania na środowisko. W art. 3 ustanowiono zakres dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz typy planów i programów, które wymagają takiej oceny oddziaływania na środowisko.

W art. 3 ust. 2 przedstawiono wykaz planów i programów, w przypadku których przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko jest obowiązkowe, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 3 ust. 3, 8 i 9.

W odniesieniu do programów ustanawiających ramy dla przyszłych pozwoleń na realizację projektów innych niż te, o których mowa w art. 3 ust. 2 dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, właściwy organ państwa członkowskiego, w którym ustanowiono Instytucję Zarządzającą programem, musi określić poprzez analizę przesiewową czy istnieje prawdopodobieństwo, że program będzie w znacznym stopniu oddziaływał na środowisko. W celu wykonania takiej analizy przesiewowej należy uwzględnić kryteria określone w załączniku II do przedmiotowej dyrektywy.

Jeśli w wyniku analizy stwierdzony zostanie brak prawdopodobieństwa znacznego oddziaływania programu na środowisko oraz brak konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, decyzję tę wraz z uzasadnieniem braku konieczności przeprowadzania oceny środowiskowej należy opublikować zgodnie z art. 3 ust. 7 dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz przepisami krajowymi transponującymi tę dyrektywę.

Decyzja będąca efektem analizy przesiewowej oraz dowody na jej wydanie powinny zostać przekazane Komisji.

3. Badanie prawdopodobieństwa wystąpienia znacznego wpływu programu URBACT III na środowisko zgodnie z art. 3 ust. 5 dyrektywy 2001/42/WE

3.1 Czy URBACT III jest planem lub programem, o którym mowa w definicji w art. 2 dyrektywy 2001/42/WE?

Pytania:

Czy URBACT III jest planem lub programem:

- przygotowywanym lub przyjmowanym przez organ na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym lub przygotowywanym przez organ do przyjęcia za pośrednictwem procedury ustawodawczej przez parlament lub rząd?
- wymaganym przez przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne?

Odpowiedź

URBACT III jest „planem lub programem”, o którym mowa w definicji w art. 2 dyrektywy 2001/42/WE.

Wyjaśnienie:

- Rozporządzenie nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy w odniesieniu do EFRR, EFS, FS, EFFROW, EFMR, rozporządzenie nr 1301/2013 w sprawie EFRR oraz rozporządzenie nr 1299/2013 w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” zobowiązują państwa członkowskie do przedłożenia programu operacyjnego Komisji w celu jego przyjęcia jako elementu strategicznych ram referencyjnych wyznaczających strategię rozwoju opartą na spójnych priorytetach.
- Program operacyjny w ramach URBACT III spełnia ten wymóg. Potrzeba stworzenia programu operacyjnego została określona w rozporządzeniu (WE) nr 1080/2006 oraz rozporządzeniu 1299/2013 w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z EFRR w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” jako część celu „Europejskiej współpracy terytorialnej”.

3.2 Czy URBACT III ustanawia ramy dla przyszłych pozwoleń na realizację projektów?

Pytania:

- Czy przedmiotowy program operacyjny został przygotowany dla rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki odpadami, gospodarki wodnej, telekomunikacji, turystyki, planów zagospodarowania przestrzennego lub użytkowania gruntu?
- Czy aktualny program operacyjny ustala ramy dla przyszłych pozwoleń na realizację projektów wymienionych w załącznikach I i II do dyrektywy 85/337/EWG w sprawie oceny oddziaływania na środowisko?

Odpowiedź

Nie.

Wyjaśnienie:

URBACT nie obejmuje bezpośrednich inwestycji w rozwój obszarów miejskich (np. poprzez budowę dróg lub parków naukowych). Nie ustala bezpośrednio ram dla przyszłych pozwoleń na realizację projektów.

Program stwarza natomiast możliwości wymiany wiedzy pomiędzy wybranymi władzami miejskimi i wszystkimi zainteresowanymi stronami, przyczynia się do poprawy jakości planowania i wdrażania zintegrowanych planów oraz programów dla obszarów miejskich poprzez zwiększanie wiedzy o polityce zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, tworzenie Lokalnych Grup Wsparcia oraz opracowywanie przez nie Lokalnych Planów Działania. URBACT będzie wywierał pośredni wpływ na wdrażanie programów operacyjnych.

Projekty, w dosłownym rozumieniu dyrektywy 85/337/EWG w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, dotyczą:

- wykonania prac budowlanych lub innych instalacji lub systemów;
- innych interwencji w środowisku naturalnym i krajobrazie, włącznie z wydobywaniem zasobów mineralnych.

Typy projektów obejmujących praktyczne prace budowlane oraz działania związane z zagospodarowaniem terenu zostały przedstawione w załączniku I oraz II do dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. URBACT III ani nie ustanawia ram dla pozwoleń na realizację takich projektów, ani nie zawiera kryteriów lub warunków, które mogłyby stanowić wytyczne dla organów wydających decyzję w sprawie wniosku o pozwolenie na realizację projektu.

3.3 Czy URBACT III, w kontekście potencjalnego wpływu na miejsca realizacji, wymaga oceny, o której mowa w art. 6 i 7 dyrektywy 92/43/EWG?

Odpowiedź

Nie.

Wyjaśnienie:

Zgodnie z dyrektywą siedliskową 92/43/EWG państwa członkowskie zobowiązane są do ustanowienia specjalnych obszarów ochrony (jako część europejskiej sieci obszarów chronionych Natura 2000) rzadkich i zagrożonych typów siedlisk i gatunków znajdujących się na ich terytorium.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 każdy plan lub przedsięwzięcie, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania terenu, ale które może na nie w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlega odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego terenu z punktu widzenia założeń jego ochrony.

W ramach URBACT III nie będą realizowane projekty ani działania mogące mieć wpływ na obszary z sieci Natura 2000. Program polega na rozpowszechnianiu systematycznych i znormalizowanych opisów praktyk roboczych poprzez programy wymiany, badania i rozpowszechnianie informacji.

3.4 Czy URBACT III może znacząco oddziaływać na środowisko?

„Analiza” programu w kontekście powyższych pytań 3.1 oraz 3.3 potwierdza, że aktualnie program nie stanowi typowego przypadku, o którym wyraźnie mowa w dyrektywie 2001/42/WE, który wymaga przeprowadzenia pełnej oceny oddziaływania na środowisko. W takim przypadku zgodnie z dyrektywą w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy zweryfikować, czy program mimo to może mieć istotny wpływ na środowisko (art. 3 ust. 4).

W celu przeprowadzenia analizy charakteru planu lub programu oraz jego prawdopodobnego istotnego wpływu na środowisko należy wziąć pod uwagę stosowne kryteria określone w załączniku II do dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ocena została załączona do sprawozdania z tej weryfikacji, które z kolei stanowi podstawę do udzielenia odpowiedzi na poniższe pytania.

Pytanie:

Czy URBACT III ustanawia ramy dla przyszłych pozwoleń na realizację projektów innych niż te, o których mowa w dyrektywie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko?

Odpowiedź

Nie.

Wyjaśnienie:

- Dyrektywa nie definiuje „pozwolenia na realizację projektu”, ale zgodnie z wytycznymi dotyczącymi strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zwyczajowo oznacza ono, że w planie lub programie ujęto kryteria lub warunki, które stanowią wytyczne dla organów podejmujących decyzję o wydaniu pozwolenia na realizację, na przykład poprzez wprowadzenie ograniczeń w zakresie typu działania lub rodzaju zabudowy, jaką można realizować na danym obszarze.
- Celem programu operacyjnego URBACT III jest rozwój wymiany pomiędzy decydentami i praktykami w miastach oraz rozpowszechnianie znormalizowanych informacji w celu opracowania właściwych i zintegrowanych rozwiązań dla polityk miejskich. URBACT III nie ustanawia ram dla pozwoleń na realizację projektów.

Pytanie:

Czy URBACT III może znacząco oddziaływać na środowisko?

Odpowiedź

URBACT jest programem służącym przede wszystkim budowaniu potencjału poprzez wymianę doświadczeń. W ramach programu poszukuje się odpowiednich i zintegrowanych rozwiązań w zakresie polityk miejskich i nie jest prawdopodobne, aby w sposób bezpośredni mógł oddziaływać na środowisko.

Wyjaśnienie:

- URBACT III nie ustanawia ram dla przyszłych pozwoleń na realizację projektów. W związku z tym pytanie czy program może znacząco i bezpośrednio oddziaływać na środowisko jest niezasadne.
- URBACT III nie jest programem działania, lecz programem wymiany. Nie służy on zatem do współfinansowania programów inwestycyjnych. Możliwe współfinansowanie z EFRR dotyczyć będzie regionalnych programów operacyjnych, które podlegają pełnej ocenie oddziaływania na środowisko.
- Zgodnie z wytycznymi do dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zastosowanie słowa „prawdopodobnie” sugeruje, że analiza dotyczy oddziaływania na środowisko, którego można ze znacznym prawdopodobieństwem oczekiwać. Jako że nie jest możliwe potwierdzenie znacznego prawdopodobieństwa w przypadku projektu programu operacyjnego w ramach URBACT III, można przyjąć, że oddziaływanie programu na środowisko jest mało prawdopodobne.

3.5 Wniosek

Poniżej znajduje się przegląd rezultatów weryfikacji programu operacyjnego URBACT III pod względem prawdopodobieństwa wystąpienia znaczącego wpływu na środowisko, o którym mowa w art. 3 ust. 5 dyrektywy 2001/42/WE.

Artykuł dyrektywy i pytanie weryfikacyjne	Odpowiedź
Artykuł 2 3.1 Czy URBACT jest planem lub programem: • przygotowywanym lub przyjmowanym przez organ na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym lub przygotowywanym przez organ do przyjęcia za pośrednictwem procedury ustawodawczej przez parlament lub rząd? • wymaganym przez przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne?	Tak
Artykuł 3 ust. 2 3.2 Czy URBACT III ustanawia ramy dla przyszłych pozwoleń na realizację projektów? Czy przedmiotowy program operacyjny został przygotowany dla rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki odpadami, gospodarki wodnej, telekomunikacji, turystyki, planów zagospodarowania przestrzennego lub użytkowania gruntu; oraz Czy przedmiotowy program operacyjny ustala ramy dla przyszłych pozwoleń na realizację projektów wymienionych w załącznikach I i II do dyrektywy 85/337/EWG w sprawie oceny oddziaływania na środowisko?	Nie. Nie.

Artykuł 2 3.3 Czy URBACT III, ze względu na potencjalny wpływ na miejsca realizacji, wymaga oceny, o której mowa w art. 6 i 7 dyrektywy 92/43/EWG?	Nie.
Artykuł 3 ust. 4 3.4 Czy URBACT III może znacząco oddziaływać na środowisko? • Czy URBACT III ustanawia ramy dla przyszłych pozwoleń na realizację projektów innych niż te, o których mowa w dyrektywie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko? • Czy URBACT III może znacząco oddziaływać na środowisko?	Nie. Niskie prawdopodobieństwo

W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca stwierdza, że szczegółowa strategiczna ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z wymogami dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie jest konieczna.

3.6 Kolejne kroki

Instytucja Zarządzająca przesyła do państw członkowskich (jako organów wyznaczonych na mocy art. 6 ust. 3 dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do konsultacji zgodnie z art. 3 ust. 6 dyrektywy) niniejsze sprawozdanie z weryfikacji wraz z decyzją stanowiącą, iż szczegółowa strategiczna ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą nie jest konieczna.

ZAŁĄCZNIK

Szczegółowa ocena URBACT III w kontekście kryteriów określających prawdopodobieństwo wystąpienia znacznego oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 3 ust. 5 dyrektywy

1. Charakterystyka URBACT III z uwzględnieniem w szczególności:

Załącznik II/1. Kryteria	Wyjaśnienie	Ocena
stopień, w jakim URBACT III ustala ramy dla projektów i innych działań, albo w zakresie warunków dotyczących lokalizacji, rodzaju, wielkości i funkcjonowania albo przez alokację zasobów	Projekt programu operacyjnego w ramach URBACT III nie ustala ram dla operacji polegających na wymianie w ścisłym rozumieniu przedstawionych kryteriów, jako że nie ma on bezpośredniego wpływu na warunki dotyczące lokalizacji, rodzaju, wielkości i funkcjonowania ani na alokację zasobów naturalnych.	Brak bezpośredniego wpływu
stopień, w jakim URBACT III wpływa na inne plany i programy, w tym plany i programy w hierarchii	Celem projektu programu operacyjnego URBACT III jest rozwój wymiany pomiędzy decydentami i praktykami w miastach oraz rozpowszechnienie znormalizowanych informacji. Może on mieć wpływ na regionalne programy operacyjne poprzez ich ukierunkowanie na bardziej zrównoważony rozwój obszarów miejskich.	Mały wpływ bezpośredni Stopnia wpływu nie można określić na tym etapie
przydatność URBACT III dla uwzględnienia	Promowanie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich jest głównym celem URBACT	Mały wpływ bezpośredni

aspektów środowiskowych a w szczególności wspierania zrównoważonego rozwoju	III.	Przydatności nie można określić na tym etapie
---	------	--

problemy dotyczące środowiska mające związek z planem lub programem	Zgodnie z opisem powyżej, określenie na tym etapie czy program bezpośrednio wpłynie na uwzględnienie kwestii środowiskowych nie jest możliwe.	Mały wpływ bezpośredni Przydatności nie można określić na tym etapie
przydatność planu lub programu dla wdrażania prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego środowiska	Niektóre z projektów w ramach URBACT III mogą mieć znaczenie dla kwestii środowiskowych, ale nie da się określić, czy takie działania będą miały jakiegokolwiek znaczenie dla wdrażania przepisów wspólnotowych dotyczących środowiska.	Mały wpływ bezpośredni Przydatności nie można określić na tym etapie

2. Charakterystyka wpływu oraz obszaru potencjalnie narażonego, z uwzględnieniem w szczególności:

Załącznik II/2. Kryteria	Wyjaśnienie	Ocena
– prawdopodobieństwo, czas trwania, częstotliwość i odwracalność wpływu – skumulowany charakter wpływu – transgraniczny charakter wpływu – zagrożenie dla zdrowia ludzkiego lub dla środowiska (np. w wyniku awarii) – rozmiary i przestrzenny zasięg wpływu – wartość i wrażliwość obszaru potencjalnie zagrożonego z tytułu szczególnych właściwości naturalnych lub dziedzictwa kulturowego, przekroczonych standardów jakości środowiska lub wartości dopuszczalnych, intensywnego użytkowania gruntów – wpływ na obszar lub krajobrazy posiadające uznany krajowy, wspólnotowy lub międzynarodowy status ochronny	Biorąc pod uwagę powyższą ocenę oraz uwzględniając fakt, iż URBACT jest programem wymiany dotyczącym obszarów miejskich, oczekuje się że bezpośrednie oddziaływanie programu na środowisko będzie nieznaczne.	Nieznaczny wpływ

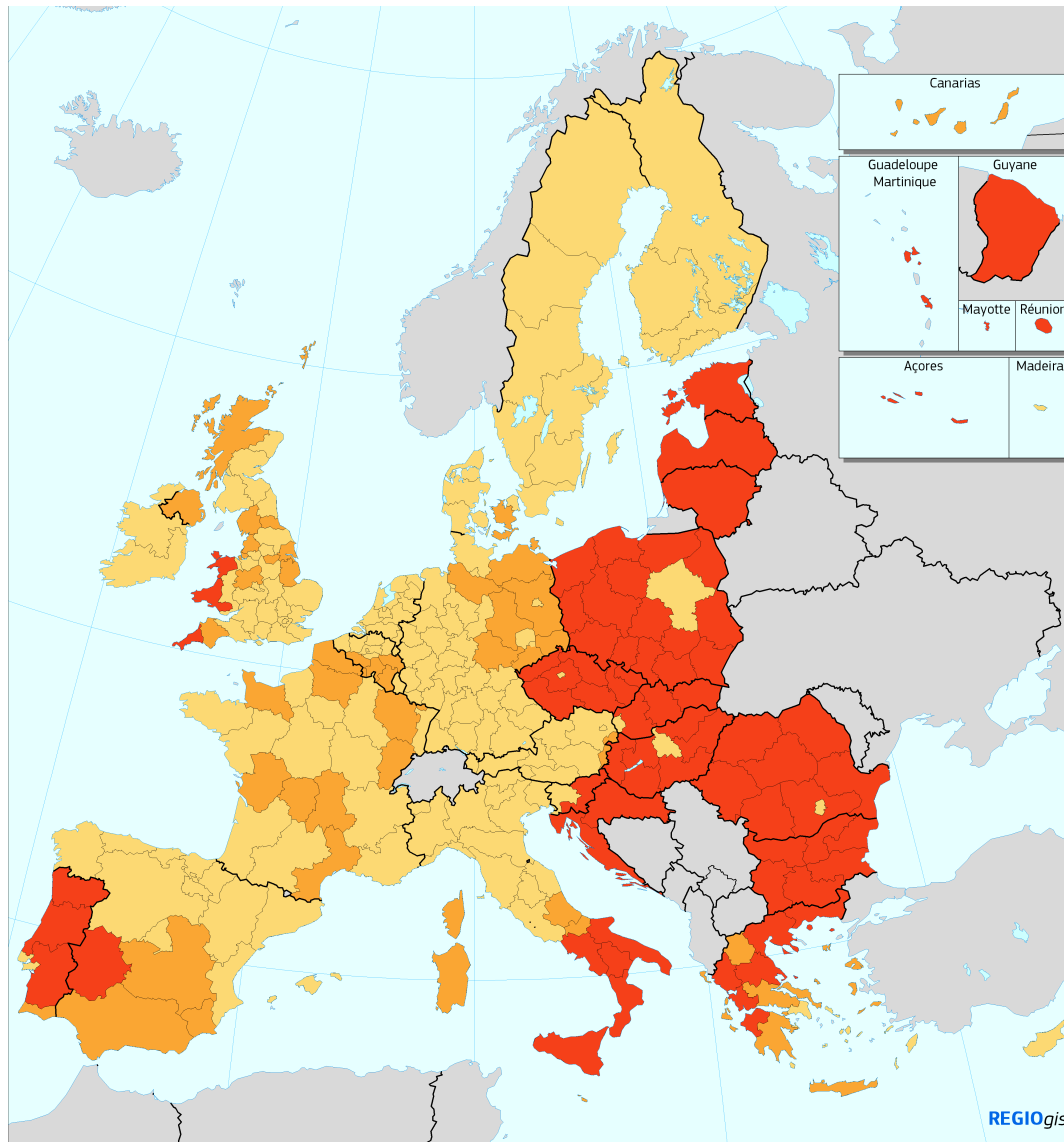
Załącznik 4 Wkład państw członkowskich i partnerskich

Wkład krajowy <i>ex ante</i>		Dane URBACT III		
Państwa członkowskie (UE 28)	Populacja w 2012 r.* (w tys. mieszkańców)	% populacji	Wkład UIII <i>ex ante</i> (w euro)	Średni wkład roczny (w euro) – zostanie opracowany w ramach protokołu ustaleń
Austria	8 443	1,91 %	64 300	9 185,75
Belgia	11 095	2,51 %	84 497	12 071,05
Bułgaria	7 327	1,66 %	55 801	7 971,57
Chorwacja	4 398	1,00 %	33 494	4 784,90
Cypr	862	0,20 %	6 565	937,83
Republika Czeska	10 505	2,38 %	80 004	11 429,14
Dania	5 574	1,26 %	42 450	6 064,36
Estonia	1 294	0,29 %	9 855	1 407,84
Finlandia	5 401	1,22 %	41 133	5 876,14
Niemcy	81 843	18,53 %	623 300	89 042,88
Grecja	11 290	2,56 %	85 982	12 283,20
Węgry	9 932	2,25 %	75 640	10 805,74
Irlandia	4 583	1,04 %	34 903	4 986,17
Włochy	59 394	13,45 %	452 333	64 619,00
Łotwa	2 042	0,46 %	15 551	2 221,64
Litwa	3 004	0,68 %	22 878	3 268,27
Luksemburg	525	0,12 %	3 998	571,19
Malta	418	0,09 %	3 183	454,77
Niderlandy	16 730	3,79 %	127 412	18 201,77
Polska	38 538	8,73 %	293 498	41 928,26
Portugalia	10 542	2,39 %	80 286	11 469,40
Rumunia	21 356	4,84 %	162 643	23 234,73
Słowacja	5 404	1,22 %	41 156	5 879,40
Słowenia	2 055	0,47 %	15 650	2 235,78
Hiszpania	46 196	10,46 %	351 820	50 259,95
Szwecja	9 483	2,15 %	72 221	10 317,24
Zjednoczone Królestwo	63 456	14,37 %	483 268	69 038,34
RAZEM	441 690	100,00 %	3 363 824	480 546,29
Francja	65 328		2 100 000	300 000,00
OGÓŁEM			5 463 824	780 546,29

Populacja 2012	Wkład UIII
----------------	------------

Szwajcaria	7 955	59 037 €
Norwegia	4 986	36 813 €

Załącznik 5 Mapa obszaru objętego programem

Structural Funds (ERDF and ESF) eligibility 2014-2020

Category

- Less developed regions (GDP/head < 75% of EU-27 average)
- Transition regions (GDP/head between >= 75% and < 90% of EU-27 average)
- More developed regions (GDP/head >= 90% of EU-27 average)

Source: DG REGIO

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries